SABIA SAMURAILOR (II)

Bătăliile cu bonzii

„Judo" şi „karaté" la izvoarele lor

Cum se antrenau samuraii

Regimul „shogunatului"

Samurai în costum de ceremonie (dintr-o reprezentaţie de teatru „No").

Mască de tînăr samurai. Smocul de păr de pe frunte atestă rangul luptătorului.

În prima parte a foiletonului (vezi „Lumea" nr. 6) se arată că în Japonia de azi nu mai pot fi întîlniţi samurai decît în sălile unde se reprezintă piesele de teatru „No". „Regulile protocolare de conduită", cuprinse în codul prinţului Shotoku, din anul 604 al erei noastre, au determinat multă vreme comportarea samurailor, vasali războinici ai nobililor feudali daimyo. Vestigii din „codul" Shotoku se mai întîlneau în Japonia chiar la începutul secolului nostru, împletindu-se cu regulile religiilor practicate în arhipelagul nipon : shintoismul, confucianismul şi budismul.

Sociologul englez J.W. Robertson Scott relatează că în timpul unei vizite făcute în 1915 în Japonia a văzut într-o filatură de mătase o mare eşarfă prinsă pe un perete al uzinei şi pe care era pictat un mesaj al împărătesei nipone adresat tinerelor filatoare. Părea să fie, vorbă cu vorbă, un citat din codul antic : „Dorinţa mea este ca fetele, care au misiunea de a toarce firele de mătase, să fie întotdeauna harnice". Imitînd acest ilustru îndemn şi arătîndu-se el însuşi un emul al prescripţiilor princiare, directorul fabricii, reprezentant fidel al vestitului „paternalism patronal", agăţase şi el o eşarfă prin care cerea fetelor „să cultive virtutea şi să nu se abată de pe drumul cel bun", „să înveţe bunele maniere ca semn că iubesc umanitatea".

Tipul acesta de „moralism" tradiţional este moştenirea cea mai de seamă a confucianismului în formaţia psihică a poporului japonez.

A treia religie, budismul, s-a implantat în Japonia, în lungul istoriei, în condiţii dramatice. Cînd tolerată cu indiferenţă de nobilii shintoişti, cînd combătută cu o violenţă sălbatică, credinţa budistă s-a impus prin lupte. În anul 1189, mînăstirile budiste deveniseră atît de puternice, încît clanul aristocratic care deţinea puterea politică în numele împăratului pe cea mai mare parte a insulelor s-a hotărît să interzică prin forţă practica religiei lui Buda. Au strîns o armată de trei sute de mii de soldaţi, formaţi din ţărănimea-pedestrăşă „honche", din unităţile de slujitori „tighe", instruite şi comandate de cîteva mii de samurai. Toată puzderia aceasta de luptători era condusă de cel dintîi „şogun" din istoria Japoniei, Ieritomo. Pe cîmpul de luptă, oştile lui au fost înfruntate de 60 000 de bonzi care atacau cu săbii arcuite şi se apărau cu scuturi de lemn şi de aramă. Bătălia transformată în zeci de mii de dueluri frenetice, care se încheiau invariabil cu moartea unuia dintre combatanţi, s-a desfăşurat timp de trei zile şi nopţi şi s-a terminat cu victoria samurailor.

Mînăstirile au fost distruse sau deschise, cultul budist excomunicat, puterea politică a şogunului întărită. Budismul, însă, nu a dispărut. Practicat pe ascuns, apoi, după trecerea timpului revenit la lumină şi exercitînd o puternică influenţă spirituală datorită, în special, aşa-numitei „filozofii zen" (mîntuirea prin meditaţie pură), cultul budist este şi astăzi a doua religie a Japoniei. De fapt, japonezii din vremea noastră acordă din ce în ce mai puţină importanţă practicilor religioase în viaţa de fiecare zi. Majoritatea populaţiei tinere este atee sau agnostică. Ceilalţi pot fi consideraţi adepţii a trei culte simultane, în sensul că omul japonez îşi trăieşte viaţa materială conform principiilor vitaliste din învăţătura shintoistă, practică un riguros şi complicat protocol moral conform învăţăturilor confucianiste şi se preocupă de problemele metafizice, escatologice, caută locul omului în universul fizic şi supranatural, conform învăţăturii budiste. De remarcat este, însă, faptul că japonezii consacră foarte puţin timp practicii religioase, oricare ar fi credinţa la care aderă. Ei se mulţumesc, de pildă, atunci cînd trec prin faţa unui templu shintoist, să se încline, să bată de 2-3 ori din palme ca nişte aplauze omagiale adresate strămoşilor, după care îşi văd liniştiţi de drum. Ţară cu trei religii fundamentale, Japonia este, totuşi, ţara în care nu s-a putut „instala" nici un fel de „dumnezeu", în sensul pe care-l dă biblia acestui cuvînt.

Din preceptele celor trei religii nipone s-a cristalizat, în timp, catehismul samurailor. Se înţelege că ele s-au grefat pe fondul vieţii istorice, materiale, pe împrejurările de fapt care au contribuit la formarea tipului de castă. Cu preocuparea lui pedantă, rafinată, pentru protocol şi pentru gesturile rituale, samuraiul rămînea în aproape toate circumstanţele vieţii un autentic „soldat de meserie".

Însuşi numele castei vine de la cuvîntul „samurau", care înseamnă „a păzi". În orice împrejurare, un samurai avea ceva de păzit. Un domeniu al suzeranului, un palat în miniatură clădit într-o grădină artificială, familia nobilului său stăpîn şi —

în ultimă instanță propria lui familie, dacă nu era un „ronin" rătăcitor. Dar, în toate împrejurările și mai presus de orice, samuraiul era obligat să „păzească" regulile fundamentale de etică.

De îndată ce trecea de anii copilăriei, bărbatul din casta samurailor avea datoria să învețe a citi ideogramele împrumutate din scrierea chineză. În același timp, trebuia să se deprindă a picta pe eșarfele de mătase albă normele de conduită protocolară.

Tinerii din familiile de samurai se consacrau de timpuriu unor antrenamente fizice severe. Gravuri în lemn, vechi de aproape un mileniu și jumătate, îi arată învățînd tehnica de apărare „cu mîinile goale", adică cele două metode ajunse astăzi la modă în toată lumea : „judo" și „karaté". Aceste două tehnici de luptă individuală sînt expresia mentalității samurailor, a psihologiei lor confecționate din respectul absolut față de protocol. În esență, „judo" și „karaté" urmăresc eliminarea reacțiilor fizice spontane în fața unui atac, a unei primejdii și înlocuirea lor cu o serie de gesturi calculate, aproape rituale, care să transforme surpriza în avantaj, dezordinea luptei în disciplină, iar inferioritatea fizică în superioritate rațională și morală.

Dacă tînărul samurai izbutea să se împotrivească „înțeleptului său profesor, antrenorul", fără să fie aruncat de pe mica rogojină „tatami" pe care învăța „judo", atunci era promovat la exercițiul numit „sumo", trînta, asemănătoare cu lupta greco-romană sau, mai mult, cu lupta liberă. Pe podeaua camerei sau în țărîna ogrăzii se trasa un cerc cu diametrul de vreo 4–5 metri. Adversarii, după o lungă serie de gesturi și saluturi ceremonioase, probabil rămășițele vreunui străvechi dans religios, se îmbrățișau și încercau, cu forța brațelor și a picioarelor, cu lovituri de biceps și de cap, cu îmbrînciturl bine calculate, să dezechilibreze pe rival și să-l scoată din cerc.

Mai mult chiar decît „judo" și „karaté, „sumo" a rămas pînă în zilele noastre sportul național japonez. Admiratorii săi se numără cu milioanele. „Sumo" reunește cel mai mare număr de spectatori dintre toate manifestările sportive și ocupă primul loc la televiziunea niponă. Totuși, el nu este, propriu-zis, un sport de masă, ci se practică de un număr redus de „inițiați". Aceștia îl învață de copii, în cluburi închise, în care membrii sînt admiși după reguli speciale de selecție, își consacră toată viața luptei „sumo", au un lexic criptic și un cod propriu de conduită, amintind în mare măsură mentalitatea și comportamentul samurailor medievali.

Stadiul superior de antrenament al unui samurai novice de prin veacurile 6–7 era rezervat exercițiilor războinice. Se începea cu „Kyudo", arcul bine încordat, pentru a trage în ținte depărtate. Apoi se trecea la cea mai nobilă tehnică de luptă, scrima denumită „kendo".

Înainte de a li se încredința sabia, adolescenții se duelau cu ciomege de lemn lustruit. Loviturile erau zdravene, dar nu puteau fi date decît în anumite condiții, cu respectarea unor gesturi rituale, prealabile. Dacă adversarul astfel prevenit nu știa să se apere și să riposteze conform regulilor de luptă, orice lovitură și orice rană, fie și mortală, se admitea că derivă exclusiv din ignoranța – deci vinovăția – victimei. Luptătorul care dăduse lovitura era absolvit de orice sancțiune. Dar dacă, dimpotrivă, lovitura fusese dată fără respectarea gesturilor rituale, infractorul era pedepsit cu asprime sălbatică, chiar dacă victima nu suferise vreo leziune.

După ce rezista, fără să murmure, într-un duel cu bețele împins pînă la extenuarea antrenorului, tînărul de 14-15 ani putea aspira la cinstea de a deveni samurai. Urma o investitură solemnă, făcută de nobilul suzeran, cu o anumită ceremonie împrumutată de la curțile feudale din China și care a trecut, în cursul veacurilor, nu numai în arhipelagul nipon, ci pînă în Europa medievală. Nobilul lovea pe tînărul samurai cu sabia lungă pe amîndoi umerii, gest ce însemna că avea drept de viață și de moarte asupra lui ; cu sabia scurtă îi tăia un smoc de păr.

În primele veacuri ale erei noastre, casta samurailor se mărginea să facă treburi de ordin administrativ, un fel de vătăfie pe pămînturile împăratului și ale nobililor. Din această cauză, nu li se dădea o prea mare atenție. Funcția lor era ereditară și investitura nobiliară nu se practica decît rareori, pentru merite deosebite. Adevărata ascensiune a samurailor, ca o castă militară, formată din luptători încercați, a avut loc în timpul lungilor și asprelor războaie duse de ei împotriva ainilor, populație cu pielea albă, presupusă a fi locuit în arhipelagul nipon din vremuri preistorice. Cinci sute de ani au durat bătăliile dintre samurai și ainl. Generație după generație, samuraii și-au transmis tradiția militară, și-au întărit spiritul de castă, ajungînd de fapt să dețină puterea executivă în imperiu.

În secolele al VII-lea și al VIII-lea, în lungul cărora au culminat bătăliile cu ainii, comandanții militari ieșiți din rîndurile samurailor înnobilați au început să exercite autoritatea efectivă pe întregul arhipelag. Mikadoul a fost constrîns, cu toată politețea posibilă,

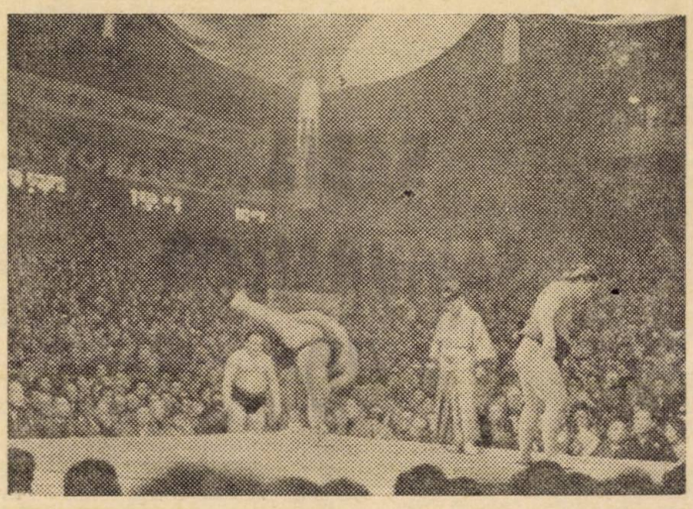

„Sumo", lupta tradițională a samurailor, a devenit unul din cele mai populare spectacole sportive în Japonia contemporană. Înainte de a începe întrecerea, luptătorii salută publicul și fac exerciții de suplețe

să se claustreze în vechea capitală Kyoto, păstrînd prerogativele de șef spiritual al națiunii, dar încetînd de a mai exercita vreun control asupra treburilor politice. La curtea imperială se adunase toată nobilimea autentică, decadentă, înconjurată de poeți, de filozofi, de artiști, formînd așa-numita „kuge", castă retrasă „în turnurile de fildeș", departe de popor și de mersul istoriei.

Ulterior, samuraii de pe cîmpurile de luptă au încredințat guvernul unui comandant de-al lor, pe care l-au intitulat „Sei i Tai Shogun", adică „Marele general învingător al barbarilor". N-a fost, propriu vorbind, o lovitură de stat, trecerea puterii făcîndu-se pe nesimțite. „Shogunul" a început să administreze țara dînd dovadă de respect deplin față de curtea imperială și, mai ales, față de persoana sacră a împăratului, fără să-i ceară totuși părerea în nici una din treburile publice. Regimul „shogunatului" a dăinuit cîteva secole. Poporul însuși — și rarii navigatori străini care se apropiau de coastele arhipelagului nipon — considerau pe „shoguni" adevărații împărați ai țării și numeau guvernarea lor „Bakufu", adică „guvernul ieșit din corturile militare" ale samurailor.

Cîteva dinastii de șoguni au străluclt pe orizontul politic al țării, apoi au dispărut, întreaga lor existență fiind o chestiune de fapt, nelegalizată de nimeni. Abia în anul 1658, după aproape cinci sute de ani de „provizorat", în timpul cărora au domnit, exercitînd absolut toate prerogativele politice, șogunii din dinastiile Minamoto, Fujivara și Ashikaga, un șogun mai ambițios, Ieyasu, întemeietorul dinastiei Tokugawa, a cerut Mikadoului să fie încoronat cu ceremonialul cuvenit unui șef adevărat al statului. Mikadoul i-a făcut această plăcere nu numai pentru că instituția „shogunatului" prilejuia rădăcini în organizarea politică a țării, ci și pentru faptul că Ieyasu, provenit el însuși din rîndurile cavalerilor-samurai, era înconjurat și sprijinit de majoritatea membrilor acestei redutabile caste.

Sub guvernele „Bukufu", Japonia și-a desăvîrșit omogenitatea națională, organizarea administrativă a teritoriului insular și stratificarea socială, extraordinar de precisă. Populația triburilor ainu fusese împinsă și izolată în nordul insulei Hokkaido. Scăzuse intensitatea conflictelor religioase. Fuseseră depășite momentele grele ale unor tentative de invazii. În noiembrie 1274 și în iunie 1281, luptători din ținuturile mongole, îmbarcați pe corăbii mari și înarmați pînă în dinți, făcuseră două încercări de a debarca pe țărmurile insulei Kyushu, dar cîteva cete de samurai, care păzeau coasta, au rezistat luptînd cu o vitejie rămasă legendară. Aceleași legende spun că eroismul samurailor a fost ajutat, în amîndouă bătăliile, de niște furtuni teribile, care au împrăștiat și au nimicit corăbiile invadatorilor. Aceste furtuni sau taifunuri, adevărate daruri ale naturii în acele momente de cumpănă, erau numite de japonezi „vînturile divinității", pe limba niponă „Kamikaze", nume cu rezonanță tragică, pe care-l regăsim în cronica militară după aproape 7 secole, în primăvara anului 1944, purtat de tinerii aviatori ce erau trimiși să se sinucidă, aruncîndu-se cu avioanele lor încărcate de bombe asupra bastimentelor de război americane.

Mircea GRIGORESCU

(Va urma)

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

UNDE ESTE LOGICA ?

DACĂ AR FI să dăm crezare declaraţiilor ministrului apărării, Laird, şi secretarului de stat, Rogers, orice atac aerian lansat pentru orice scop asupra oricărui punct al Asiei de sud-est serveşte obiectivul final al Administraţiei de a apăra retragerea trupelor americane din Vietnamul de sud şi de aceea este justificat. Aceasta înseamnă că, sub pretextul reducerii războiului, Administraţia Nixon îl lărgeşte în modul cel mai distrugător.

Prima şi cea mai cumplită realitate a acestei politici este că ea va comite mii de My Lai în întreaga regiune. Războiul aerian este arbitrar, sînt incendiate sate, copii şi femei sînt ucişi, regiuni agricole sînt devastate.

Dar oamenii de stat sînt călăuziţi rareori de considerente de umanitate elementară. Ei sînt oameni practici. Trebuie să ia hotărîri ample, să reflecteze asupra unor chestiuni de importanţă mondială, să sesizeze interesul naţional. Chiar şi la un asemenea nivel, oamenii de stat ai actualei Administraţii par deosebit de refractari la adevărurile cele mai stringente.

În cursul verii trecute s-a spus naţiunii că invadarea Cambodgiei a constituit cel mai mare succes al războiului, că a permis să se cîştige doi ani pentru realizarea retragerii americane, că nu va atrage forţele americane într-un nou război nelimitat, că a dovedit capacitatea armatei sud-vietnameze.

Acum, exact aşa cum au prevăzut criticii, se poate constata că trebuie să fie invadată încă o ţară. Puterea aeriană americană, care, potrivit chiar preşedintelui Nixon, nu urma să fie necesară în Cambodgia, este necesară acum în întreaga Asie de sud-est. E un succes !

De fapt, realizarea obţinută de Administraţie în Asia de sud-est ne aduce aminte de financiarul care se lăuda : „Anul trecut eram falit, dar azi datorez milioane". Firește, situaţia ar putea fi mult mai proastă şi, fără îndoială, chiar ar fi dacă Administraţia nu ar fi fost salvată, fără voia ei, de o nebunie şi mai mare încă.

Nixon şi adepţii săi au luptat din greu împotriva aşa-zisului amendament Cooper-Church. Amendamentul încalcă prerogativele preşedintelui, afirmau ei, ca şi cum acest lucru ar fi fost un păcat de moarte ; el îl leagă de mîini în ce priveşte apărarea vieţii soldaţilor americani şi nu este necesar, în orice caz, deoarece Nixon nu intenţionează să facă ceea ce amendamentul urmăreşte să-l împiedice să facă. E o asigurare !

Dar azi lucrul cel mai important nu este dacă, prin folosirea puterii aeriene, Administraţia a încălcat sau nu litera sau spiritul amendamentului sau ambele. Ceea ce importă este că, în cazul în care amendamentul nu ar fi devenit lege, trupele americane ar putea foarte bine să însoţească azi pe sud-vietnamezi în culoarul laoţian sau pe drumul nr. 4 din Cambodgia.

Este important de asemenea că amendamentul Cooper-Church impune cel puţin anumite limite stabilite de Congres în calea escaladării care se desfăşoară în prezent, iar simpla lui existenţă înseamnă că atît supravegherea exercitată de Congres cît şi cea exercitată de opinia publică asupra politicii de război a lui Nixon va fi mai vigilentă decît în primii ani ai războiului din Vietnam. Cazul este clasic : încui grajdul după ce calul a fost furat.

Realitatea este că lărgirea războiului aerian este o consecinţă directă a politicii preşedintelui de vietnamizare, aşa cum a arătat clar pînă şi Rogers.

Ar trebui să se pună întrebarea : cum se poate aştepta ca cei 1 000 000 de soldaţi ai armatei sud-vietnameze să apere întreaga ţară, după retragerea americanilor, dacă acum nu pot să apere nici măcar retragerea americană. Dar, mai presus de toate, trebuie să se pună întrebarea : de ce politica de vietnamizare, reclamînd extinderea războiului aerian, invadarea altor ţări de către sud-vietnamezi şi toate distrugerile şi uciderile arbitrare care vor rezulta, trebuie să fie preferată unei reglementări prin tratative a războiului ?

Cum anume vietnamizarea, mai degrabă decît tratativele, duce la „pace timp de o generaţie", potrivit expresiei folosite în repetate rînduri de Nixon ? Care este logica unei politici reclamînd bombardarea a trei ţări şi invadarea al-

— Ştii de ce sîntem în Indochina ? Ca să-i protejăm pe băieţii noştri care sînt în Indochina...

(Din International Herald Tribune)

tor două pentru a evacua una singură ? Şi, în măsura în care apărarea retragerii trupelor necesită bombardarea Vietnamului de nord însuşi, cum poate fi această măsură un pas spre pace atunci cînd ea zdruncină singura realizare reală a convorbirilor de la Paris — aşa-zisa „înţelegere" prin care bombardamentele au încetat în 1968 ?

Extinderea războiului, asasinate arbitrare comise din aer, uzura continuă a societăţii americane, intensificarea distrugerilor în Asia de sud- est... Dacă Nixon crede într-adevăr că prin asemenea mijloace costisitoare se poate realiza „pace timp de o generaţie", el este dator faţă de omenire să explice cum anume.

Tom WICKER

БОРБА

BELGRAD

RELAŢII IUGOSLAVO-ALBANEZE

OPINIA publică iugoslavă salută acordul dintre Albania şi Iugoslavia de a proceda la un schimb de ambasadori, pentru că în acest act ea vede nu numai un important indiciu pe linia ascendentă a normalizării treptate a relaţiilor dintre cele două ţări, ci şi un nou impuls de a extinde colaborarea, condiţionată de numeroase puncte de întîlnire şi interese comune ale Albaniei şi Iugoslaviei.

Uneori se părea că tot acest proces de normalizare rămîne în urma adevăratelor posibilităţi, în special în lumina unor declaraţii făcute de cele mai înalte foruri ale ambelor părţi, în care se subliniau utilitatea înţelegerii şi interesele comune. În acest mod gradat, care uneori a apărut şi ca o tărăgănare, şi-au găsit, desigur, expresia şi urmările celor 20 de ani de relaţii anormale.

Luînd în consideraţie aceste fapte, cele două părţi au ales un drum mai lent şi mai puţin spectaculos de normalizare. Folosindu-se de metoda gradării, ele au plecat de la ceea ce este necesar pentru normalizarea relaţiilor. Mai întîi au fost reglementate anumite probleme de frontieră, în special în domeniul comunicaţiilor şi turismului, fapt care a permis şi contacte mai importante pe plan cultural şi economic. Au atras o deosebită atenţie schimburile de cărţi şi contactele dintre universităţile din Priştina şi Tirana, precum şi ultimul acord comercial care a fost semnat. Cele două ţări urmează să schimbe în 1971 mărfuri în valoare de 13 milioane de dolari, ceea ce, desigur, nu este mult în comparaţie cu posibilităţile existente, dar nu este nici puţin în comparaţie cu cifrele din anii trecuţi. Acest fapt a permis să se ajungă la un acord de principiu asupra colaborării culturale şi economice pe termen lung, problemă care va fi discutată în curînd.

Alegînd calea promovării treptate a relaţiilor, Albania şi Iugoslavia pot ajunge, desigur, şi la acele puncte de cotitură care sînt de dorit în relaţiile

Contrapunct

DETECTORUL DE MINCIUNI

Bugetul lui Nixon este atît de complex, atît de deosebit de Nixon cel de odinioară, atît de nerepublican, încît desfide analiza raţională. De aceea, cuprinşi de confuzie, am fost nevoiţi să recurgem la ajutorul vechiului nostru detector electronic de minciuni „Uniquack".

ÎNTREBARE : Care este cea mai importantă cifră din bugetul lui Nixon ?

„UNIQUACK" : 1972.

I. : Mărgineşte-te la fapte. Dacă din totalul bugetului de 229 200 000 000 dolari, scazi veniturile evaluate de preşedinte, adică 217 600 000 000 dolari, cît rămîne ?

„U" : 1972. Chiar dacă adun, împart sau înmulţesc, rezultatul este mereu acelaşi : 1972.

I : Nu ţi se pare cam curios ?

„U" : Ba da.

I. : Şi cum explici această curiozitate ?

„U" : Eu nu explic. Eu răspund la întrebări.

I. : Cine a spus : „Trebuie să echilibrăm bugetul nostru federal astfel încît familiile americane să aibă o posibilitate mai mare de a-şi echilibra bugetele ?"

„U" : Preşedintele Nixon.

I. : Care preşedinte a propus cel mai mare deficit federal din secolul nostru ?

„U" : Preşedintele Nixon.

I. : Cum explici deosebirea ?

„U" : Eu nu explic nimic.

I. : Mă rog ! Cine a inventat ideea „împărţirii veniturilor" ?

„U" : Adam şi Eva.

I. : Vreau să spun mai tîrziu, în Statele Unite ?

„U" : Walter Heller, un democrat din Minnesota.

I. : Care preşedinte al Statelor Unite a propus-o pentru prima oară în mod serios ?

„U" : Richard Nixon, un republican din California.

I. : Cine a distrus-o ?

„U" : Wilbur Mills, un congressman democrat din Arkansas.

I. : De ce ?

„U" : El este de părere că oamenii care cheltuiesc bani trebuie să strîngă aceşti bani. El consideră că oamenii care au cea mai mare nevoie de bani trebuie să capete cei mai mulţi bani.

I. : Se află într-o stare de confuzie ?

„U" : Toată lumea se află într-o stare de confuzie.

I. : Democraţii sînt pentru asistenţă socială, cheltuieli în deficit şi economie planificată, iar republicanii sînt contra. E exact ?

„U" : Inexact. Bugetul lui Nixon este mai planificat, cuprinde mai multă asistenţă socială şi prevede un deficit mai mare decît orice alt buget din secolul nostru.

I. : Dar preşedintele este pentru împărţirea şi descentralizarea puterii, pentru acordarea unor puteri mai mari către state şi oraşe decît orice alt preşedinte.

„U" : Din nou inexact. Niciodată puterea de la Washington nu a fost mai centralizată decît în prezent. Cabinetul nu a fost niciodată mai slab, personalul Casei Albe nu a fost niciodată mai numeros şi mai puternic.

I. : Este oare acesta un lucru rău ? Este greşit dacă preşedintele, democraţii şi republicanii nu ştiu prea bine ce au de făcut ?

„U" : Eu nu cunosc decît fapte. Anul trecut, partidele discutau în contradictoriu despre ideologie, despre personalităţi, despre majorităţi tăcute şi despre strategie sudistă. Acum există o deosebire. Ele vorbesc despre bugete, despre alocarea resurselor şi despre viitor.

I. : Există oare vreo deosebire între cele două partide ?

„U" : Nu ştiu. Există Humphrey, Muskie, McGovern, Kennedy, dar nu există o temă, o viziune democrată clară a viitorului. De fapt, nu există ideologie clară în nici unul din partide. Amîndouă sînt în încurcătură şi amîndouă par copleşite. Deosebirea principală este că republicanii sînt la putere şi democraţii în opoziţie, iar totul se va rezolva la sfîrşitul anului 1972.

I. : Şi atunci ?

„U" : Atunci alegerile din 1972 constituie lucrul esenţial. Despre ele e vorba de fapt în buget. Războiul din Vietnam se va termina oare ? Inflaţia şi şomajul vor fi frînate ? Dacă nu va mai fi război, dacă inflaţia şi şomajul vor fi suportabile, înseamnă că bugetul lui Nixon va fi just.

I. : Vrei să spui că preşedintele mizează ?

„U" : Preşedintele este jucător de poker şi mizează totul pe argumentele opoziţiei. Obiectivul său nu este ideologic, ci practic. Acest obiectiv este de a fi reales în 1972.

James RESTON

(După **International Herald Tribune**)

existente între un număr mai mare de țări, cînd legăturile și contactele se înmulțesc pînă la gradul unei deschideri largi. Aceasta cu atît mai mult cu cît este vorba de țări care au multe trăsături comune. De fapt, noilor ambasadori li se oferă o excelentă ocazie de a observa diferite posibilități și de a crea aspectelor colaborării un cadru real.

Nu avem motive de a nu arăta, cu această ocazie, și a doua dimensiune a acestei normalizări. Este vorba despre interesele comune și despre poziția asemănătoare pe care o au cele două țări în această lume instabilă, plină de amenințări. În special este vorba despre securitatea și independența statelor mici. Nu sînt motive ca, existînd o bază, Iugoslavia să nu dezvolte relații bune cu Albania. Aceasta corespunde intereselor vitale ale popoarelor noastre, precum și problemei păcii în această parte a lumii.

Lado PETLICI

TIME
NEW YORK

AVERTISMENTELE ECOLOGILOR ȘI CAMPANIA ANTI-POLUARE

„REALIZAREA uimitoare a anului 1970 — declara ecologul Lamont Cole, de la Universitatea Cornell — este că oamenii și-au dat seama, în sfîrșit, de amploarea problemei mediului înconjurător. Ei nu mai pot s-o ocolească". În 1970, cauza care interesa odinioară cruciați solitari a devenit o problemă națională, ba chiar o obsesie națională. Acest fenomen se datorează avertismentelor sumbre ale ecologilor, care arată că deșeurile nocive aruncate în mod nechibzuit de om depășesc capacitatea biosferei de a se autopurifica. La începutul anului 1970, „Asociația americană pentru propășirea științei" a consacrat la congresul ei anual 40 de comunicări pericolului poluării mediului înconjurător. La sfîrșitul lunii ianuarie, președintele Nixon a subliniat pericolul în Mesajul său cu privire la Starea Uniunii, consacrîndu-i apoi un mesaj special în februarie. De curînd, presa a început să publice aproape zilnic știri despre diferite dezastre ecologice — pete de petrol pe mare, pești uciși, radiații nucleare.

Cîtva timp s-a produs o reacție de împotrivire față de aceste avertismente în rîndurile unor americani care considerau preocuparea față de mediul înconjurător drept un mijloc de a abate atenția de la preocupări urgente — sărăcia, rasismul, războiul din Vietnam. Pînă și ecologii și-au bătut joc de maniacii care criticau hîrtia igienică colorată pe motiv că vopselele poluează rîurile. Dar treptat reacția de împotrivire a dispărut. Indiferent de exagerările comise de apărătorii mediului înconjurător, nimeni nu putea să-și bată joc de noua preocupare americană pentru „calitatea vieții", de năzuința generală la aer și apă curată, la orașe liniștite. Această năzuință se află la originea a zeci de noi cărți despre mediul înconjurător, de la „Tirania zgomotului" pînă la „Politica ecologiei". Ea a determinat numeroase reacții oficiale, de la suspendarea circulației autovehiculelor pe anumite străzi din New York, pînă la un uriaș proces intentat de 15 state firmelor producătoare de automobile din Detroit, acuzate că tergiversează îmbunătățirea supapelor de eșapament.

În cursul verii anului 1970, pericolele poluării aerului au fost demonstrate de ceața care învăluise zile întregi cea mai mare parte a coastei de est a Statelor Unite. După ce a luat mostre din întreaga țară, Biroul pentru igiena apei a anunțat că 5 la sută din apă era contaminată și 11 la sută mirosea urît, își schimbase culoarea sau era stătută. Multe orașe au pierdut bătălia pe care au dat-o pentru a rezolva problema gunoaielor. S-ar putea ca, pînă la sfîrșitul anului 1971, Philadelphia și San Francisco să nu mai aibă terenuri suficiente pe care să le depoziteze.

CAMPANIA ANTI-POLUARE
O formă insolită de protest

Deoarece anumiți poluanți sînt letali, teama a început să se asocieze sentimentului vag că viața scapă de sub control. Mercurul, de pildă, e o otravă care poate distruge creierul și celulele nervoase. Primăvara trecută, acest me-

→

SĂ MORI DE PLĂCERE...

„Tutunul ucide de patru ori mai mult decît accidentele rutiere". „Fumînd 19 țigări pe zi, viața se scurtează cu cel puțin 9 ani". Nu somități medicale anglo-saxone trag de astă-dată semnalul de alarmă. Pentru prima oară e vorba de medici francezi, care iau cuvîntul la televiziune, la o oră cînd emisiunile sînt urmărite de numărul maxim de spectatori.

„Am anunțat pe doi confrați de vîrsta mea că vor muri de cancer la plămîn, declară profesorul Lenègre. Amîndoi au murit într-adevăr". Cancer, arteriță, infarct al miocardului: amenințarea unei morți precise și irevocabile a fost lansată pe micul ecran pentru toți fumătorii. Nu este încă vorba de o campanie franceză împotriva tutunului. Un fumător invederat nu poate fi traumatizat în numai zece minute de emisiune. Totuși, este vorba de primul efect al „bombelor antitabagice", lansate în decembrie 1970 la Londra și la Washington.

Regia franceză a tutunului nu a fost cîtuși de puțin zdruncinată. Ea are răspuns la toate. „Tutunul este dăunător? Nu am negat-o niciodată. Dovada: consacrăm în fiecare an șapte milioane de franci cercetării medicale, jumătate din această sumă fiind vărsată propriilor noastre organisme de cercetare, cealaltă jumătate, unor organisme dinafară, în special acelora pentru lupta împotriva cancerului". Se finanțează lupta împotriva cancerului prin vînzarea unui produs cancerigen? „Sîntem industriași care nu urmăresc să-și otrăvească clienții". Este imoral să cîștigi bani intoxicînd oamenii? „Nimic nu este imoral din moment ce satisfaci o nevoie".

Se cheltuiesc în fiecare an milioane pentru cercetări. Dar nici un rezultat nu este dezvăluit. Nici un cuvînt despre elementele nocive ale tutunului care azi pot fi izolate. Nici un cuvînt despre procentul de nicotină al diferitelor mărci de țigări, procent care poate fi perfect de bine măsurat. S-ar putea strica plăcerea fumătorului...

(După Le Nouvel Observateur)

BENJAMIN HENRY SHEARES

preşedintele Republicii Singapore

La începutul lunii ianuarie, Benjamin Sheares şi-a luat în primire funcţia de preşedinte al Republicii Singapore.

Benjamin Sheares s-a născut în anul 1907. După absolvirea cursurilor facultăţii de medicină din Singapore, a profesat ca medic în diferite spitale din Anglia şi Statele Unite.

Între anii 1950—1960, Sheares a ocupat postul de profesor la catedra de obstetrică şi ginecologie a Universităţii din Singapore. Urmează o perioadă în care se dedică exclusiv exercitării profesiunii de medic.

La 30 decembrie 1970, parlamentul din Singapore l-a ales în unanimitate în postul de preşedinte, rămas vacant în urma decesului lui Yussuf Ben Ishak, survenit la 23 octombrie 1970. Candidatura sa a fost propusă de primul ministru al ţării Lee Kuan Yew, care prezidează guvernul de peste 10 ani, lider al partidului de acţiune populară care dispune în parlament de o majoritate absolută.

Abordînd problemele situaţiei internaţionale, preşedintele Republicii Singapore a subliniat necesitatea dezvoltării şi intensificării măsurilor pozitive în vederea reducerii încordării în lume şi promovării înţelegerii internaţionale, voinţa de a lupta pentru pace şi extinderea cooperării internaţionale. El a declarat că dezvoltarea unor relaţii normale între state este calea cea mai sigură spre stabilirea unui climat favorabil soluţionării problemelor majore ale lumii. Benjamin Sheares a subliniat în ceea ce priveşte situaţia din Indochina că o reglementare politică în această regiune poate fi asigurată numai pe baza Acordurilor de la Geneva din 1954 şi 1962, iar instaurarea unei păci durabile şi echitabile în Orientul Apropiat poate fi asigurată numai prin mijloace politice, aplicîndu-se clauzele rezoluţiei Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967.

Preşedintele Republicii Singapore şi-a exprimat părerea că explorarea căilor pentru o pace stabilă şi securitate în diferite regiuni ale globului şi în special pe continentul asiatic este o sarcină care cere participarea tuturor ţărilor interesate.

A. M.

---

tal a fost descoperit, în concentraţii periculoase, în peşti pescuiţi în regiunea Marilor Lacuri. La sfîrşitul anului, mercurul pătrunsese şi în ton, precum şi în focile din Arctica. Dintr-o dată a devenit clar că această otravă, care provine din deşeurile industriale, a contaminat oceanele într-un grad alarmant.

Alţi poluanţi au apărut în cele mai îndepărtate regiuni ale globului. După traversarea Atlanticului în cursul verii trecute, pe bordul unei bărci din papirus, Thor Heyerdahl a relatat că o amplă zonă din mijlocul oceanului e acoperită cu pete de petrol rău mirositoare. Petrolul a fost lăsat probabil de vase care îşi curăţiseră rezervoarele. Începînd din 1950, a avertizat oceanologul Jacques-Yves Cousteau, poluarea şi pescuitul excesiv au ucis viaţa marină a oceanelor în proporţie de 40 la sută.

Multe ţări au început să descopere problemele mediului înconjurător. Uniunea Sovietică, Suedia şi Noua Zeelandă au interzis folosirea produsului D.D.T. Japonezii sînt indignaţi de efectele poluării industriale asupra frumoasei lor ţări. După ce, în cursul verii trecute, 46 de elevi din Tokio au fost răpuşi de ceaţa fotochimică, „kogai" (dezintegrarea mediului înconjurător) a devenit o mare problemă naţională. Recent, Dieta japoneză a reacţionat prin promulgarea a 14 noi legi prevăzînd închisoarea pentru principalii vinovaţi de poluare. Din cele 5 000 de mile ale minunatelor coaste italiene, 4 320 sînt poluate de deşeurile municipale şi industriale. Vest-germanii nu acordă suficientă atenţie soartei lacului Constanţa, cea mai mare sursă de apă proaspătă a R.F.G. Vara trecută, apa a căpătat o culoare roşie-cafenie ; experţii afirmă că lacul Constanţa va avea soarta lacului nord-american Erie, un lac „mort".

Statele Unite se află în faţa unor opţiuni dificile între ecologie şi economie. Preşedintele Nixon a dat tonul acţiunilor oficiale : un zig-zag între reformele privind mediul înconjurător şi preocupările provocate de recesiune. El a ordonat să se taie o cantitate mai mare de copaci din pădurile naţionale, în ciuda obiecţiilor formulate de apărători ai mediului înconjurător şi de congresmeni. Pentru a potoli pe producătorii de petrol, a permis explorarea şi forările pe o mare suprafaţă din golful Mexicului, regiune poluată.

Pentru specialiştii în conservarea naturii, cea mai mare victorie juridică din cursul anului 1970 a fost aplicarea dreptului lor de a da în judecată pe cei vinovaţi de poluare, drept care, din punct de vedere istoric, era limitat la reclamanţii interesaţi personal în rezultatul unui proces. Statul Michigan a adoptat o lege permiţînd tuturor locuitorilor săi să dea în judecată pe vinovaţii de poluare. În statul New York, specialişti în conservarea naturii au invocat cu succes o lege datînd din 1899 cu privire la deşeuri, una din cele mai aspre legi federale împotriva poluării apei. Recent, legea din 1899 a devenit baza unui nou ordin executiv federal, obligînd uzinele să obţină autorizaţii pentru a arunca deşeurile în ape navigabile. Ministerul Justiţiei a dat în judecată firma „Chevron Oil Co." pentru că a împrăştiat petrol în Golful Mexic şi societatea „Florida Power & Light Co." pentru că a aruncat apă fierbinte în Golful Biscaya.

Prima reacţie a industriei la rigorile legii a fost un val de reclame care prezentau uzinele drept nedăunătoare pentru mediul înconjurător sau atribuiau răspunderea pentru poluare cererilor crescînde ale populaţiei (determinate tot de reclame) pentru noi produse. Dar, foarte curînd, cercurile de afaceri nu s-au mai mulţumit cu propaganda „defensivă". Ramurile industriale cele mai atacate pe tema poluării — energia electrică, automobilele, chimia — au luat măsuri importante pentru controlul deşeurilor.

„Deceniul mediului înconjurător" a făcut un început bun în 1970 şi se pare că ritmul lui nu va slăbi. Grupuri de cetăţeni au identificat ţintele atacurilor în 1971, printre care societăţile de exploatare a minelor de suprafaţă, care distrug peisajul şi poluează apa. În ce-l priveşte, guvernul intenţionează să ia noi măsuri împotriva aruncării de deşeuri în oceane. Anul 1970 a dovedit că problema mediului înconjurător nu poate fi considerată drept o simplă modă.

FOTOCRONICA

Cu prilejul recentei sale vizite la Londra, şeful diplomaţiei vest-germane, Walter Scheel, a avut întrevederi cu Geoffrey Rippon, negociatorul britanic la tratativele cu C.E.E. Potrivit agenţiilor de presă, în afară de problemele aderării Angliei la Piaţa comună, pe agenda convorbirilor lui Scheel cu personalităţile britanice au mai figurat : contribuţia vest-germană la cheltuielile pentru menţinerea trupelor britanice în R.F.G., relaţiile Est-Vest şi problemele securităţii europene

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Urmărind în ziare informațiile din ultimele luni, am observat o atitudine tot mai realistă față de Republica Populară Chineză din partea unui număr din ce în ce mai mare de țări. Anul trecut au stabilit relații diplomatice cu această țară Canada, Italia, Etiopia și Guineea Ecuatorială. Multe alte țări au inițiat sau au dezvoltat relații comerciale. La începutul acestui an, Grecia s-a pronunțat pentru o lărgire a comerțului cu R.P. Chineză, iar de curînd am citit că ministrul turc al afacerilor externe, Ishan Sabri Caglayangu, a afirmat că guvernul țării sale examinează posibilitatea stabilirii de relații diplomatice cu R.P. Chineză. În Japonia, tot mai multe personalități înțeleg necesitatea unei asemenea politici și cer traducerea ei în viață, deși atitudinea guvernului nu pare încă destul de clară. În sfîrșit, mi se pare simptomatică atitudinea unor senatori democrați americani — Edward Kennedy, Adlai Stevenson jr., Stuart Symington, Alter Mondale și alții — care au propus recent un proiect de rezoluție cerînd guvernului american să nu se mai opună recunoașterii drepturilor R.P. Chineze la O.N.U. După părerea mea, R.P. Chineză își va ocupa foarte curînd locul legitim în Organizația Națiunilor Unite. Votul din 1970 a fost un test în acest sens. Dezvoltarea relațiilor diplomatice și a schimburilor comerciale cu R.P. Chineză e o dovadă de realism politic și o contribuție la menținerea păcii.

Serg u VIȘAN
București

Rubrica „Din surse..." este, după părerea mea, cît se poate de bine întocmită și, în același timp, binevenită în revistă, constituind și o mică destindere după o lectură a articolelor mai mari privind activitatea politică a respectivei săptămîni. Aș dori să mă asociez propunerii făcute de o cititoare din Oradea în legătură cu publicarea unui calendar al evenimentelor săptămînii respective. Unii cititori au cerut să se schimbe aspectul ultimei coperți. Părerea mea este că publicitatea își are locul ei meritat. Nu prea există vreo revistă fără o cît de mică știre publicitară. În concluzie, consider că din discuțiile purtate între cititori și revistă, toată lumea are de cîștigat.

Ioan Petre MLADIN
Brăila

Vă sugerez introducerea, într-una din paginile revistei, a unei casete cu menționarea celor mai de seamă evenimente din săptămîna care precede apariția numărului respectiv. E incomod? E lesne pentru dv.? Eu cred în utilitatea unei asemenea rubrici.

Teodor MATEESCU
Cluj

Am introdus un calendar al lunii încheiate. Nu e incomod. Dar nici lesne.

Urmărind revista „Lumea" pe parcursul a mai mulți ani, am constatat și unele elemente negative. 1. Au fost perioade în care articolele economice au ocupat un spațiu prea mare, în dauna articolelor politice. Nu trebuie uitat că revista are în primul rînd un caracter de informare politică generală. 2. Nu s-a acordat un spațiu suficient rubricii „Puncte de vedere". În unele numere, rubrica a fost redusă la 1 sau 2 pagini, mai ales în 1967 și 1968. 3. Nu a existat o continuitate într-o inițiativă destul de interesantă și anume rubrica „Răspunsuri la întrebările cititorilor". 4. A existat tendința de a nu se accepta decît un singur punct de vedere în unele probleme: de exemplu, în 1969, s-a prezentat în cîteva numere, la cererea cititorilor, „Raportul Condon" asupra controversatei probleme a OZN-urilor, dar s-a mers în sensul acceptării absolute a concluziilor raportului, după părerea mea, eronat, fără a se reveni și cu alte opinii. 5. Cea mai mare deficiență apare în problema răspunsurilor către cititori. De ani și ani de zile, datorită, cred eu, numărului mare de scrisori, nu s-a putut găsi o formulă adecvată. Prin 1968 s-a dublat spațiul „Poștei redacției", dar fără a se putea face prea mult pentru a se răspunde tuturor cititorilor. Aș propune să adoptați în viitor metoda scrisorilor la domiciliu, așa cum fac și alte reviste.

Dan Lucian PICU
Brașov

---

1. Un articol, indiferent de subiect, se publică nu „în dauna", ci în completarea tematicii. Și, desigur, „nu trebuie uitat" că profilul revistei noastre are unghiul deschis spre o amplă problematică a vieții internaționale și nu se limitează la „informarea politică generală". 2. Afirmația dv. privind rubrica „Puncte de vedere" este inexactă. I-am acordat, de regulă, cel puțin patru pagini, iar uneori chiar mai multe. 3. 4. 5. Concluziile „raportului Condon" nu au fost „acceptate absolut", ele continuă să rămînă contestabile prin probe contrarii. Dacă le aveți — de aceea probabil vă exprimați părerea că raportul este „eronat" — vă rugăm să ni le trimiteți spre publicare. Cît privește „Răspunsurile la întrebările cititorilor", ele au rostul de a completa cu date și precizări temele tratate în revistă sau de a clarifica diverse nelămuriri ale cititorilor. Apropo! Cum ați aflat că nu răspundem „tuturor cititorilor"? Vă asigurăm că o facem, metoda scrisorilor la domiciliu fiind aplicată riguros. 6. Apreciem răsfoirea vechilor colecții, bogate în experiență și generatoare de idei interesante. Așteptăm cu plăcere părerile dv. și despre numerele mai recente ale revistei.

Aș avea cîteva sugestii. Mai întîi, publicarea unei hărți politice a lumii. Apoi, deși revista tratează problemele politice ale țărilor capitaliste, cred că a acordat prea puțină atenție prezentării situației economice și financiare a țărilor occidentale. Cred că publicarea unor articole ca acelea care apar în revista „Viața economică" ar favoriza înțelegerea unor fenomene politice din țările respective.

Francisc BOIER
Timișoara

Foarte mulți cititori ne cer să publicăm o hartă politică a a lumii. O înscriem printre proiectele noastre de viitor. După cum ați putut observa, revista noastră se ocupă și de problemele economice ale țărilor occidentale, iar începînd de la numărul 2/1971 am introdus și o nouă rubrică săptămînală intitulată „Econorama". Frecvența și conținutul articolelor economice sînt în concordanță cu profilul revistei noastre.

Îmi exprim adeziunea la sugestia cititorului Pavelescu din Pecica în legătură cu publicarea în revista „Lumea" a unei hărți politice a lumii.

Paul PAVEL
pensionar, Brad

Mă alătur părerii cititorului Nicolae Stanciu din Brașov în legătură cu necesitatea unei hărți cu teritoriile care și-au dobîndit independența (și a celor care se mai află încă într-o stare de dependență politică), adăugînd că ar fi bine — cerință a multor cititori de altfel — să publicați atît hărți ale zonelor de conflict, cît și ale altor regiuni, pentru ca să se poată înțelege cît mai bine evenimentele.

Marin RĂCEANU
Caransebeș,
jud. Caraș-Severin

Dacă urmăriți cu atenție revista, nu vă poate scăpa faptul că publicăm hărți, în funcție de țara sau regiunea geografică din context. Vom publica mai departe, pe rînd și, bineînțeles, mai puțin decît ar putea-o face un atlas geografic.

Am citit în revista dv. multe articole semnate de cunoscutul ziarist american Walter Lippmann, articole în care se aduceau critici Administrației americane și se propuneau unele măsuri, atît pe plan intern cît și extern. De la un timp, nu am mai găsit nimic în presă semnat de acest ziarist. De ce?

Iosif ȘUTH
Cluj

Dat fiind vîrsta înaintată (82 de ani), Walter Lippmann s-a retras din activitatea ziaristică curentă și scrie extrem de rar. Revista noastră a semnalat de altfel (în nr. 23 din 1970) retragerea lui Lippmann: (interviu acordat ziaristei Mary Blume).

Sînt întru totul de acord cu cititorul Adrian Stamate din Ploiești în ce privește publicarea în cuprinsul revistei a unui număr mai mare de fotografii și caricaturi. În felul acesta cred că revista ar fi citită de un număr foarte mare de tineri pentru că tineretul este atras adeseori de fotografii.

B. DUMITRU
elev
Liceul Vicov de Sus,
jud. Suceava

Fotografii și caricaturi publicăm și vom continua să publicăm dar în limite rezonabile, ținînd seama de faptul că „Lumea" nu este o revistă al cărei profil să impună, ca în cazul altor publicații, o prezență dominantă a ilustrațiilor. Cît privește pe tineri, nu credem că ei ar fi în unanimitate de acord cu predilecția pentru fotografii pe care le-o atribuiți în bloc.

POȘTA REDACȚIEI

„Lumea" vă răspunde

REZOLUȚIA 120

A. Nicolaie, Bușteni. Textul de bază al negocierilor de la Teheran în problema petrolului este documentul numit Rezoluția 120 — adoptată de cea de-a 21-a conferință O.P.E.C. (desfășurată la Caracas, între 9 și 12 decembrie). Rezoluția 120 cere membrilor organizației : a) să ridice impozitele asupra beneficiilor companiilor exportatoare de petrol la 55 la sută ; b) să uniformizeze „prețurile afișate" (prețurile după care sînt calculate beneficiile impozabile ale societăților) în toate țările exportatoare ; c) să insiste pentru o creștere a „prețului afișat", în așa fel încît acesta să țină cont de evoluția prețurilor pe piața mondială a petrolului ; d) să se caute baze noi pentru calcularea diferențelor între „prețurile afișate" (în funcție de calitatea petrolului, densitate etc.) ; e) să se suprime toate reducerile în vigoare privind prețul de export al petrolului.

Alex. Bucur, București. Informațiile despre victimele bombardamentelor atomice, pe care revista noastră le-a publicat de mai multe ori, inclusiv în cadrul acestei rubrici (nr. 49 din 1969, nr. 32 din 1970), provin din surse oficiale japoneze. Filmul „Taifun la Nagasaki" nu și-a propus să fie un documentar și ca atare, nu poate fi luat drept sursă de referință.

EXPEDIȚIA FRANCEZĂ ÎN ANTARCTICA

Petru Simionovici, Galați. Baza franceză „Dumont d'Urville" din Terre Adélie (Antarctica) rămîne locuită și în timpul iernii (împreună cu bazele „McMurdo", „Amundsen-Scott" și „Plateau" ale Statelor Unite, „Scott" a Noii Zeelande, „Willkes" și „Mawson" ale Australiei, „Vostok", „Mirnîi", „Molodejnaia" și „Novolarevskaia" ale U.R.S.S., „Shuva" a Japoniei, „Halley" a Marii Britanii, „Sanae" a Republicii Sud-Africane și „General Belgrano" și „Sobral" ale Argentinei precum și, bineînțeles, bazele existente în peninsula Palmer). Celelalte stațiuni experimentale nu sînt locuite în timpul iernii antarctice. În lunile decembrie-ianuarie, în Antarctica este vară (aproape 0°C) și, profitînd de aceste condiții climaterice favorabile, la baza „Dumont d'Urville" se fac pregătirile pentru expediția franceză despre care ne scrieți. Expediția cuprinde două trasee (sau, mai curînd, se poate vorbi de două expediții). Așa cum indică Buletinul de informații „Bréves nouvelles de France", al Ministerului afacerilor externe francez, materialul necesar a fost adus la Cap-Prudhomme (în fața insulelor Pétrels) și, în această lună, vor începe lucrările pentru implantarea unei linii de balize pe o distanță de aproximativ 1 000 km, în direcția stațiunii sovietice „Vostok", aflată la 3 000 km. Peste un an, în februarie 1972, o echipă de cercetători va încerca să ajungă la stațiunea sovietică traversînd gheața. Paralel (sau ulterior) un alt grup se va îndrepta spre Polul Sud. Cercetătorii speră să obțină, mulțumită aparatajului ultramodern de care dispun, date cît mai precise în legătură cu vîrsta ghețurilor și a continentului în general.

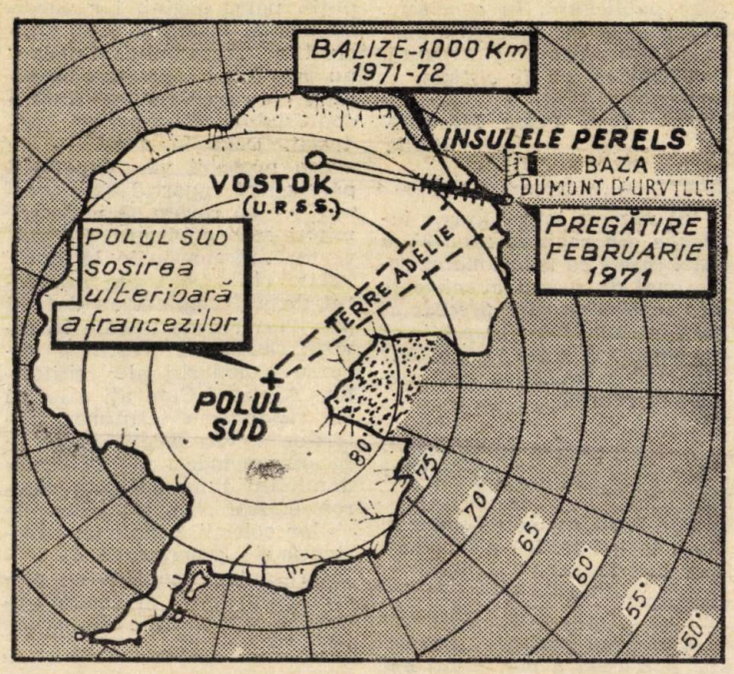

LEGEA TURNER

Gh. Binea, Pitești. 1. „Legea Turner" (intitulată astfel după numele ministrului de justiție canadian, care a propus-o) a înlocuit în toamna trecută legea privind măsurile de război în virtutea căreia, imediat după răpirile din luna octombrie, poliția canadiană dispunea de puteri practic nelimitate. Legea Turner atenuă puterile legii anterioare și ale stării de urgență, oferind totuși depline puteri autorităților pentru restabilirea ordinii publice. 2. Imediat după răpirea diplomatului britanic James Cross și a ministrului muncii din Québec, Pierre Laporte (și asasinarea acestuia), s-a făcut cunoscut că Frontul pentru Eliberarea Québecului (F.L.Q.) numără aproximativ 2 000 de membri, organizați în vreo 22 de grupe. Aceste informații au fost furnizate de mesajele F.L.Q. dar poliția nu a reușit să descopere și să aresteze decît cîțiva membri ai Frontului. 3. F.L.Q. este o organizație ilegală care, potrivit comunicatelor sale, ar dispune de cantități însemnate de explozive furate de la autorități. Deși asasinii lui Laporte au fost prinși și și-au recunoscut vina, urmînd a fi judecați, activitatea F.L.Q. nu pare să fi încetat.

„LUMEA" pentru colecții

Cititorii care doresc să-și completeze colecțiile se pot adresa lui **Aurelian Dănescu, str. Victoriei 46, scara A, ap. 14, et. III. Tg. Jiu ; Ecaterina Dumitrescu, căsuța poștală 1 503, oficiul poștal nr. 7, București ; Mihai Boeru, bd. Republicii nr. 88, bloc A 3, scara II, ap. 2, Caracal, jud. Olt ; Czikó Arpád, C.F.R. gară Murfatlar, jud. Constanța ; C. Lupescu (S. Georgescu), str. Rusețu nr. 8, ap. 36 scara B, et. III, telefon 18 94 74, București, sector 7.**

Traian Caramatescu, Constanța. 1) Persoanele care au deturnat, în toamna trecută, avionul agenției aeriene „TAROM", obligînd echipajul, sub amenințarea armelor, să aterizeze pe aerodromul din München, au fost judecate de către un tribunal din München. Trei acuzați (Janos Mamusits, Geza Karacsony și Miklos Biro) au fost condamnați la cîte doi ani și jumătate închisoare. Piroska Biro, soția lui M. Biro, a fost achitată. Răspunsul se adresează și lui **Octavian Rusu. Iași.**

Barbu Popescu, București. Fostul președinte american John Fitzgerald Kennedy a fost ales între 1946 și 1952 în Camera Reprezentanților (din partea statului Massachusets) și între 1952 și 1961, în Senat.

N. C. Teișanu, București. R. F. a Germaniei nu întreține relații diplomatice cu Republica Populară Chineză. În nr. 47 din 1970 am indicat, în cadrul acestei rubrici, statele care întrețin relații diplomatice cu R. P. Chineză.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

UZINA aminorul

BRĂILA

str. Transilvaniei 1-5

produce

FURCI DIFERITE PENTRU AGRICULTURĂ

ŞURUBURI

LANŢURI

LAMINATE

PIULIŢE

RONDELE

LAMINATE COJITE

SÎRMĂ TREFILATĂ

CUIE

NITURI

Atrag atenţia pentru caracteristicile lor calitative oţelurile RUL1 şi RUL2 folosite la fabricarea rulmenţilor, UIC folosit la confecţionarea arcurilor de vagoane.

Cu adevărat comode şi practice scaunele realizate de

C. E. I. L. TÎRGU JIU

datorită liniei
şi finisajului lor
se integrează armonios
în orice interior

Lei 2

Cabinet C.C.R

LUMEA

CABINETUL DE ... SIBIU

Cincinalul 1966-1970

Nr. 8 18 februarie 1971

O TREAPTĂ SUPERIOARĂ PE CALEA ÎNFLORIRII MULTILATERALE A ROMÂNIEI SOCIALISTE

Allende: 100 de zile

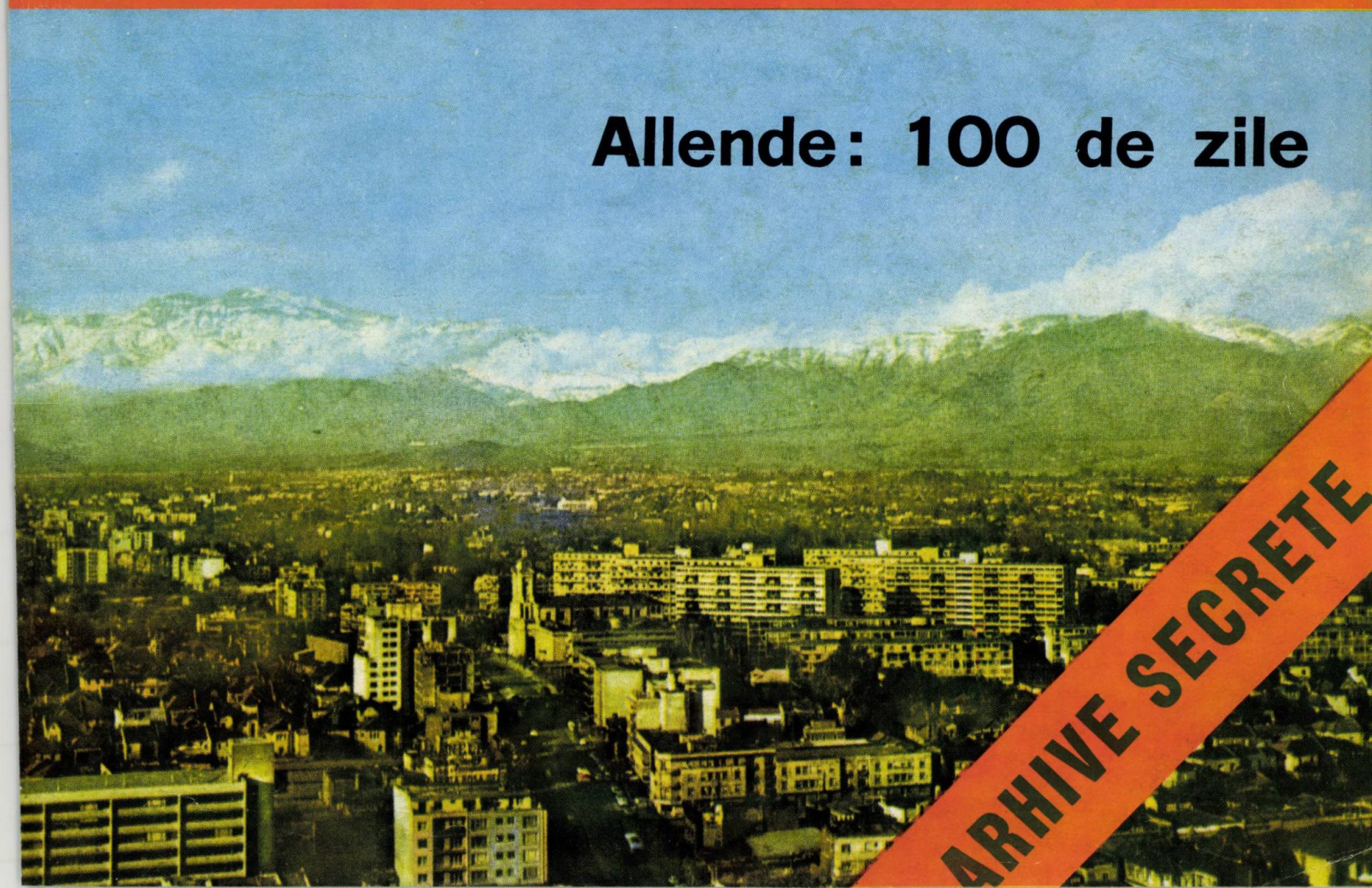

ARHIVE SECRETE

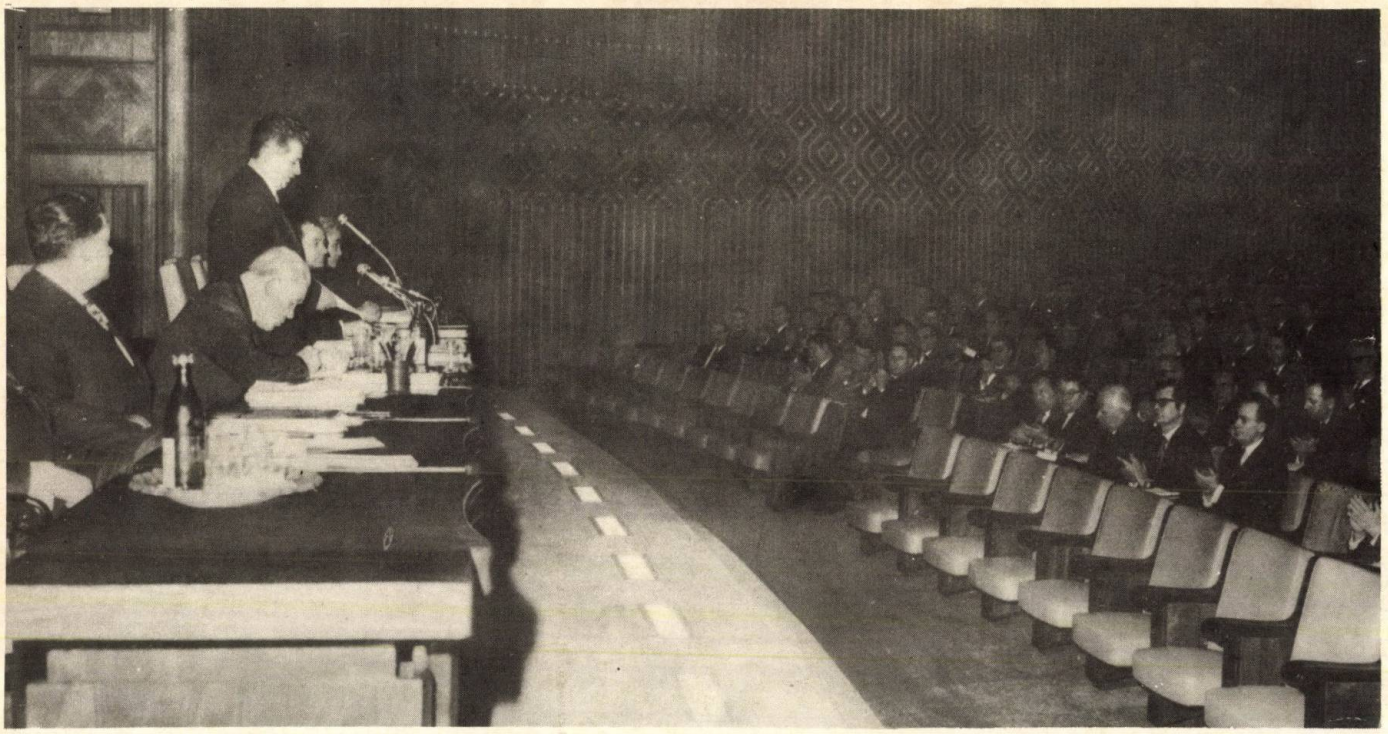

În timpul cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 10—11 februarie

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul constructorilor de mașini de la uzinele „23 August"

Aspect de la întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu delegația Partidului Comunist Dominican, formată din tovarășii Narciso Isa Conde, secretar general al P.C.D., și Alfonso Sandoval, membru al Secretariatului C.C. al partidului

LUMEA

Nr. 8 (382) 18 febr. 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

ÎN CONCORDANȚĂ cu orientările programatice formulate înainte de alegeri, bilanțul primelor 100 de zile ale cabinetului „Unității Populare" condus de Salvador Allende include startul unor importante schimbări structurale în viața politică și economică chiliană, precum și o activitate externă dinamică, menită să promoveze principiile suveranității și independenței naționale (pag. 13).

DEȘI CERCURILE DE AFACERI BRITANICE nu au fost niciodată serios afectate de etatizările pe care le-au întreprins cu ani în urmă laburiștii, viitorul industriilor naționalizate devine incert în lumina intenției guvernului conservator de a vinde unor societăți particulare ramurile cele mai rentabile. Problema „denaționalizărilor" și eventualele lor implicații sînt analizate în articolul scris pentru „Lumea" de Frank Allaun, membru al Camerei Comunelor (pag. 19).

EXISTĂ O CONCEPȚIE diriguitoare în politica externă a Statelor Unite? Izbutește ea să se adapteze realităților unei lumi în continuă transformare și cerințelor opiniei publice interne excedată de războiul din Indochina și de acuitatea problemelor sociale? Acestor întrebări încearcă să le răspundă revista „Newsweek" într-o suită de articole și studii la care au contribuit personalități politice și publiciști. Recenzia noastră la pag. 21.

EVENIMENTELE MILITARE ale celui de al doilea război mondial au spulberat nu puține iluzii întreținute de statele majore sau de serviciile de informații. Faimoasa „Linie Maginot" sau „Zidul Atlanticului" fuseseră socotite la vremea lor inexpugnabile dar... Cîteva din secretele de culise ale războiului ne sînt relatate de scriitorul francez Gilles Perrault, care s-a dedicat de peste un deceniu unor minuțioase investigații de arhivă (pag. 23).

Principalele activități care se desfășoară la Națiunile Unite, în organismele și instituțiile specializate ale O.N.U. constituie obiectul noii noastre rubrici „Cronica O.N.U." **(pag. 18)**.

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Mesajul Cincinalului. Constantin Florea. **2**

Indochina. Escaladare în întreaga peninsulă. Valeriu Serghiescu. **6**

Moscova. Pregătiri pentru Congresul P.C.U.S. Silviu Podină. **7**

Paris-Londra. Îngrijorări comune. Florica Șelmaru. **8**

Varșovia. Lucrările Seimului. Iosif Dumitrașcu. **10**

Teheran. O.P.E.C. Rezultate și perspective. Liana Enescu. **11**

„Unidad Popular" : 100 de zile. Eugen Pop. **13**

Nepal. Valențe noi. Alexandra Nichifor. **17**

Londra. Denaționalizare : reîncep confruntările. Frank Allaun. **19**

DIN SURSE. **12**

ECONORAMA. **15**

MERIDIANE '71

Pretutindeni în Albania. Dr. ing. Gheorghe Colț. **16**

CRONICA O.N.U. **18**

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

S.U.A. în căutarea unei politici externe. Felicia Antip. **21**

INTERVIURI

Războiul și arhivele secrete. Sergiu Verona. **23**

SERIAL

Sabia samurailor (III). Mircea Grigorescu. **25**

FOILETOANE de Art Buchwald

Cea mai mare ambasadă
Hotărîrile unei ședințe ultrasecrete. 27

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Magyarország, Le Monde Diplomatique, Avanti. 28–30

PROFIL

Svenn Thorkild Stray, ministrul afacerilor externe al Norvegiei. 30

POȘTA REDACȚIEI. **31–32**

BILANȚ STRĂLUCIT AL PROGRESULUI ȘI ÎNFLORIRII ROMÂNIEI SOCIALISTE

Săptămîna care a trecut a înscris pe agenda sa evenimente cu semnificații majore, de o deosebită însemnătate, pentru partidul și întregul nostru popor, pentru mersul continuu ascendent al României socialiste pe calea progresului și prosperității. Cu nețărmurit entuziasm, cu profundă satisfacție și mîndrie patriotică, au luat cunoștință oamenii muncii, toți cetățenii patriei, de bilanțul strălucit, profund însuflețitor, al marilor înfăptuiri și transformări innoitoare care au marcat etapa anilor 1966—1970, bilanț analizat și aprobat de Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 10—11 februarie.

În această etapă — care pe drept cuvînt poate fi apreciată drept cea mai rodnică etapă a construcției socialiste în țara noastră — poporul român, îndeplinind cu succes prevederile celui de-al patrulea plan cincinal, a obținut realizări remarcabile în toate domeniile activității economice și social-culturale, a dobîndit victorii de seamă în ridicarea societății noastre socialiste pe noi trepte de propășire materială și spirituală. **La sfîrșitul acestei etape, România se înfățișează ca o țară socialistă înfloritoare, cu o economie dinamică și echilibrată, în plin proces de modernizare, cu un potențial material tot mai puternic, capabilă să înainteze hotărît pe drumul progresului și civilizației.**

Pe baza continuării susținute a industrializării socialiste, forțele de producție ale țării au cunoscut, în anii ultimului cincinal, un nou și puternic avînt, reflectat printre altele în dezvoltarea producției industriale într-un ritm mediu anual de 11,8 la sută — superior celui prevăzut inițial și care înscrie țara noastră în rîndul țărilor cu cele mai ridicate ritmuri de creștere nu numai din Europa ci și din întreaga lume ; accentuarea rolului industriei ca factor principal al dezvoltării economiei, al progresului întregii noastre societăți ; dezvoltarea rapidă a sectoarelor industriale strîns legate de progresul tehnico-științific contemporan ; progresele importante realizate în amplasarea rațională, armonioasă, a obiectivelor economice pe întreg teritoriul țării. Nivelul atins în dezvoltarea industrială a țării este ilustrat, de pildă, de faptul că în anul 1970, producția întregului an 1938 s-a realizat în numai 22 de zile, iar în unele ramuri industriale într-un interval și mai scurt. Realizări însemnate au fost obținute, de asemenea, în agricultură, în construcții, transporturi și în celelalte ramuri ale economiei. În ciuda dificultăților provocate de calamitățile naturale din ultimii trei ani și îndeosebi de inundațiile din 1970, producția agricolă a crescut în cincinalul trecut în medie cu 24 la sută, față de perioada celor cinci ani precedenți, ceea ce a permis asigurarea bunei aprovizionări a populației cu produse agroalimentare ca și realizarea prevederilor de export.

În același timp, pe baza creșterii producției materiale, venitul național al țării a fost în 1970 cu 45 la sută mai mare decît în 1965, sporind anual în medie cu 7,7 la sută, ceea ce a permis asigurarea creșterii, an de an, a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii de la orașe și sate, cît și înfăptuirea unui amplu program de investiții în vederea progresului susținut al potențialului economic al țării, a creșterii întregii avuții naționale. Au sporit continuu, în acești ani, veniturile reale ale populației, s-a extins construcția de locuințe, au fost alocate fonduri tot mai mari pentru învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății și alte acțiuni sociale. Este edificator, în acest sens, faptul că fondul de consum pe locuitor a sporit în anii cincinalului cu 27 la sută.

Perioada 1966–1970 a fost marcată de importante realizări și în ceea ce privește perfecționarea — în spiritul hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.C.R., ale Conferinței Naționale din 1967 a partidului și ale Congresului al X-lea al P.C.R. — a conducerii și organizării activității economice și a întregii vieți sociale. Măsurile adoptate în acest sens de conducerea partidului și statului au determinat desfășurarea tot mai largă a inițiativei creatoare a maselor de oameni ai muncii, adîncirea democrației socialiste, fructificarea mai intensă a marilor posibilități de progres pe care le generează socialismul.

Progresele remarcabile obținute în anii cincinalului recent încheiat, puternica dinamizare a economiei ca și a societății noastre în ansamblu sînt indisolubil legate de înfăptuirea consecventă a rolului conducător al Partidului Comunist Român, de creșterea continuă a acestui rol o dată cu complexitatea crescîndă a sarcinilor construcției socialiste. Aceste progrese demonstrează, încă o dată, forța și vitalitatea politicii partidului nostru îndreptată spre dezvoltarea accelerată a forțelor de producție și perfecționarea noilor relații sociale, în vederea sporirii neîntrerupte a avuției naționale, ridicării bunăstării materiale și culturale a celor ce muncesc. **„Toate marile succese obținute în dezvoltarea economică și socială a patriei, în înflorirea multilaterală a societății noastre socialiste în cincinalul care a trecut** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Plenară — **sînt o dovadă grăitoare a justeței liniei politice generale a partidului nostru care, în întreaga sa activitate, se călăuzește neabătut după învățătura marxist-leninistă, aplică adevărurile și legile generale ale socialismului la condițiile concrete ale României".**

Aceste succese sînt, în același timp, rodul muncii și eforturilor pline de abnegație ale clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani și de alte naționalități conlocuitoare, pentru realizarea și depășirea planului de stat, pentru înflorirea și progresul patriei noastre socialiste. Ele pun în lumină, cu o deosebită forță, fermitatea și hotărîrea neclintită cu care întregul nostru popor, întreaga noastră națiune socialistă — muncind cu elan și învingînd greutățile care i-au stat în cale — au urmat și urmează politica generală, internă și externă, a Partidului Comunist Român, a conducerii sale în frunte cu secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Asigurînd înfăptuirea în condiții bune a Directivelor Congresului al IX-lea, a planului cincinal, dezvoltarea multilaterală a so-

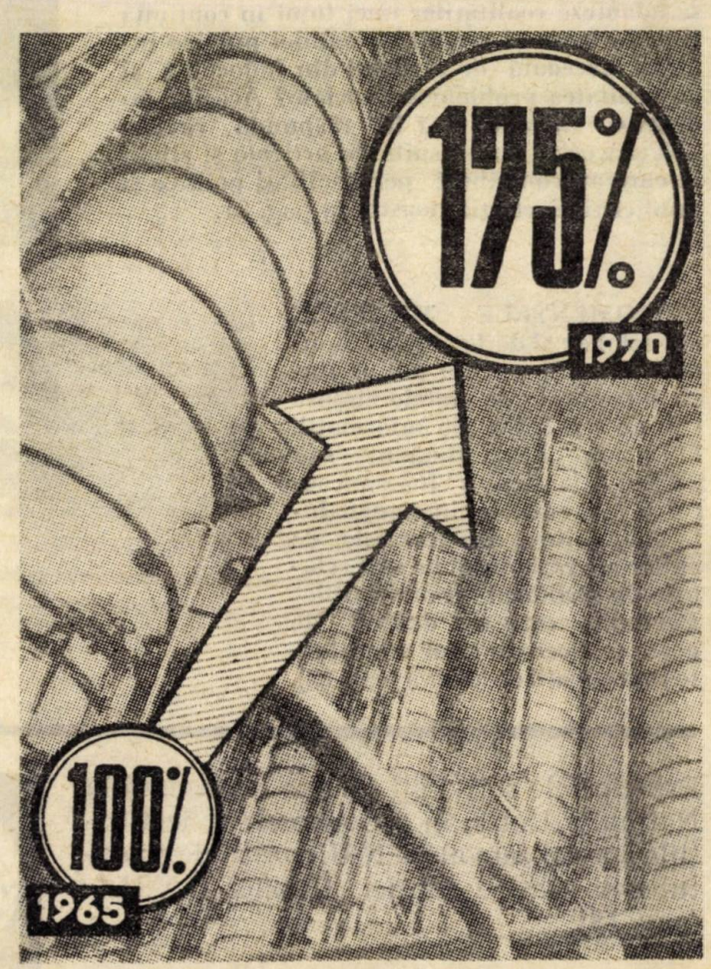

DEZVOLTAREA VIGUROASĂ A INDUSTRIEI

În 1970, producția globală industrială a fost cu 75 la sută mai mare decît în 1965

cietății noastre socialiste, luînd la timp măsurile necesare pentru înlăturarea lipsurilor și neajunsurilor, dezvoltînd în permanență dialogul cu oamenii muncii, cu poporul, perfecționînd continuu activitatea sa generală, stilul și metodele de muncă, Partidul Comunist Român, Comitetul său Central și-au îndeplinit și își îndeplinesc cu cinste misiunea de forță politică conducătoare a societății noastre. Aceasta a făcut să crească și mai mult prestigiul și autoritatea sa în masă, a sporit continuu încrederea cu care este urmat de întregul popor, a dus la întărirea unității indisolubile dintre partid și masele largi populare.

Tot ceea ce s-a înfăptuit în anii cincinalului, marile realizări obținute în înflorirea și dezvoltarea patriei socialiste reprezintă o contribuție activă a partidului, a întregului nostru popor la întărirea sistemului mondial socialist, a forțelor progresului și păcii în lume, a mișcării mondiale antiimperialiste. Viața demonstrează neîncetat faptul că, preocupîndu-se de bunul mers al construcției socialiste, de edificarea cu succes a noii orînduiri, manifestînd o neslăbită grijă pentru progresul și prosperitatea patriei socialiste, Partidul Comunist Român își îndeplinește cu cinste îndatoririle naționale, cît și cele internaționale de detașament activ al marii armate a forțelor revoluționare din lumea întreagă.

Realizările de seamă dobîndite în anii 1966–1970 creează premise deosebit de prielnice pentru înfăptuirea obiectivelor însuflețitoare ale programului de dezvoltare economică și socială a țării, elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R., pentru continuarea cu succes a operei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Înscriindu-se în acest cadru, hotărîrile recentei Plenare a C.C. al P.C.R., cuvîntarea de o deosebită semnificație principială rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenară, sînt menite să ducă la îmbunătățirea întregii activități de construcție a socialismului, la întărirea continuă a legăturilor partidului și statului cu masele largi ale oamenilor muncii, la adîncirea democratismului socialist, la stimularea tot mai puternică a energiei și inițiativelor creatoare ale întregului popor.

CREȘTEREA VENITULUI NAȚIONAL

Venitul național, indice sintetic care exprimă dinamismul dezvoltării oricărei țări, a sporit în anii cincinalului de aproape 1,5 ori.

O POLITICĂ ACTIVĂ DE PACE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

Muncind neobosit pentru edificarea orînduirii noi, socialiste, poporul român a fost și este profund animat de hotărîrea de a-și spori continuu propria contribuție la eforturile de statornicire în lume a unui climat de înțelegere și colaborare între popoare, la menținerea și consolidarea păcii. Întruchipînd aceste năzuințe, întreaga politică și activitate internațională a României socialiste – parte componentă a activității de construcție a societății socialiste, a liniei politice generale a partidului – constituie o emanație a voinței și aspirațiilor vitale ale națiunii noastre socialiste, reflectă un înalt grad de responsabilitate atît față de interesele poporului român, cît și față de cauza socialismului și păcii în lume.

Se poate afirma cu deplin temei că – și în planul relațiilor internaționale ale României – anii 1966–1970 au constituit o perioadă deosebit de rodnică și bogată în evenimente, o perioadă de substanțială și continuă dinamizare a activității externe a partidului și statului nostru, de sporire neîncetată a contribuției active a României socialiste la dezbaterea și rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității, la întărirea forțelor socialismului și păcii, a întregului front antiimperialist, la triumful idealurilor de independență și suveranitate națională, de înțelegere și cooperare între popoare, de pace și securitate, o perioadă de continuă creștere a autorității și prestigiului țării peste hotare.

Amploarea și multilateralitatea activității sale externe, largul diapazon al formelor și metodelor folosite, al inițiativelor, acțiunilor și propunerilor întreprinse pe diverse planuri au determinat – mai ales după Congresul al IX-lea al P.C.R. – ca România să-și dezvolte și să-și diversifice continuu relațiile sale internaționale, care s-au ridicat în această perioadă pe o nouă treaptă, superioară, de dezvoltare. Izvorul fundamental al acestor mari succese îl constituie – ca și în planul dezvoltării interne – politica elaborată și orientată în permanență de către partidul nostru, politică întemeiată pe analiza științifică a realităților vieții internaționale, în întreaga lor complexitate, pe aplicarea creatoare a principiilor marxist-leniniste la aceste realități, politică a cărei justețe a fost și este pe deplin confirmată de întreaga evoluție a evenimentelor, de desfășurarea relațiilor internaționale.

În anii ultimului cincinal, pe baza hotărîrilor Congreselor IX și X ale P.C.R., s-au dezvoltat tot mai larg raporturile de prietenie și alianță frățească ale României cu celelalte state socialiste – obiectivul central al politicii externe a partidului și statului nostru. Grija și preocuparea neobosită pentru adîncirea continuă a colaborării pe multiple planuri cu toate statele socialiste, acțiunea consecventă pentru asigurarea și întărirea unității și coeziunii sistemului mondial socialist au jalonat în permanență, în toți acești ani, ampla activitate internațională a partidului și guvernului nostru.

În acest context s-au înscris ca deosebit de rodnice prin rezultatele lor numeroasele schimburi de vizite, convorbiri și întîlniri pe care conducători ai partidului și statului nostru, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-au avut în acest răstimp cu conducători de partid și de stat din celelalte țări socialiste. De asemenea, contacte fructuoase, schimburi utile de păreri au avut loc între conducătorii României și ai altor țări socialiste în cadrul unor întîlniri multilaterale ale Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia și ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Dezvoltării relațiilor reciproce de colaborare îi slujesc, de asemenea, tratatele de prietenie, colaborare și asistență mutuală – reînnoite în ultimii ani – dintre țara noastră și o serie de alte state socialiste. Membră a C.A.E.R., România și-a adus o contribuție activă, în toți acești ani, la dezvoltarea continuă a schimburilor economice, a colaborării și cooperării cu țările membre, ca și cu toate celelalte state socialiste.

Toate acestea au contribuit la extinderea și adîncirea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare reciproc avantajoasă, la întărirea solidarității internaționale a țării noastre cu toate statele socialiste, la promovarea cauzei unității și coeziunii siste-

mului mondial socialist, a tuturor forțelor antiimperialiste. Partidul și guvernul țării pornesc de la premisa că trăinicia acestei coeziuni are la bază respectarea strictă a principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, egalității depline în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și întrajutorării tovărășești – condiție indispensabilă în afirmarea forței și influenței socialismului în lume, în întărirea coeziunii tuturor forțelor antiimperialiste.

În perioada ultimilor ani, Partidul Comunist Român a continuat să desfășoare o vie activitate internaționalistă pusă în slujba unității mișcării comuniste și muncitorești, a cauzei socialismului și păcii. În acești ani, partidul nostru, credincios tradițiilor sale internaționaliste, a întărit continuu relațiile de prietenie și solidaritate frățească cu partidele comuniste și muncitorești din țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, a acționat neobosit pentru întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste pe baza principiilor și normelor fundamentale ale relațiilor dintre partidele frățești ; în același timp, s-au extins contactele cu partide socialiste, s-au întărit într-o măsură însemnată legăturile de solidaritate cu mișcările de eliberare națională și partidele democrate din țările Asiei, Africii și Americii Latine, cu alte forțe antiimperialiste. Activitatea intensă desfășurată de P.C.R. în mișcarea comunistă și muncitorească, poziția sa activă, constructivă în problemele internaționale demonstrează, încă o dată, că partidul nostru își îndeplinește cu răspundere — așa cum a dovedit-o, de altfel, de-a lungul celor cinci decenii de existență — îndatoririle față de clasa muncitoare, față de poporul român, cît și față de clasa muncitoare internațională, față de forțele progresiste, antiimperialiste din întreaga lume.

Avînd în vedere realitățile obiective ale lumii contemporane, exigențele majore ale păcii și securității internaționale, acționînd în spiritul principiilor coexistenței pașnice a statelor cu sisteme sociale diferite, România a desfășurat și desfășoară o politică externă activă de lărgire a colaborării economice, politice, tehnico-științifice și culturale cu toate țările lumii. Este semnificativ faptul că, în anii 1966–1970, s-au stabilit relații diplomatice și consulare cu încă 32 de state din diverse regiuni ale lumii, țara noastră avînd astăzi asemenea relații cu 98 de state. În același timp, vizitele reciproce, convorbirile și contactele desfășurate la diverse niveluri, în ultimii ani, cu șefi de state și guverne, precum și cu alți reprezentanți a numeroase țări — în primul rînd vizitele efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu într-o serie de țări din Europa, Asia, Africa și America și-au dovedit utilitatea și rodnicia, constituind o contribuție însemnată la dezvoltarea relațiilor dintre state, la promovarea cauzei păcii și colaborării între popoare.

O caracteristică de prim ordin a perioadei cincinalului trecut o constituie sporirea continuă și sensibilă a participării României socialiste la circuitul mondial de valori materiale și spirituale. Astfel, pe baza dezvoltării dinamice a țării au crescut și s-au diversificat necontenit legăturile sale economice internaționale, s-a intensificat participarea ei la circuitul mondial. În 1970, de pildă, volumul total al comerțului exterior românesc a fost mai mare cu 75 la sută față de 1965, depășindu-se în mod substanțial prevederile cincinalului ; au fost extinse schimburile comerciale și cooperarea industrială cu țările socialiste (care dețin 54,4 la sută din volumul total al comerțului nostru exterior) ca și cu alte țări, s-au stabilit legături economice cu noi state ; România întreține în prezent relații comerciale cu 110 țări.

Realitățile lumii contemporane demonstrează faptul – subliniat în repetate rînduri de partidul nostru – că în condițiile uriașului progres tehnico-științific actual, extinderea legăturilor și a colaborării multilaterale cu toate statele lumii, dialogul internațional larg, înlăturarea oricăror discriminări și bariere artificiale în schimbul de valori materiale și spirituale constituie o condiție fundamentală a păcii și progresului popoarelor, se impun ca o condiție **obiectivă** a instaurării unui climat de securitate și încredere între popoare.

În toți acești ani, România socialistă a militat cu fermitate împotriva politicii imperialiste de dictat și forță în relațiile internaționale, a acționat ferm pentru lichidarea definitivă a colonialismului, și-a manifestat activ solidaritatea deplină cu toate popoarele care luptă împotriva dominației coloniale și a neocolonialismului, pentru libertate, independență și progres social. Poporul român, care a dat grele jertfe pentru scuturarea jugului dominației străine, urmărește cu deosebită simpatie eforturile statelor care au înlăturat dominația colonială și au pășit pe calea unei dezvoltări de sine stătătoare, le sprijină în lupta pentru consolidarea independenței, pentru progres economic și social ; țara noastră a dezvoltat și dezvoltă activ relațiile de colaborare cu tinerele state din Asia și Africa, cu țările din America Latină.

La temelia relațiilor noastre internaționale partidul și statul nostru au pus și pun cu consecvență principiile independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectarea dreptului sfînt al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, principii care se impun tot mai mult pe arena internațională. În acești ani, România a promovat și continuă să promoveze cu perseverență ideea statornicirii ferme a acestor principii în raporturile dintre state, considerînd că numai apărarea și respectarea lor strictă de către toate statele pot asigura pacea și securitatea omenirii, colaborarea rodnică între toate națiunile lumii.

România acordă o deosebită însemnătate traducerii stricte în viață a prevederilor Cartei O.N.U., care cer statelor să se abțină în relațiile lor internaționale de a recurge la folosirea forței sau la amenințarea cu forța, fie contra integrității teritoriale

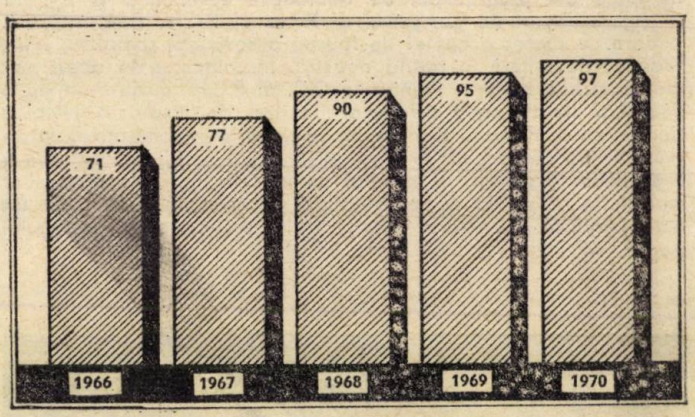

CURSUL ASCENDENT AL RELAȚIILOR DIPLOMATICE ȘI CONSULARE

În perioada cincinalului, numărul țărilor cu care România a stabilit relații diplomatice și consulare a crescut an de an, potrivit graficului de mai sus. În luna ianuarie 1971, numărul acestor țări a ajuns la 98.

sau independenței politice a oricărui stat, fie în orice alt scop incompatibil cu principiile fundamentale ale acestor relații. Guvernul român a militat și militează cu hotărîre pentru abolirea definitivă a politicii de forță în relațiile dintre state, pentru lichidarea definitivă a practicilor colonialiste și neocolonialiste, generate de imperialism. În acest sens, este cunoscută propunerea făcută de România în 1970, în Comitetul de dezarmare de la Geneva, propunere vizînd **„Asumarea, printr-un document internațional cu forță obligatorie și vocație universală, a unor angajamente ferme de nerecurgere la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, sub nici o formă și în nici o împrejurare, în treburile interne ale altor state".**

Pornind de la ideea că menținerea păcii impune răspunderi sporite fiecărui stat — mare sau mic —, că toate statele lumii, indiferent de mărimea teritoriului sau a populației, de puterea economică, militară sau de orînduirea social-politică pot și au datoria să contribuie activ la cauza păcii și securității internaționale, România și-a sporit continuu, an de an, aportul la dezbaterea și rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității. România socialistă a militat și militează neobosit pentru încetarea războaielor și conflictelor armate dintre state, pentru încetarea oricăror acte de agresiune, de amestec în treburile interne ale altor state, pentru respectarea deplină a dreptului popoarelor la autodeterminare.

Este binecunoscută poziția consecventă pe care s-a situat România, în toți acești ani, în ce privește, de pildă, războiul din **Vietnam** și conflictul din **Orientul Apropiat.** Astfel, țara noastră a considerat și consideră necesar să se pună capăt războiului

agresiv purtat de S.U.A. în Indochina, să se treacă la retragerea totală a trupelor americane din această regiune, să se asigure condițiile necesare pentru ca popoarele vietnamez, laoțian, khmer să-și poată hotărî singure soarta, conform voinței și intereselor lor vitale. Totodată, țara noastră s-a pronunțat și se pronunță pentru soluționarea politică — pe baza Rezoluției Consiliului de Securitate din 1967 — a conflictului din Orientul Apropiat, pentru retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, asigurarea independenței și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă, reglementarea problemei populației palestiniene în conformitate cu dreptul său la autodeterminare.

Ultimii ani au marcat, de asemenea, o intensă activitate a țării noastre — concretizată în numeroase acțiuni și inițiative — pentru normalizarea raporturilor între statele europene, pentru realizarea unui climat trainic de pace și colaborare pe continent, pentru înfăptuirea securității în Europa. Acționînd consecvent în spiritul Declarației de la București din 1966 a statelor socialiste, România a dezvoltat larg raporturile politice, economice, tehnico-științifice cu statele europene, a promovat cu stăruință ideea normalizării și dezvoltării relațiilor dintre toate țările europene, în interesul popoarelor de pe continent ca și al tuturor popoarelor lumii. O expresie a eforturilor depuse de România în această direcție o constituie, de asemenea, rezoluția adoptată în unanimitate la O.N.U., din inițiativa țării noastre, cu privire la îmbunătățirea relațiilor de bună vecinătate între statele europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite ca și eforturile constante ale țării pentru dezvoltarea largă a relațiilor interstatale în regiunea Balcanilor, pentru transformarea

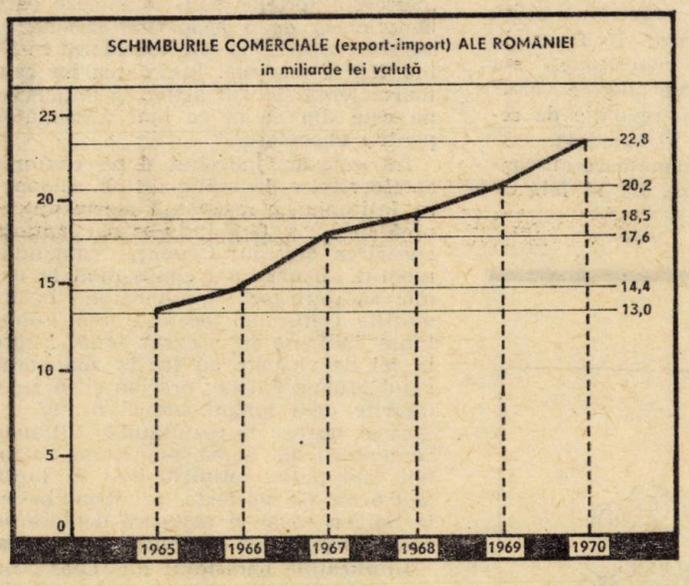

acestei zone într-o zonă a colaborării și păcii, lipsită de arme nucleare.

În contextul amplului dialog intereuropean, România a acționat și acționează consecvent pentru pregătirea și convocarea unei conferințe general-europene, consacrată asigurării unei păci trainice pe continent. Este limpede — așa cum partidul și guvernul nostru au subliniat deseori — că aceasta necesită eliminarea reziduurilor celui de-al doilea război mondial și ale perioadei războiului rece, recunoașterea inviolabilității granițelor existente, și în general, a schimbărilor istorice produse după război, printre altele, recunoașterea de către toate statele a existenței R.D. Germane ca și asigurarea participării ambelor state germane la viața politică mondială. Guvernul român consideră că securitatea europeană trebuie să ducă în ultimă instanță la depășirea divizării continentului nostru, și în general a lumii, în blocuri militare, la înlăturarea oricăror bariere din calea cooperării, la transformarea Europei într-un continent al păcii și înțelegerii între popoare.

Anii ultimului cincinal au marcat, de asemenea, preocuparea continuă, tot mai susținută, a României pentru încetarea cursei înarmărilor, care apasă atît de greu astăzi pe umerii popoa e-lor, pentru înfăptuirea dezarmării generale și în primul rînd a dezarmării nucleare — deziderate vitale ale tuturor popoarelor. Profund îngrijorată de efectele deosebit de negative ale cursei înarmărilor asupra progresului multo popoare, de primejdia mare pe care o prezintă acumularea unor stocuri uriașe de armament tot mai distrugător, țara noastră a militat activ pentru a determina adoptarea de măsuri concrete, efective, de dezarmare. Sînt binecunoscute în acest sens, propunerile concrete formulate de România în primăvara anului 1970, în Comitetul pentru dezarmare de la Geneva, propuneri care s-au bucurat de o largă rezonanță pe plan internațional. Se știe, de asemenea, că, la inițiativa României, Adunarea Generală a O.N.U. a proclamat perioada anilor '70 drept „Deceniul dezarmării".

În toți acești ani, România socialistă și-a adus o contribuție efectivă la întreaga activitate a O.N.U. și a altor organisme internaționale, în interesul încrederii și colaborării dintre state, al întăririi păcii și securității în lume. În cadrul O.N.U. au fost prezentate importante propuneri și acțiuni ale țării noastre în problemele majore care frămîntă popoarele de pe planeta noastră, printre altele în problemele statornicirii între state a unor relații bazate pe echitate și respect reciproc, dezvoltării economice, dezarmării, stimulării relațiilor comerciale și cooperării tehnico-științifice, educării tineretului în spiritul ideilor de pace și prietenie între popoare etc. De asemenea, recenta sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a dezbătut propuneri românești cum sînt : **„Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale negative asupra păcii și securității"**, precum și **„Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea întăririi cooperării economice și tehnico-științifice între state".**

În contextul acestor acțiuni, se înscrie — ca o pagină memorabilă a ultimilor ani — participarea la sesiunea jubiliară a O.N.U. din 1970 a delegației României, condusă de președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu — vie și puternică afirmare a politicii externe a României socialiste, de angajare activă, directă, în dezbaterea problemelor fundamentale ale lumii contemporane. În cuvîntarea de larg răsunet internațional rostită de la tribuna acestui înalt for, tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat cu o forță excepțională coordonatele fundamentale ale politicii și activității internaționale a României, a formulat — într-un spirit de înaltă responsabilitate și principialitate — o serie întreagă de propuneri constructive menite să contribuie la rezolvarea acestor probleme, la prevalența echității și rațiunii în relațiile dintre state, la triumful cooperării pașnice, al păcii și securității în lumea întreagă, la afirmarea idealurilor nobile de libertate și progres social ale tuturor popoarelor. **„În numele poporului român, pe care îl reprezint la această importantă reuniune internațională,** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la O.N.U. — **sînt împuternicit să declar că România va milita întotdeauna neobosit și ferm pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres și colaborare ale umanității, pentru afirmarea și respectarea tuturor principiilor care stau la baza bunei conviețuiri internaționale. Țara mea este hotărîtă să-și dea întreaga contribuție la reușita tuturor acțiunilor pe care le va întreprinde Organizația Națiunilor Unite pentru pace, colaborare și destindere".**

Membră activă a O.N.U., România consideră că eficiența acestei activități este direct condiționată de respectarea normelor dreptului internațional, înscrise în Carta O.N.U., de asigurarea principiului universalității acestei organizații. În acest sens, țara noastră a militat cu tărie, de-a lungul tuturor acestor ani, pentru restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U., ca și pentru primirea altor state în această organizație, ceea ce ar fi în interesul rezolvării problemelor internaționale, al cauzei păcii și progresului în lume.

Nenumărate sînt mărturiile ce atestă faptul că prestigiul și autoritatea României, stima și considerația de care poporul român și conducătorii săi se bucură peste hotare, au sporit deosebit de mult în ultimii ani, că ecoul acțiunilor românești pe plan internațional este în prezent mai mare decît oricînd în istoria țării. Prin înfăptuirile sale în opera de edificare socialistă, de dezvoltare a economiei și culturii, cît și prin adoptarea unor poziții active, principiale, în problemele-cheie ale vieții internaționale, România socialistă se manifestă astăzi ca un factor activ al vieții internaționale contemporane, se afirmă tot mai mult ca stat suveran și independent, iubitor de pace, în comunitatea mondială a națiunilor.

Constantin FLOREA

INDOCHINA

ESCALADARE ÎN ÎNTREAGA PENINSULĂ

Au trecut zece zile de la invadarea Laosului. Prin această acțiune flăcările războiului au cuprins, practic, întreaga Peninsulă Indochineză : Vietnamul de sud, apoi Cambodgia și în prezent Laosul. Se confirmă astfel tendința, evidentă de mai multă vreme, în planurile strategice ale Statelor Unite de a uni într-un front unic ofensiva împotriva țărilor din Indochina.

Putem nota în prezent cu mai multă precizie nu numai evoluția situației militare din această zonă, dar mai ales implicațiile el posibile, așa cum se conturează ele în declarațiile unor oficialități militare și politice, în știri și în aprecierile presei.

Mai întîi se impune atenției **evoluția militară.** Trebuie precizate dimensiunile reale ale invaziei, ale forțelor angrenate în acțiunile împotriva Laosului. În mod oficial se afirmă că în Laos ar fi pătruns 16 500 soldați saigonezi. Se recunoaște că acest contingent este sprijinit de o forță aeriană americană. Chiar și acest lucru ar fi suficient pentru a vorbi despre o invazie americano-saigoneză, știind că războiul modern se caracterizează mai ales prin forța de foc de care dispun trupele. Războiul din Vietnam a demonstrat din plin rolul distructiv precumpănitor ce a revenit forței aeriene a Statelor Unite.

În declarațiile oficiale ale S.U.A. se contestă totodată participarea directă a unor forțe terestre americane, la invadarea Laosului. Într-o declarație, purtătorul de cuvînt al Casei Albe (10 februarie) afirma în fața ziariștilor : „Vă pot asigura că nu vor exista nici soldați și nici consilieri americani în Laos".

În zilele următoare, corespondenți ai ziarelor și televiziunii americane publicau informații care infirmau declarația amintită. Astfel, corespondentul Kenneth Braddick relata : „Soldați americani de la baza Khe Sanh din Vietnamul de sud, în apropiere de frontiera laoțiană, au declarat că cel puțin 100 de militari din trupele terestre americane au intrat în Laos efectuînd misiuni de securitate și alte operațiuni, fiind astfel angajați în lupte". Companiile americane CBS și ABC au transmis relatări ale corespondenților lor care afirmau : „Americani îmbrăcați în uniforme sud-vietnameze participă la incursiunea în Laos". În fine, la Saigon, tot din surse americane, s-a relatat că un număr de „berete verzi" participă la operațiuni regulate de recunoaștere în Laos și Cambodgia.

Alte informații asemănătoare au continuat să se acumuleze. La 14 februarie, unul dintre trimișii speciali ai agenției France Presse relata că numeroși piloți ai elicopterelor americane angajați în operațiunile de sprijin ale forțelor sud-vietnameze în Laos încep să-și manifeste public nemulțumirea lor. Într-o săptămînă, circa 20 de piloți au fost uciși sau răniți : „Piloții întîlniți din întîmplare de către ziariști răspundeau la întrebări cu anxietate : «Opinia publică americană știe oare ce se întîmplă în Laos și este oare conștientă de riscurile pe care trebuie să ni le asumăm ?»".

Punctul de vedere oficial american a trebuit, astfel, să se modifice. Același purtător de cuvînt al Casei Albe a făcut o nouă declarație afirmînd că „dacă aceste știri sînt adevărate, este vorba de o violare a politicii S.U.A." Cu alte cuvinte, admițîndu-se implicit prezența unor militari americani în Laos sînt declarați „vinovați" de... nesupunere reprezentanții comandamentului american de la Saigon !

Angajarea masivă din Laos, atacarea forțelor patriotice din această țară se dovedește a nu fi dus la rezultatele scontate. Mai mult decît atît, sintezele unor specialiști în problemă sînt formulate într-un ton evident pesimist. Iată cîteva opinii : „La peste o săptămînă de la începerea ofensivei sud-vietnameze în Laos, bilanțul militar este slab și perspectivele destul de puțin optimiste..." (opinia experților militari americani de la Saigon relatată de corespondentul francez Felix Bolo) ; „Succesul forțelor sud-vietnameze care beneficiază de o acoperire aeriană și logistică americană este considerat ca fiind foarte modest... Înaintarea lor este foarte lentă și tirul artileriei antiaeriene este din ce în ce mai distrugător pentru elicoptere..."

Într-adevăr, judecînd după comunicatele zilnice de luptă, forțele saigoneze întîmpină o rezistență foarte puternică în Laos Grăbindu-se să anunțe cucerirea orașului Cepone, comandamentul saigonez a trebuit, pînă la urmă, să retracteze comunicatul. Informațiile confirmă desfășurarea unor lupte îndîrjite în această zonă. Lupte la fel de violente au loc în zona orașului Muong Falane, precum și în zone diferite de-a lungul șoselei nr. 9.

Care poate fi rezultatul ? Ultimele comentarii din sursă americană au un ton mai puțin optimist, deși în luptă sînt aruncate noi forțe. Se afirmă astfel la Saigon că ar fi necesară deplasarea a încă trei divizii saigoneze spre Laos.

Implicațiile agresiunii din Laos nu pot fi însă nicidecum circumscrise la evoluția situației militare din această zonă. Experții în problema vietnameză își pun în ultimul timp întrebări în legătură cu rostul concentrării unor importante forțe expediționare ale Statelor Unite în apropierea frontierelor maritime și terestre ale R.D. Vietnam. Este vorba de prezența, la nivelul paralelei 17, în apropierea coastelor vietnameze, a unor nave ale flotei a VII-a, pe care se află unități de invazie, și anume așa-numitele „Amphibious ready group" — specializate în operațiuni de invazie și deplasate de la baza din Okinawa în decembrie anul trecut. Forța îmbarcată pe nava de asalt Iwo Shima — care este în același timp o navă port-elicopter — numără pînă la 2 000 de oameni. Este aceeași forță care a fost în ianuarie trimisă în apropierea coastelor cambodgiene pentru a participa împreună cu alte nave la operațiunea de degajare a șoselei nr. 4, respectiv la sprijinirea forțelor saigoneze

Album de familie

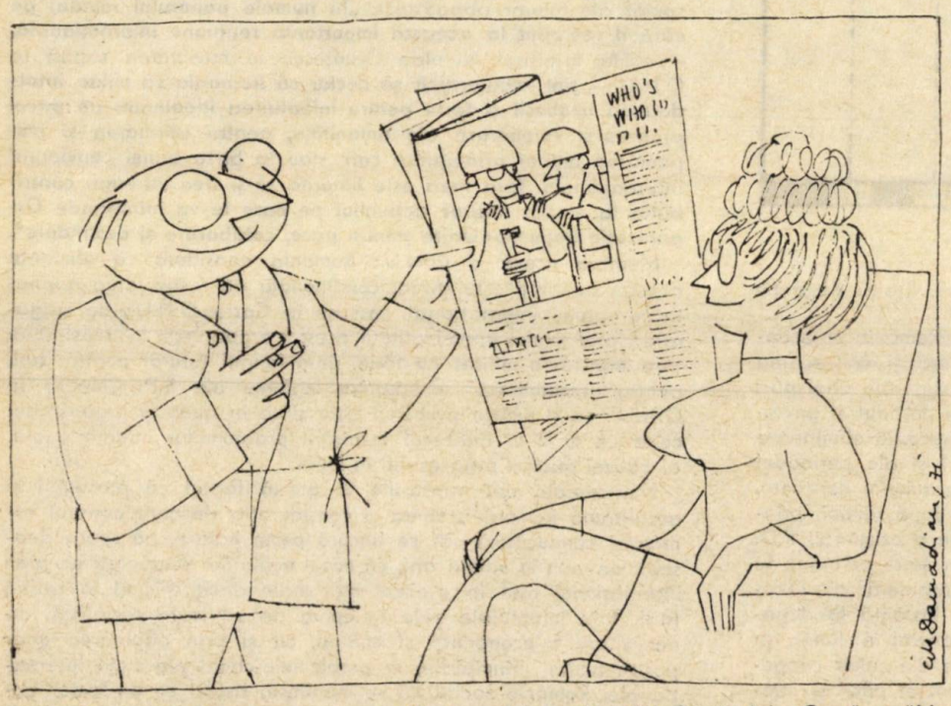

Jim : „Ca să grăbim evacuarea Vietnamului, am invadat Cambodgia. Ca să grăbim evacuarea Cambodgiei, am invadat Laosul..."
Jack : „...și ca să grăbim evacuarea Laosului ?..."

Desen de CIK DAMADIAN

care au invadat Cambodgia pentru a susține regimul Lon Nol. Se notează că în același interval de timp raidurile aeriene asupra R.D. Vietnam au sporit în intensitate. Începînd din ianuarie, forțele aeriene americane au efectuat 3 000 de misiuni asupra R.D. Vietnam.

Ziarul „Quandoi Nhan Dan", organul forțelor armate ale R.D. Vietnam, scria zilele trecute : „Recent, Statele Unite și Saigonul au deplasat noi trupe spre nord în regiunea zonei demilitarizate. Port-avioane au luat poziție în golful Tonkin la nivelul teritoriului Vietnamului de nord. Noi aparate sînt concentrate în Tailanda. Parașutiști și soldați ai infanteriei marine sînt pregătiți pentru a pune în aplicare noile planuri americane... Toate unitățile armatei noastre trebuie să fie gata să aplice planurile de luptă...".

După cum se observă, evenimentele în curs au un caracter extrem de serios cu implicații deosebit de grave pentru ansamblul situației din Indochina.

Într-o recentă declarație a guvernului Republicii Populare Chineze în legătură cu agresiunea din Laos, se arată că aventurile militare americane reprezintă „o provocare nu numai împotriva popoarelor indochineze ci și împotriva poporului chinez..."

Reflectînd starea de spirit a însești opiniei publice din S.U.A., „New York Times" scrie că : „... americanii trebuie să se întrebe dacă au dreptul de a continua să sacrifice viețile și bunurile a milioane de sud-asiatici nevinovați, pentru o cauză la care un număr tot mai mare de americani nu subscriu".

Iar cotidianul francez „Le Figaro" atrage atenția că „operațiunea din Laos deschide, în conflictul care afectează de atîția ani Peninsula Indochineză, o nouă etapă plină de riscuri".

Evenimentele din Laos se înscriu astfel ca un moment de gravă criză, generatoare posibilă de noi și grave complicații. Planurile care stau la baza acestor evenimente contravin intereselor celor mai vitale ale poporului american, ale tuturor popoarelor lumii, fapt confirmat de uriașa mișcare de protest împotriva noii dimensiuni pe care a căpătat-o și o capătă războiul din Indochina.

Valeriu SERGHIESCU

MOSCOVA

PREGĂTIRI PENTRU CONGRESUL P.C.U.S.

Corespondență de la Silviu Podină

În întreaga Uniune Sovietică, se află în plină desfășurare pregătirile pentru cel de-al XXIV-lea Congres al P.C.U.S., care își va începe lucrările la 30 martie.

Directivele Congresului al XXIII-lea al P.C.U.S. cu privire la planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S. în anii 1966—1970 au fost îndeplinite la principalii indici economici și sociali. Economia națională a Uniunii Sovietice s-a dezvoltat în această perioadă într-un ritm susținut, a crescut de asemenea nivelul de trai al populației. Venitul național a depășit în anul 1970 nivelul înregistrat în anul 1965 cu 41 la sută, iar volumul producției industriale a crescut de 1,5 ori. În regiunile răsăritene s-au dezvoltat rapid extracția de petrol, gaze și cărbuni, industria aluminiului, precum și alte ramuri industriale. Volumul mediu anual al producției agricole a fost în anii 1966—1970 cu 21 la sută mai mare decît în anii 1961—1965.

Realizările înregistrate în domeniul științelor au permis rezolvarea cu succes a numeroase sarcini tehnico-științifice ale industriei, agriculturii și ale altor ramuri. Au fost create și se realizează cu succes noi complexe de mașini de înaltă productivitate, noi procese tehnologice complexe, bazate pe utilizarea tehnicii electronice de calcul. Noile și remarcabilele succese ale cosmonauticii sovietice sînt mărturii convingătoare ale înaltului nivel de dezvoltare a științei și tehnicii sovietice.

Sarcinile de bază referitoare la ridicarea bunăstării materiale a populației, stabilite de Congresul al XXIII-lea al P.C.U.S., au fost depășite. Veniturile reale calculate la un locuitor au crescut în anii cincinalului trecut cu 33 la sută față de 30 la sută cît era prevăzut. Între anii 1966—1970 au fost construite în întreaga țară locuințe cu o suprafață totală de 518 milioane metri pătrați, ceea ce a permis unui număr de aproape 55 de milioane de oameni să-și amelioreze condițiile de locuit.

În contextul acelorași pregătiri intense, săptămîna aceasta a fost publicat proiectul directivelor Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. cu privire la planul cincinal de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S. pe anii 1971—1975, aprobat de C.C. al P.C.U.S. Proiectul urmează să fie larg dezbătut în organizațiile de partid, în cadrul adunărilor oamenilor muncii și în presă, iar apoi de către Congres, care va adopta prevederile definitive ale directivelor.

Sarcina principală a cincinalului, se spune în proiectul de directive, constă în asigurarea unui avînt considerabil al nivelului de trai material și cultural al poporului pe baza unor ritmuri înalte de dezvoltare a producției socialiste, ridicării eficienței, progresului tehnico-științific și accelerării creșterii productivității muncii. Venitul național urmează să crească în cursul actualului cincinal cu 37—40 la sută. Cel puțin 80 la sută din această creștere se prevede a fi obținută pe seama sporirii productivității muncii. Proiectul de directive preconizează înfăptuirea unui larg program de măsuri sociale. Veniturile reale ale populației, calculate pe un locuitor, vor crește cu circa 30 la sută, iar fondurile de consum social, destinate îmbunătățirii în continuare a ocrotirii sănătății, dezvoltării învățămîntului, pregătirii cadrelor, educării copiilor, majorării pensiilor și burselor, vor crește cu 40 la sută. Vor fi continuate construcția intensă de locuințe, introducerea largă a electrificării și gazelor naturale în orașele mici, în coloniile muncitorești, în localitățile rurale, se vor îmbunătăți rețelele comerciale și de alimentație publică, deservirea social-culturală.

În vederea accelerării ritmurilor progresului tehnico-științific vor fi introduse în producție noi mijloace de muncă, noi materiale și procese teh-

→

Hidrocentrala Krasnoiarsk de pe Ienisei. Puterea celor zece hidroagregate atinge cinci milioane kW

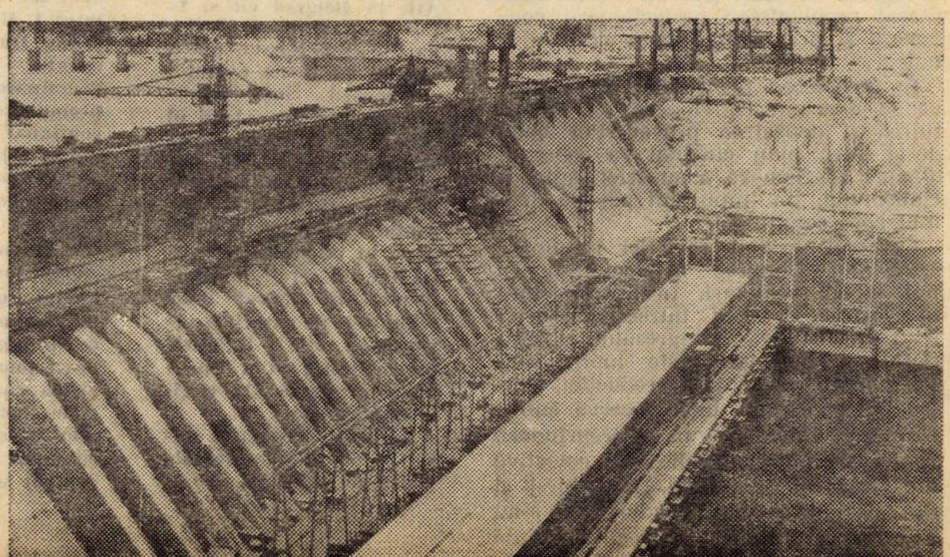

nologice, va fi ridicat nivelul tehnic al mașinilor și utilajelor, se va aplica pe o scară largă tehnica, electronica de calcul. Proiectul de directive prevede dezvoltarea multilaterală a cercetărilor științifice cu caracter fundamental și aplicat și utilizarea mai rapidă a rezultatelor acestora în economia națională.

Producția industrială va spori în anii cincinalului cu 42—46 la sută. Producția de energie electrică va atinge 1 030—1 070 miliarde kWh, cea de petrol — 480—500 milioane tone, de gaze — 300—320 miliarde metri cubi, de oțel — 142—150 milioane tone. O atenție specială se va acorda producției de aparate și de mijloace de automatizare, mașinilor agricole, tehnicii pentru construcții, hidroameliorații, tipurilor celor mai moderne de utilaje pentru prelucrarea metalelor și electrotehnicei, turbinelor cu gaze, utilajelor pentru centrale atomice.

În domeniul agriculturii, documentul stabilește drept sarcină principală creșterea medie anuală a volumului producției cu 20—22 la sută în comparație cu cincinalul anterior.

În domeniul teransportului și telecomunicațiilor, proiectul de directive prevede, printre altele, construirea a 5—6 000 de km de linii principale și a 7—8 000 de km de linii secundare de cale ferată, completarea parcului de vagoane de marfă, creșterea simțitoare a traficului pe liniile existente, dezvoltarea transportului maritim, extinderea rețelei de conducte prin instalarea a 27 000 km de conducte petroliere, dezvoltarea pe mai departe a transportului auto. Se preconizează ridicarea eficienței investițiilor capitale prin îmbunătățirea proiectării și printr-o industrializare mai accentuată a construcțiilor. Un amplu capitol al proiectului de directive este consacrat amplasării teritoriale a forțelor de producție și dezvoltării economiei republicilor unionale.

În capitolul referitor la relațiile economice externe, se trasează sarcina perfecționării multilaterale și extinderii relațiilor economice și tehnico-științifice ale U.R.S.S. cu țările socialiste, cooperării și specializării în industrie și agricultură cu aceste țări, continuării dezvoltării relațiilor economice și tehnico-științifice cu țările în curs de dezvoltare din Asia, Africa, și America Latină, extinderii relațiilor comerciale și tehnico-științifice, justificate din punct de vedere economic, cu țările capitaliste dezvoltate industrial. Schimburile comerciale externe vor crește cu 33—35 la sută.

Pentru prima oară se include într-un document de acest gen un capitol consacrat problemelor perfecționării conducerii și planificării economiei naționale.

În încheierea proiectului de directive se exprimă convingerea că înfăptuirea și depășirea prevederilor celui de-al 9-lea plan cincinal va constitui o nouă confirmare a superiorității socialismului, un important pas pe drumul spre comunism.

Oamenii muncii sovietici întîmpină apropiatul Congres al partidului cu noi și noi realizări. În întreaga țară se desfășoară larg întrecerea socialistă în cinstea Congresului. Conținutul ei principal este lupta pentru o înaltă eficiență a producției, pentru descoperirea unor rezerve suplimentare existente în întreprinderi. Astfel, de pildă, numeroase colective din Moscova, Leningrad, Novosibirsk și din alte mari centre industriale s-au angajat să asigure întregul spor de producție pe primul trimestru al acestui an pe seama creșterii productivității muncii. Minerii din regiunea Voroșilovgrad, din Ucraina, au dat de la începutul anului 500 de mii tone de cărbune peste plan. Cu succes își îndeplinesc angajamentele luate în cinstea Congresului și energeticienii Kazahstanului. În prezent, centralele acestei republici produc zilnic cu trei milioane kilowați-ore energie electrică peste prevederile planului. Alături de preocuparea pentru realizarea înainte de termen a sarcinilor pe primul trimestru al acestui an, colectivele uzinelor și fabricilor își concentrează atenția asupra progresului tehnic, asupra introducerii în producție a celor mai noi realizări din domeniul lor de activitate. Multe întreprinderi au anunțat că în ziua de 30 martie, ziua deschiderii lucrărilor Congresului, vor lucra cu materii prime și materiale economisite în cursul primului trimestru.

În întreaga țară s-a răspîndit inițiativa colectivului uzinei de automobile din Moscova de a organiza la 17 aprilie, în cinstea zilei de naștere a lui V. I. Lenin, un subotnic comunist. Producția realizată în această zi va fi trecută în fondul noului cincinal.

În pregătirea Congresului, au loc în aceste zile conferințele regionale și orășenești de partid. Într-o atmosferă de lucru, ele analizează realizările dobîndite în cursul cincinalului precedent în respectivele regiuni și orașe, dezvăluie lipsurile existente, caută cele mai potrivite căi pentru transpunerea în viață a noilor sarcini prevăzute în proiectul de directive al celui de-al IX-lea cincinal.

Moscova, 16 februarie

PARIS—LONDRA

ÎNGRIJORĂRI COMUNE

Convorbirile „în 6" și în „6+1" care au avut loc de la începutul acestei luni în legătură cu „desăvîrșirea" Pieței comune (îndeosebi proiectele de uniune monetară, care ar implica unele îngustări de suveranitate) și cu „lărgirea" ei (adică includerea Marii Britanii și a celorlalți trei candidați) s-au încheiat, ca și în multe anterioare prilejuri similare, printr-o ambiguă împletire de convergențe în bunele intenții exprimate, de divergențe pe tărîm politic și economic, de amînări consemnate în calendarul măsurilor eșalonate pe mai mulți ani. Din nou, Franța în interiorul C.E.E. și Marea Britanie în pragul comunității, au definit poziții deosebite de ale partenerilor — și dealtminteri deosebite între ele, uneori chiar opuse.

Comune par să fie mai cu seamă în aceste prime luni ale anului pre-

VIZITA PREȘEDINTELUI TITO ÎN R. A. U.

Mai multe elemente plasează actuala vizită de prietenie în R.A.U. a președintelui R.S.F. Iugoslavia, în atenția opiniei publice din cele două țări. Este prima vizită pe care Iosip Broz Tito o întreprinde în R.A.U., după moartea fostului președinte Gamal Abdel Nasser; între cei doi șefi de state au avut loc 22 de întîlniri — ultima în februarie 1970, la Assuan. Atît la Belgrad cît și la Cairo se apreciază că dispariția lui Nasser nu a afectat cu nimic evoluția colaborării iugoslavo-egiptene. Recenta vizită în Iugoslavia a vicepreședintelui R.A.U., Hussein Chafei, vizită caracterizată ca foarte utilă, a evidențiat interesul ambelor părți în intensificarea relațiilor bilaterale, în analizarea în cadrul unor schimburi de păreri, la nivel înalt, atît a legăturilor reciproce cît și a problemelor acute ale vieții internaționale.

În acest context se înscriu, de altfel, actuala vizită în R.A.U. a președintelui Iugoslaviei, convorbirile oficiale care au avut loc cu acest prilej între I. B. Tito și Anwar Sadat. După cum relata agenția Taniug — după examinarea noilor căi de promovare și întărire în continuare a colaborării dintre cele două țări — o atenție deosebită a fost acordată de către cele două părți — situației actuale din Orientul Apropiat și eforturilor ce se depun în scopul unei soluționări pașnice a crizei din această regiune. Comentînd acest punct înscris pe agenda convorbirilor oficiale, cotidianul iugoslav „Borba" sublinia interesul cunoscut al președintelui Tito în soluționarea politică a conflictului din Orientul Apropiat precum și numeroasele inițiative ale iugoslaviei pe plan internațional.

Poziția iugoslavă exprimată în anul 1967 și reafirmată în numeroase prilejuri în decursul timpului trecut, a fost subliniată încă o dată de președintele Tito în toastul rostit cu prilejul recepției date de Anwar Sadat în onoarea sa: „Sporește convingerea întregii lumi potrivit căreia actuala criză din Orientul Apropiat nu se mai poate prelungi, date fiind consecințele primejdioase pe care le-ar putea avea pentru pacea și securitatea din zona mediteraneană și chiar dintr-o zonă mai largă". El a declarat că Iugoslavia „va acorda și în viitor, ca și pînă acum, un sprijin total" eforturilor și inițiativelor de soluționare, cît mai rapidă și justă, a crizei din Orientul Apropiat.

I. N.

ocupările pe care le inspiră guvernelor vest-europene, în primul rînd guvernelor Marii Britanii și Franței, amploarea mișcărilor revendicative ale salariaților. Fără îndoială, Suedia, Finlanda, Turcia cunosc în această perioadă acțiuni greviste importante cu obiective privind fie salariile fie condițiile de muncă, fie și unele și celelalte ; fără îndoială, federația socialistă a sindicatelor belgiene marchează o deplasare spre stînga. Totuși, prin amploarea lor, prin contextul politic în care se inserează, mișcările greviste din Marea Britanie și din Franța — diverse prin realitatea în care își au rădăcinile — capătă în viața socială a celor două țări o pondere deosebită.

Greva serviciilor poștale din cele două țări a fost totuși cvasi-simultană. „Coincidența este izbitoare, nota «Le Figaro»», mai ales pentru călătorii care, venind de la Londra, regăsesc la Paris aceleași inconveniente...", izvorîte în Marea Britanie din revendicări salariale, în Franța din revendicări privind deopotrivă remunerarea muncii și condițiile în care se desfășoară. Este de remarcat că ziarul parizian, de notorie tendință conservatoare și puțin înclinat să acorde simpatie salariaților în grevă, scria : „Dincolo de deosebiri, nemulțumirea care se exprimă în Marea Britanie și în Franța are unele cauze asemănătoare. Poșta este unul din cele mai vechi servicii publice din lume. Astăzi, ea trebuie să facă față unor nevoi care cresc în ritmul dezvoltării economice... Ceea ce este greu, datorită structurilor învechite și caracterului de serviciu public care-i impune un fel de penalizare financiară. De pe urma acestei inadaptări, suferă și personalul și publicul. În acest sens nu este inexact să se spună că lupta pentru salarii mai bune se întîlnește cu campania pentru o mai bună funcționare a telefoanelor (inițiată din rîndurile abonaților, adică ale publicului — n.n.)... Ceea ce înseamnă că trebuie asigurate mijloacele de existență necesare unei activități al cărei rol esențial pentru dezvoltarea economică nu mai trebuie demonstrat".

În Anglia, greva serviciilor poștale a fost precedată, tot în sectorul public, de greva din decembrie a muncitorilor electricieni și este însoțită de la începutul acestei luni de revendicarea feroviarilor de a li se mări substanțial salariul (observatorii consideră că o grevă în acest sector este cu atît mai puțin exclusă cu cît, spre deosebire de salariații serviciilor poștale, feroviarii dispun de un destul de robust fond de grevă). În plus, mișcarea a trecut din sectorul public în cel privat, cu greva de la uzinele Ford, unde contractul colectiv urmează să fie înnoit la sfîrșitul lunii (este prima bătălie a guvernului în sectorul privat, notează aceiași observatori explicînd astfel încurajările adresate de oficialități companiei constructoare de automobile și intențiilor acesteia de a nu depăși concesiile pe care s-a declarat de la început dispusă să le acorde). Și în sectorul public și în cel privat, mișcarea grevistă din Marea Britanie exprimă o dublă nemulțumire a salariaților față de tendința guvernului de a le cere, în numele luptei împotriva inflației, să accepte menținerea salariilor în limite

BATIGNOLLES
Conflict între metalurgiști și direcțiunea firmei „Creusot-Loire"

care nu mai corespund prețurilor ; față de proiectul de lege privitoare la modificarea „relațiilor industriale", ale cărei prevederi ar urma să restrîngă considerabil posibilitatea de acțiune a sindicatelor. Acestea preconizează, dimpotrivă, depășirea dificultăților actuale nu prin restricții, ci prin măsuri de dinamizare a dezvoltării industriale. În această optică secretarul general al congresului sindicatelor britanice, Victor Feather, lansa guvernului avertismentul că numai pînă la sfîrșitul lui aprilie 1971 s-ar putea pierde tot atîtea zile de muncă în Anglia cîte s-au pierdut în întregul an 1970. Se apreciază că de patruzeci și cinci de ani climatul social nu a mai fost atît de încordat în Marea Britanie. Ceea ce, între altele, strîmtează simțitor și „marja" de negocieri cu Piața comună, de vreme ce oricum intrarea Angliei în C.E.E. va avea repercusiuni imediate asupra bugetului gospodinei.

Într-alt fel, mecanismele comunitare au afectat și climatul social din Franța. Experții consideră că producția franceză de cărbune a fost frînată de concurența petrolului, a gazelor naturale și a cărbunelui străin (mai ieftin). Planul guvernamental de reducere a producției de cărbune adoptat în 1968 (de la 42 milioane de tone la 25 milioane de tone în 1985) reținuse pentru perioada 1968—1975 o serie de ipoteze privind scăderea treptată a extracției în diferitele zone carbonifere ale Franței. În Lorena, procesul a fost mai rapid decît prevederile. Și la mina Faulquemont a căpătat forme dramatice. Este una din cele mai puțin rentabile, iar „Charbonnages de France" afirmă că la fiecare tonă extrasă se pierd 50 de franci... „«Charbonnages de France», care procedează de obicei cu mai multă băgare de seamă, scrie «L'Express», a acumulat de data aceasta greșelile : a anunțat închiderea minei într-un moment în care nici o întreprindere nu a hotărît încă definitiv să se stabilească la Faulquemont". Cînd minerii protestează, „comitetul de apărare" pe care l-au constituit e chemat la Paris, unde i se confirmă de altfel hotărîrea de închidere a minei. Greva capătă amploare, cu atît mai mult cu cît este vorba și de existența și de demnitatea celor virtual sacrificați. Ordinul de grevă generală adresat minerilor din bazinul loren este lansat de comitetul intersindical grupînd toate centralele — C.G.T. (Confederația Generală a Muncii), C.F.D.T. (Confederația Franceză Democratică a Muncitorilor), F.O. (Forța Muncitorească), C.F.T.C. (Confederația Franceză a Muncitorilor Creștini), C.G.C., (Confederația Generală a Cadrelor) — este urmat în majoritatea covîrșitoare a exploatărilor... Direcția a consimțit în cele din urmă la un anumit număr de concesii : închiderea minei va fi amînată cu doi ani (pentru ca să se poată asigura între timp măcar o construcție industrială), asigurarea că nu se va proceda nici la licențieri, nici la transferuri obligatorii (minerii vor avea de optat între recalificare și afectarea în zone unde minele vor rămîne în exploatare), prime pentru recalificare și menținerea timp de un an a 90 la sută din salariu... Amărăciunea minerilor loreni stăruie însă. Cu atît mai mult cu cît cererea de cărbune în lume a crescut din nou : stocurile de huilă din R.F.G. și Belgia au scăzut, consumate de industria siderurgică în ascensiune, iar de vreun an țările C.E.E. se întreabă dacă planificata „repliere în ordine" a producției de cărbune nu trebuie reconsiderată, măcar în ceea ce privește ritmurile ei dacă nu cu gîndul de a face cale întoarsă.

Înainte încă de greva minerilor loreni, considerată ca una din cele mai puternice din istoria recentă — ultimii opt ani — a zonelor carbonifere franceze, și care a izbucnit cam în același timp cu aceea a serviciilor poștale, o mare unitate metalurgică de la Batignolles, lîngă Nantes, era teatrul unui viu conflict între muncitori și direcțiunea întreprinderii, care la 18 ianuarie închisese uzina. Conflictul continuă încă, s-a extins chiar, deoarece o serie de alte uzine aparținînd aceleiași firme (Creusot-Loire) au declarat greve și organizat mitinguri de solidaritate. Dacă se ține seamă de faptul că la sfîrșitul săptămînii trecute se intensificau acțiunile greviste în porturile franceze, că în ultimele săptămîni s-au desfășurat și încetările de lucru care au afectat programele televiziunii franceze, că sindicatele de la Banca Franței au proclamat o grevă de 24 de ore (16 februarie) pentru a protesta împotriva proiectului de închidere a treizeci și trei de sucursale și birouri din provincie, se conturează evantaiul larg al revendicărilor. Guvernul francez își propune să rezolve aceste conflicte pe calea negocierilor. Dar și aici există două școli de gîndire.

Florica ȘELMARU

VARȘOVIA

LUCRĂRILE SEIMULUI

Corespondență de la Iosif Dumitrașcu

Sîmbătă a avut loc la Varșovia ședința plenară a Seimului polonez. Lucrările au debutat prin acceptarea cererilor lui Z. Kliszko și Czeslaw Wycech, vicemareșal și respectiv mareșal al Seimului de a fi eliberați din funcțiile deținute și alegerea Halinei Skibniewska și a lui Andrzej Werblan ca noi vicemareșali.

Trecîndu-se apoi la discutarea celui de-al doilea punct înscris pe ordinea de zi — Schimbări în componența Consiliului de Stat — Seimul a acceptat renunțarea lui J. Loga-Sowinski și a lui B. Podedworny la funcția de vicepreședinte al Consiliului de Stat. În locul lor au fost aleși St. Gucwa, președintele Partidului Țărănesc Unit, și B. Ruminski, președintele Organizației tehnice centrale din Polonia. Punctele trei și patru — Prezentarea proiectelor de modificări la planul economiei naționale și la bugetul pe anul în curs și prima citire a unor proiecte de lege cu privire la impozitele pe venituri — au fost discutate împreună. În esență, ele prevăd ridicarea maximă posibilă în condițiile actuale a veniturilor familiilor cu cîștigurile cele mai mici și cu mulți copii, creșterea veniturilor bănești ale populației prin suplimentarea cu peste 13 miliarde zloți a fondurilor de salarii și asigurări sociale, realizarea unui echilibru necesar al pieței în condițiile unor venituri sporite ale populației și prin stabilirea prețurilor, alocarea unor importante mijloace de investiție în sfera producției destinate pieței și exportului și a prestațiilor pentru populație. Aproape jumătate din mijloacele suplimentare propuse cuprind sectoarele sănătății și asigurărilor sociale.

Discuția desfășurată pe marginea acestor propuneri a fost animată. Propunerile au înregistrat acordul tuturor grupărilor reprezentate în Parlament, care au văzut în acest mod de tratare a problemelor economice o garanție a definitivării unui plan cu adevărat real bazat pe posibilități la fel de reale. O atenție destul de mare a fost acordată formelor de activitate a Parlamentului polonez, subliniindu-se necesitatea desfășurării unei discuții mult mai profunde înainte de aprobarea unui proiect guvernamental de lege. Totodată, din discuție a reieșit necesitatea sporirii și activizării funcțiilor de control ale Seimului, precum și necesitatea înviorării substanțiale a contactelor Seimului cu alegătorii.

Luînd cuvîntul în încheierea discuțiilor, premierul Piotr Jaroszewicz a expus pe larg principalele direcții ale politicii actuale a conducerii de partid și de stat poloneză în sfera economiei, politicii interne și externe, accentuînd în mod deosebit problemele cu caracter economic. Reamintind necesitatea existenței unei legături strînse între sfera mijloacelor destinate sporirii veniturilor reale ale populației și producția suplimentară de mărfuri destinate pieței și exportului, el a arătat că „linia directoare a programului de activitate pe anul în curs o constituie asigurarea unei dezvoltări mai armonioase și dinamice a economiei naționale — prin creșterea veniturilor, deci a puterii de cumpărare a populației, a consumului colectiv și a construcțiilor de locuințe". În continuare, vorbitorul a subliniat cu tărie necesitatea „apelării la toate mijloacele juridice și economice în lupta pentru împiedicarea apariției și extinderii unor fenomene dăunătoare societății", cum ar fi parazitismul, specula și altele similare acestora. Referindu-se la posibilitățile de realizare a programului economic pe acest an, premierul polonez a chemat toate colectivele de

Clădirea Seimului

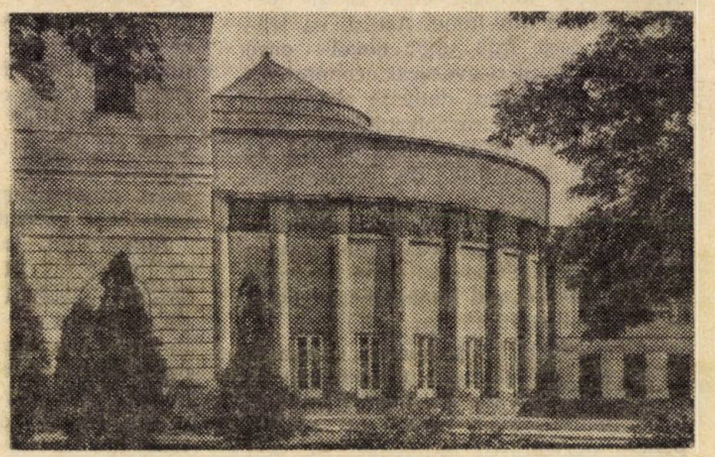

VOIAJUL AFRICAN AL PREȘEDINTELUI POMPIDOU

La capătul itinerariului african pe care l-a străbătut în zece zile — Mauritania, Senegal, Coasta de Fildeș, Camerun, Gabon — președintele Pompidou și-a exprimat satisfacția pentru întîlnirile avute și pentru atmosfera în care s-au desfășurat. La Libreville, ultima etapă a recentei călătorii, declarațiile președintelui Republicii Franceze au depășit sfera relațiilor franco-gaboneze, conturînd un bilanț al întregului voiaj. El a adus omagii „acestor state care aveau toate condițiile de a nu exista, chiar de a se dizolva și care totuși au ajuns să-și făurească unitatea națională", acestor țări care „au trebuit să parcurgă în cîteva ore ceea ce în alte părți a fost parcurs în secole", și a subliniat virtuțile cooperării, arătînd că „este profitabilă țărilor cu care cooperăm și prezintă pentru Franța un anumit număr de avantaje". „Sper că această călătorie va pune capăt definitiv disputei în jurul cooperării", a mai spus președintele, polemizînd astfel (nenominal) cu cunoscutul comentator Raymond Cartier : „Sper că nimeni nu va mai cuteza să prezinte cooperarea cu statele africane ca o cheltuială pierdută, ca un fel de irosire a banilor francezi..."

În ceea ce privește cooperarea viitoare, președintele s-a mulțumit să afirme că „structurile actuale sînt bune", dar că „trebuie să evolueze" și că, revenit la Paris, se va „ocupa de această evoluție necesară". În acest sens, „L'Express" consideră că noile coordonate ale cooperării Franței cu țările africane se pot defini astfel : „În primul rînd, sinceritatea. Cu precizia omului de afaceri, președintele Pompidou propune un nou contract : „«Ajutorul francez își are originea într-un interes bine înțeles... Fără demagogie». Franța, prin credite din care patru cincimi se întorc, ține să păstreze clienți care își fac la ea două treimi din cumpărături. Nici gînd deci de restrîngere a ajutorului, dimpotrivă. Și, la stăruința președintelui Pompidou, guvernul va garanta investițiile de capitaluri private franceze". Săptămînalul parizian amintește că, în fiecare din țările al căror oaspete a fost, președintele Pompidou a insistat asupra necesității de a se stabiliza cursurile materiilor prime, că, vorbind în fața parlamentarilor senegalezi, a exclamat : „Ar fi o iluzie să se creadă că pacea mondială poate să se împace cu nedreptatea subdezvoltării".

Prima vizită a președintelui francez pe continentul african este privită de majoritatea observatorilor sub dublul aspect al modernizării raporturilor de cooperare cu țările vizitate și al succesului personal. De altminteri, pe agenda prezidențială a și fost înscrisă, pentru ianuarie 1972, o călătorie în state ale Africii occidentale care nu au fost incluse în recentul itinerar : Dahomey, Togo, Volta Superioară.

Fl. Ș.

muncă să sprijine concret actuala linie a partidului și guvernului. „Sînt conștient de faptul că ne aflăm abia la începutul drumului și tot ceea ce am fost în stare să facem reprezintă începutul unui proces dificil care va duce poporul și țara noastră pe calea unei dezvoltări socialiste dinamice" — a spus P. Jaroszewicz. „Țării noastre îi sînt necesare o activitate sporită, o muncă dublă, înaltă responsabilitate cetățenească, disciplină și ordine. Guvernul are sarcina să creeze condiții care să permită întărirea, cultivarea la fiecare verigă a vieții sociale a înțelegerii acestei necesități" — a arătat vorbitorul.

S-a accentuat totodată importanța deosebită pe care Polonia o acordă lărgirii și aprofundării schimburilor și relațiilor economice cu țările socialiste, subliniindu-se necesitatea concretizării unor propuneri în domeniul specializării și cooperării în relațiile Poloniei cu aceste țări. „Resorturile economice trebuie să perfecționeze metodele, să inițieze și să dezvolte forme accesibile de colaborare cu țările socialiste" — a spus P. Jaroszewicz. Trecînd apoi la probleme de politică externă, premierul polonez a subliniat prezența activă a Poloniei pe arena internațională — în pregătirea convocării Conferinței europene de securitate și colaborare, în depistarea mijloacelor de renunțare la cursa înarmărilor, în vederea ratificării Tratatului cu R.F.G. semnat, după cum se știe, la 7 decembrie anul trecut la Varșovia. La baza politicii externe a Poloniei au stat și stau principiile coexistenței pașnice și colaborarea cu toate țările, indiferent de deosebirile de orînduire, a subliniat vorbitorul.

La ultimul punct al ordinei de zi Seimul a aprobat propunerea președintelui Consiliului de Miniștri, cu privire la unele schimbări în componența guvernului.

Varșovia, 16 februarie

TEHERAN

O.P.E.C.: REZULTATE ȘI PERSPECTIVE

După zile de încordate negocieri și după o sesiune a Organizației țărilor exportatoare de petrol marcată de replica fermă a statelor posesoare în fața refuzului marilor companii petroliere de a adopta o bază realistă de discuții, la 2 februarie, în convorbirile dintre O.P.E.C. și marile companii intervenise o scurtă pauză.

Un răgaz de gîndire după care marile companii urmau să-și exprime punctul de vedere asupra propunerilor avansate de cele șase state din Golful Persic, membre ale O.P.E.C. (Iran, Irak, Arabia Saudită, Kuweit, Qatar, Abu-Dhabi). De la început, din „reflecțiile" reprezentanților Cartelului petrolier internațional, ideea respingerii a priori a tezelor O.P.E.C. era exclusă. La reuniunea extraordinară din 3 februarie, statele producătoare au decis că, dacă pînă la 15 februarie nu se va ajunge la un acord, ele vor adopta o nouă legislație care să le permită să fixeze unilateral prețurile produselor lor petroliere. Ceea ce evident nu putea să convină intereselor companiilor. Delegații acestora s-au văzut nevoiți deci să considere într-un mod cît mai realist propunerile O.P.E.C. și să renunțe la tactica amînărilor și a contrapropunerilor lipsite de fond. În decursul aceleiași „pauze de gîndire", companiile petroliere aveau să înțeleagă că, așa cum remarca un comentator al Agenției France Presse, oricare ar fi rezultatul, „lumea petrolului nu mai poate fi ceea ce a fost" și, mai ales, că de data aceasta cuvîntul revine țărilor producătoare, care nu mai par dispuse să cedeze la nici un compromis care le-ar dezavantaja. Mai ales că, reuniunea O.P.E.C. de la Caracas, din decembrie 1970, le-a confirmat statelor membre, valoarea atitudinii de fermitate și solidaritate. Despre această reuniune, Belaid Abdessalam, ministrul algerian al industriei energetice spunea că a adus „o nouă stare de spirit" în raporturile țărilor consumatoare cu țările exportatoare, iar comentatorii din capitalele vest-europene o caracterizau ca o înclinare a balanței de forțe în favoarea celor din urmă.

Caracas reprezintă „momentul cheie" pentru întreaga perioadă următoare și baza recentelor hotărîri. La această reuniune țările membre ale O.P.E.C. au decis un vast program de măsuri privind revizuirea întregului sistem de împărțire a veniturilor rezultate din petrol în favoarea obținerii de către ele a unui acces mai mare la exploatarea propriilor bogății naturale. Era vorba, în primul rînd, de adoptarea unui preț sporit la barilul de petrol și de majorarea cotei-părți a veniturilor ce le revin statelor deținătoare.

Invitate să dezbată propunerile O.P.E.C., marile companii petroliere și-au subestimat la început adversarul și au încercat să impună o bază proprie de discuții. Intransigența și unitatea țărilor producătoare le-a forțat însă să renunțe la tonul rigid. Schimbîndu-și tactica, în a doua parte a convorbirilor, paralel cu încercările de a semăna disensiuni în blocul țărilor O.P.E.C. și de a amîna luarea unor decizii ferme, companiile au prezentat la rîndul lor o serie de contrapropuneri care, însă, ori depășeau competența delegațiilor O.P.E.C., ca de pildă, se cerea acestora să adopte hotărîri în numele unor țări producătoare care nu luau parte la negocieri, ori avansau măsuri, în aparență pozitive, dar extrem de limitate de o serie de condiții suplimentare. Substratul era însă același — tergiversarea, căci miza atît de mare a înfruntării îndemna la evitarea unor acțiuni pripite. (După cum se știe, aprovizionarea cu petrol a țărilor vest-europene depinde în proporție de 80 la sută de importul de țiței din statele O.P.E.C.). Marile companii au sperat în tot decursul negocierilor, începute la 19 ianuarie și încheiate la 2 februarie, într-o schimbare, măcar de ultimă oră, a atitudinii unora din țările exportatoare care să le permită să ia inițiativa și să se impună. Dar speranțele lor au fost risipite. La data stabilită : 2 februarie, fără nici o amînare, la Teheran, negocierile se încheiau. Fără nici un rezultat.

A doua zi avea loc ceremonia de deschidere a reuniunii extraordinare a O.P.E.C. care va deveni, pentru companii, prin atmosfera din timpul lucrărilor ca și prin rezoluțiile adoptate, încă o dovadă a fermității și unității de acțiune a statelor exportatoare. În cadrul reuniunii de la Teheran s-a reliefat dorința legitimă a statelor membre de a obține un răspuns la revendicările lor care să remedieze actuala stare de lucruri, în care după cum arăta Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi, venitul realizat de țările producătoare pentru un baril de petrol reprezintă doar 8 la sută din suma încasată la vînzare de companiile occidentale. Ținînd seama de echilibrul necesar ambelor părți în raporturile lor — a subliniat Șahinșahul Iranului — noile măsuri ar urma să modifice situația din ultimii ani, timp în care s-a înregistrat o creștere continuă a prețurilor produselor finite petroliere în vreme ce prețul petrolului brut, datorită conjuncturii economice inflaționiste din țările consumatoare, s-a deteriorat în proporție de 39 la sută.

Duminică, 14 februarie, înfruntarea angajată de mai mult de o lună între cele 23 companii petroliere internaționale asociate și cele șase state din Golful Persic, sprijinite în revendicările lor de toate țările membre O.P.E.C., lua sfîrșit. Acordul la care s-a ajuns „in extremis", după cum observa comentatorul A.F.P., Hubert Haye, (căci luni 15 februarie ora 0 era limita fixată de țările exportatoare după care, dacă nu s-ar fi ajuns la nici un rezultat, ele ar fi adoptat măsuri care să le permită să stabilească unilateral prețurile la petrol) — reprezintă un categoric succes pentru țările exportatoare. Acestea obțin revendicatele creșteri de prețuri la petrolul brut ca și o cotă-parte limită de 55% la sută din beneficiile obținute din exploatarea petrolului lor. Ceea ce numai pentru 1971 se traduce prin 1,2 miliarde dolari venituri suplimentare. Acordul semnat la Teheran pe o perioadă de 5 ani garantează menținerea unor furnizări neîntrerupte de petrol în acest timp ca și stabilitatea prețurilor. Aceste garanții nu răspund decît în parte celor solicitate de companii și în primul rînd lasă neatinsă „înțelegerea globală" pe care o urmăreau acestea. Irakul și Arabia Saudită își rezervă dreptul de a negocia separat propriile condiții.

Deși e încă prematur pentru niște concluzii și mai ales pentru unele considerații de viitor, rezultatele recentelor negocieri de la Teheran impun totuși ideea că dialogul țări producătoare—marile companii este și va rămîne, cel puțin pentru o bună perioadă de timp, favorabil celor dintîi. Pentru prima oară în istoria „marii bătălii a petrolului", companiile au fost constrînse, ca urmare a solidarității statelor producătoare, să discute pe o bază oferită de acestea și să accepte o serie din revendicările lor esențiale. Aspect care va influența desigur asupra întregii evoluții ulterioare a raporturilor dintre interlocutorii de la Teheran.

Liana ENESCU

DIN SURSE...

Avansare

Din Florida se anunță că, potrivit tradiției, în urma explorării selenare, Edgar Mitchell și Stuart Roosa vor fi avansați : căpitanul de fregată Mitchell urmează să devină căpitan de vas, iar comandantul Roosa — locotenent-colonel al „U.S. Air Force". Comandantul lui „Apollo-14", Alan Shepard, beneficiase de o promovare după prima sa călătorie în spațiu.

Ortodoxism

Amenințată cu anatema bisericii ortodoxe — vezi „Lumea" numărul 5 — regina Frederika, mama regelui Constantin al Greciei, în exil la Roma, a explicat printr-o scrisoare, Sfîntului Sinod al bisericii grecești, că n-a avut intenția să ofenseze biserica sau clerul grec, cuvintele pe care ziaristul american Sulzberger i le-a atribuit în memorii necorespunzînd cu convingerile sale religioase. „Explicațiile furnizate de regina-mamă Frederika — declară un comunicat al Sfîntului Sinod al bisericii grecești — sînt pe deplin satisfăcătoare". Amenințarea a fost, așadar, înlăturată...

Prietenul

„Stejarii pe care îi dobori..." este titlul anunțat al noului volum pe cale de apariție al lui André Malraux, fost ministru al generalului de Gaulle. André Malraux, „prietenul genial" și „incomparabilul martor" — cum îl numea șeful de stat dispărut în ale sale „Memorii de speranță" — își consacră volumul ultimei întîlniri avute cu generalul de Gaulle, la 11 decembrie 1969, la Colombey-les-Deux-Eglises. Cartea va fi publicată la 17 martie de către editura „Gallimard" și constituie de fapt un capitol aparte al celui de al doilea volum de „Anti-memorii" semnate de André Malraux.

Adresa

În numărul 6, dădeam adresa din Paraguay unde s-ar afla — potrivit afirmației lui Simon Wiesenthal — medicul nazist dr. Ioseph Mengele : Terto San Vicente. Apărută în presa israeliană, afirmația lui Wiesenthal avea să fie calificată imediat de ministrul de externe al Paraguayului ca „lipsită de fundament". Cîteva zile mai tîrziu, însă, săptămînalul vest-german „Bild am Sonntag", confirmînd zvonurile privind prezența lui Mengele în Paraguay, dă o nouă adresă a acestuia : fortul Carlos Antonio Lopez, la sud de Asunción. Aici — afirmă „Bild am Sonntag" — dr. Mengele continuă să-și exercite profesiunea sub protecția directă a autorităților paraguayene.

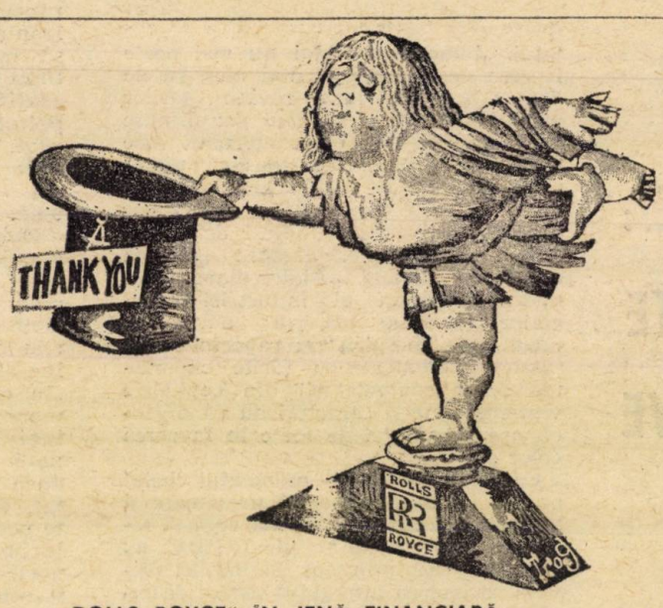

„ROLLS ROYCE" ÎN JENĂ FINANCIARĂ...

(Din **Daily Mail**)

Permisul

După ce a trecut cu bine un scurt examen, senatorul Edward Kennedy și-a recăpătat permisul de conducere auto — anunță Biroul automobilistic din Massachusetts. Permisul îi fusese suspendat senatorului Kennedy, pentru o perioadă de un an, în iulie 1969, în urma accidentului de pe insula Chappaquiddick în cursul căruia fosta secretară a fratelui său Robert, Mary-Jo Kopechne, și-a aflat moartea.

Sondaj

Dacă britanicii ar fi chemați să se prezinte la urne, majoritatea s-ar pronunța pentru partidul laburist. Constatarea aparține unui sondaj efectuat de „Opinion Research Centre", singurul institut de opinie publică ce pronosticase destul de exact asupra rezultatului alegerilor de la 18 iunie, și au fost publicate de „Evening Standard". 41,5 la sută din alegători s-ar pronunța — scrie ziarul — pentru conservatori, 48 la sută pentru laburiști și 9 la sută pentru liberali.

Umbra

Hiroșima și-a pierdut la 2 februarie ultima „umbră" atomică : clădirea filialei din oraș a băncii Sumitono, pe care timp de 26 de ani s-a putut vedea „umbra" unei femei lipită pe zid de teribila căldură produsă de explozia atomică din 1945, a fost demolată. Zidurile băncii Sumitono — anunță din Hiroșima agenția U.P.I. — au fost transferate la muzeul comemorativ al bombei atomice, în „Parcul păcii", unde ultima „umbră" atomică s-a alăturat celorlalte mărturii ale Hiroșimei, într-un veșnic „memento".

Monarhi

O știre apărută în „Die Welt" anunță, pentru 1971, sosirea în R.F. a Germaniei, în vizită oficială a cinci monarhi europeni : regele Baudouin (Belgia), regina Iuliana (Olanda), Gustav al VI-lea Adolf (Suedia), Frederik al IX-lea (Danemarca) și Olaf al V-lea (Norvegia).

Emancipare

În timp ce în Elveția de-abia cu o lună în urmă femeile au primit drept de vot, în Franța, într-o mică localitate din apropierea Parisului, Mensil-Saint-Denis, s-a produs un fapt fără precedent în bogata istorie electorală franceză : a fost întocmită — scrie „Corriere della Sera" — pentru alegerile municipale ce se vor desfășura în cursul lunii viitoare, o listă electorală în exclusivitate... feminină. Inițiativa aparține în exclusivitate... femeilor.

Văduva...

...dentistului Blaiberg, celebrul pacient al nu mai puțin celebrului dr. Barnard, doamna Eileen Blaiberg, s-ar recăsători cu fostul magistrat vest-german instalat în Israel, Herbert Blum, în vîrstă de 61 de ani — anunță „Sunday Times" din Johannesburg. Doctorul Blaiberg a decedat la 17 august 1969, 563 de zile după ce dr. Barnard i-a înlocuit inima bolnavă.

Etapă

„Consiliul poporului va fi format în următoarele zile, conform declarației de la 16 noiembrie a comandamentului regional provizoriu al partidului Baas" — afirma în emisiunea de duminică postul de radio Damasc. „Această adunare a poporului — sublinia comentatorul — va marca o etapă esențială pe drumul democrației populare. Ea va avea ca sarcină să doteze țara cu o constituție definitivă, reflectînd schimbările politice, sociale și economice survenite în Siria".

Asasinate

Peste 700 de militanți sindicali, printre care personalități universitare, oameni politici și țărani guatemalezi au fost asasinați în Guatemala — anunță Confederația latino-americană a sindicatelor creștine (C.L.A.S.C.) de la începutul lunii noiembrie și pînă acum. Crimele au fost înfăptuite — declară Emilio Maspero, secretarul general al Confederației — de către „organizațiile de dreapta formate din membri ai forțelor armate" care au căpătat o importanță considerabilă de la proclamarea stării de urgență, la 12 noiembrie 1970.

Rubrică realizată de
Rodica DUMITRESCU

SALVADOR ALLENDE
„Ne vom apropia cu fiece zi de idealurile care orientează activitatea noastră"

CHILE

„UNIDAD POPULAR": 100 DE ZILE

La începutul acestei săptămîni s-au împlinit 100 de zile de la instalarea lui Salvador Allende în funcţia de preşedinte al Republicii Chile şi de la constituirea guvernului Unităţii Populare. Îmi sînt vii în minte şi acum imaginile grandioaselor manifestaţii de masă din zilele de 4 şi 5 noiembrie, exprimînd satisfacţia unei mari împliniri politice, de care erau legate speranţele unor schimbări esenţiale în destinele naţiunii. Am participat, în zilele imediat următoare, la convorbirile noului preşedinte cu ziariştii („ne vom apropia cu fiecare zi de idealurile care orientează activitatea noastră", spunea la una din aceste discuţii, dr. Salvador Allende), am avut discuţii cu noii titulari ai ministerelor, cu conducători ai partidelor Unităţii Populare, în legătură cu primele jaloane ale guvernării. Am luat parte, tot în acea perioadă, la un eveniment fără precedent în politica chiliană, participarea unor membri ai guvernului la o plenară a centralei sindicale, dialogul asupra perspectivelor progresului economic şi social purtîndu-se sub semnul conjugării eforturilor în direcţia unui debut eficient al noii puteri.

Debutul înnoirilor structurale

Primele 100 de zile ale unei noi guvernări sînt socotite, îndeobşte, ca un bilanţ-test al corespondenţei dintre programul electoral şi exercitarea efectivă a puterii. Caracterul acţiunilor întreprinse pînă acum, succesele obţinute în lărgirea influenţei politice a Unităţii Populare reprezintă debutul hotărît al unei guvernări care, prin conţinutul actelor sale, urmăreşte nu modificări sau corectări marginale ale sistemului economic şi social, ci *schimbarea structurii* acestora. În concluziile primului document de politică economică se releva că „programul nostru este benefic pentru popor şi atacă interesele burgheziei monopoliste naţionale şi străine. În spatele acestui program se află imensa majoritate a chilienilor ale căror interese obiective sînt în esenţă expresia luptelor, aspiraţiilor şi speranţelor lor şi, totodată, un instrument puternic pentru împlinirea acestora". (Expunere asupra politicii economice a guvernului şi a finanţelor publice, pag. 36)

Schimbarea structurilor *politice* a început cu însăşi alegerea lui Allende şi formarea unui guvern de emanaţie populară. Cucerirea puterii executive reprezintă o pîrghie esenţială a unor transformări radicale dar — aşa cum subliniază conducătorii politici chilieni — aceasta încă nu înseamnă că s-a obţinut întreaga putere. În etapa actuală progrmul Unităţii Populare se realizează în cadrul funcţionării sistemului democraţiei burgheze. Nu trebuie uitat nici faptul că politica economică şi socială a guvernului este iniţiată în condiţii de înfruntare a poziţiilor politice şi economice pe care le deţin forţele ostile guvernului popular. Tocmai de aceea, Unitatea Populară urmăreşte, ca un obiectiv politic foarte important, crearea cadrului constituţional necesar pentru îndeplinirea integrală a programului său. Dar, prin iniţiativa şi ofensiva politică a guvernului, cu o largă bază naţională, se urmăreşte de pe acum obţinerea unei schimbări de ordin constituţional, corespunzătoare obiectivelor programatice ale Unităţii Populare. Acesta este sensul unui proiect de reformă constituţională aprobat zilele trecute de senatul chilian, pe baza căruia se va putea legifera naţionalizarea minelor de cupru — bogăţia principală a ţării. (Proiectul urmează să fie supus şi dezbaterii camerei deputaţilor).

Care sînt transformările structurale preconizate în domeniul *economic*? În primul discurs prezidenţial al lui Salvador Allende (5 noiembrie, 1970) se sublinia necesitatea „eliberării forţelor productive ale ţării, prin ruperea lanţurilor care sugrumă dezvoltarea noastră". „Este o caracterizare sugestivă şi foarte precisă a situaţiei noastre economice, îmi spunea economistul Sergio Ramos. Economia noastră este o economie dependentă de monopolurile imperialiste, iar interesele marii burghezii naţionale se identifică cu cele ale societăţilor străine, în special, nord-americane. Marea burghezie chiliană, dependentă de imperialism, deseori prin asociere cu monopolurile străine, acţionează *împotriva* intereselor reale ale naţiunii". Datele cuprinse în documentul de politică economică citat mai înainte relevă subordonarea economiei naţionale intereselor monopoliste: „O analiză globală arată că 284 de întreprinderi controlau toate sectoarele şi subsectoarele activităţii economice; 17 la sută din societăţile anonime concentrau 78 la sută din activul total al acestora (...) 10 mari acţionari controlau 90 la sută din capitalul în acţiuni" (Ibidem pag. 9).

Cu privire la sfera exploatării străine: „Ieşirile de devize sub formă de profituri ale capitalului străin au crescut de la 58 milioane de dolari în 1950 la 201 milioane în 1967, cifră care reprezintă 20 la sută din totalul veniturilor ţării în devize (...). În 1968, capitalul străin controla mai mult de o şesime din capitalurile întregului sector industrial. Din 100 de mari întreprinderi, 61 aveau participare străină; iar în cazul a 40 de întreprinderi (din cele 100) participarea era suficientă pentru a le controla efectiv... Capitalul străin jefuia economia noastră şi în acelaşi timp se sprijinea pe ea, se alia strîns cu întreprinderea monopolistă naţională şi crea bazele pentru o mai mare dominaţie în viitor" (Ibidem pag. 10-11)

Naţionalizările

Exproprierea marilor monopoluri naţionale şi străine, dezvoltarea şi consolidarea proprietăţii sociale, în ramurile de bază ale economiei, naţionalizarea băncilor, a comerţului exterior exprimă direcţii principale ale transformărilor structurale. În cele 100 de zile ale guvernului Unităţii Populare startul etatizărilor a fost luat cu îndrăzneală. Au fost expropriate două mari întreprinderi monopoliste din industria textilă (Bellavista — Tomé şi „Lana Chilena"). Controlul naţional se exercită în prezent şi asupra unor întreprinderi din ramuri-cheie ale economiei naţionale (combinatul siderurgic „Pacific Steel Company", minele de cărbune „Lota-Schwagen") şi asupra a cinci bănci importante. Proiectul de reformă constituţională amintit mai sus reprezintă prologul naţionalizării minelor de cupru. Prezentînd în senat acest proiect, ministrul minelor, Orlando Cautuarias, sublinia că definirea politicii guvernamentale nu mai reprezintă „o declaraţie romantică şi teoretică, ci devine un instrument al naţionalizării şi al etatizării tuturor întreprinderilor pe care Guvernul Popular — indiferent de orice influenţe sau presiuni ale proprietarilor — le consideră întreprinderi de importanţă proeminentă".

Naţionalizarea minelor de cupru va fi piesa strategică de bază a politicii de recuperare a bogăţiilor naţionale, de exercitare a suveranităţii naţionale asupra resurselor naturale ale ţării. Luînd cuvîntul la o consfătuire organizată în localitatea *Machali*, de confederaţia oamenilor muncii din industria cuprului, preşedintele Allende spunea: „Vrem să fim înţeleşi. Vom naţionaliza cuprul şi celelalte bogăţii fundamentale nu din spirit de revanşă, ci dintr-o necesitate esenţială, vitală, pentru Chile şi destinul său. Şi avem dreptul să o facem. Este obligaţia noastră, pentru că de ea depinde viitorul

patriei. Vrem, în exercitarea dreptului pe care îl are orice țară independentă și suverană, să adoptăm o lege care să permită ca marea noastră bogăție — cuprul — să fie naționalizată, să fie a statului chilian, a chilienilor".

Este de presupus că naționalizarea cuprului va precipita manifestarea, în diferite forme, a opoziției cercurilor economice pe care le lezează exproprierea. Oficialitățile chiliene nu ignoră acest lucru, subliniind, totodată, că exproprierea unor societăți nord-americane nu trebuie să împieteze asupra relațiilor statale dintre Chile și S.U.A. În cuvîntarea ținută la Machali, președintele Allende a exprimat din nou, cu claritate, acest punct de vedere : „Hotărîrea noastră nu poate fi considerată ca un afront la adresa Statelor Unite și a guvernului lor, iar cercurile conducătoare nord-americane trebuie să înțeleagă nevoia noastră de a planifica economia și de a folosi în interesul statului chilian resursele sale. Din aceste motive, consider că poziția noastră trebuie respectată. Vrem să evităm orice fel de represiune împotriva statului chilian, orice oprire a creditului, vrem să evităm orice măsuri de represalii împotriva noastră. Dorim să evităm toate aceste lucruri, a subliniat președintele, dar nu cu prețul demnității noastre, ci în baza dreptului unui popor de a-și cîștiga libertatea economică și dreptul său la viață".

În bilanțul preocupărilor și realizărilor economice ale guvernului Allende un loc important ocupă *accelerarea* ritmului de înfăptuire a reformei agrare. „Radicalizarea reformei agrare este un imperativ economic și social — ne spunea ministrul agriculturii, Jacques Chonchol, imediat după preluarea departamentului. Vom urmări îmbunătățirea condiției umane a țăranilor chilieni, iar acest lucru este posibil numai pe calea înlăturării dominației latifundiare, urmată de modernizarea producției agricole. Politica noastră în agricultură va decurge din viziunea generală a guvernului asupra transformărilor structurale și la rîndul ei, este menită să contribuie la impulsionarea progresului general". În mai multe regiuni ale țării au loc masive exproprieri de latifundii. Recent guvernul chilian a anunțat hotărîrea de a expropria, în medie, pe săptămînă, cîte patru mari moșii în provinciile Curico și Talca. Au fost confiscate peste 60 de latifundii abandonate sau cu pămînturi cultivate în condiții necorespunzătoare ; a început, de asemenea, exproprierea unor adevărate feude din provincia Magalhaes, unde cîțiva *terratenientes* stăpîneau suprafețe de 100 000 și 200 000 de hectare. Terenurile respective sînt destinate ori înființării unor ferme de stat, ori constituirii asociațiilor agricole de tip cooperatist.

Guvernul chilian se apleacă cu multă seriozitate și asupra problemelor sociale ale națiunii. Combaterea inflației, mai ales pe calea consolidării monedei naționale, este un obiectiv prioritar. Se proiectează programe de lucrări publice (obras publicas) care să absoarbă o parte a mîinii de lucru neocupate. Guvernul a hotărît desființarea taxelor în învățămîntul elementar și reducerea lor considerabilă la alte eșaloane ale instruirii școlare.

Debutul guvernului popular cuprinde și premiera politică a unor variate forme de participare a populației la treburile obștești, de stimulare a dialogului dintre populație și autorități. Sînt elemente ale *democratizării vieții publice*, ale comunicării dintre guvernanți și cei în numele cărora se guvernează. Ne referim în acest sens atît la instituționalizarea unora din aceste forme — de pildă, prin intermediul Consiliului național economic și Consiliul național țărănesc —, cît și la întîlnirile personalităților marcante ale vieții publice cu cetățenii („Zilele discuției populare"). Guvernul a anunțat și luarea unor măsuri pentru democratizarea sistemului juridic, incluzînd dreptul poporului de a numi judecătorii și de a participa la dezbaterile tribunalelor.

Orientarea internațională, actele de politică externă ale guvernului chilian confirmă declarațiile programatice în care guvernul se angaja să promoveze cu consecvență principiile suveranității și independenței naționale. Normalizarea raporturilor cu unele țări socialiste face parte din bilanțul bogat al primelor 100 de zile. Restabilirea relațiilor diplomatice cu Cuba și cu Republica Populară Chineză exprimă dinamismul constructiv al politicii externe chiliene, contribuția sa activă la extinderea raporturilor de colaborare internațională prin respectarea personalității și independenței fiecărei țări. Aceasta este linia principală a poziției chiliene în sistemul relațiilor interamericane și în alte organizații internaționale.

■

Unitatea Populară a cucerit puterea executivă și o exercită în condițiile specifice ale vieții politice din această țară, unde forțele de stînga influențează, acum, hotărîtor, destinele națiunii. Faptul că instrumentul guvernării a trecut în mîinile Unității Populare, fără conflicte sîngeroase, nu înseamnă nici pe departe că forțele reacționare au depus armele. Sabotajul economic al unor firme care își reduc deliberat producția, focul deschis din ordinul unor moșieri împotriva țăranilor care au ocupat latifundiile expropriate din departamentul Lautaro, încercarea reacțiunii de a crea un așa-numit „front civic" împotriva guvernului sînt doar cîteva din manifestările adversarilor experienței politice inovatoare a Unității Populare. Există de asemenea opoziția de dreapta în parlament, a cărei obstrucție creează dificultăți în calea unor proiecte guvernamentale (Cazul proiectului de lege privind naționalizarea băncilor particulare).

Lărgirea bazei de masă a Unității Populare și potențialul alianței de stînga fixează, însă, cu tot mai multă siguranță orbita noii politici chiliene. Așa cum se apreciază și în salutul C.C. al P.C.R., către Congresul Partidului Socialist din Chile, care a avut loc recent, „Experiența chiliană arată încă o dată că realizarea unității de acțiune dintre Partidul Comunist și Partidul Socialist, unirea tuturor forțelor populare democratice creatoare ale națiunii constituie motorul, chezășia victoriei în lupta pentru democrație, progres social și independență națională".

La 5 noiembrie 1970, în încheierea cuvîntării sale programatice rostite în fața unei mulțimi care a umplut pînă la refuz *Estadio Nacional*, sărbătorind victoria Unității Populare, Salvador Allende cerea delegațiilor străine să ducă în patriile lor această imagine a țării și „speranța a ceea ce ea va fi mîine".

Acel „mîine", la care se referea președintele țării, devine — o arată faptele — *prezentul* unei țări unde, spunea tot dr. Allende, „poporul a luat în propriile-i mîini făurirea destinului său".

Eugen POP

URUGUAY : „A TREIA OPȚIUNE"

Constituit în urma acordului dintre o serie de partide și grupări de stînga care au hotărît să participe pe liste comune la alegerile prezidențiale din toamna acestui an, „Frente amplio" va reprezenta în viața politică uruguayană „cea de a treia opțiune". Publicul electoral nu va mai fi obligat să aleagă doar între cele două partide tradiționale — „Colorado" (actualmente de guvernămînt) și „Blanco" (implicit în opoziție). Există în prezent o nouă perspectivă, ca rezultat al eforturilor depuse de mai mulți ani pentru unirea forțelor progresiste, în scopul înfăptuirii unor adînci transformări politice și social-economice.

Care sînt șansele „Frontului amplu"? Presa latino-americană a consemnat concluziile unui sondaj de opinie efectuat cu o lună înainte de a fi devenit oficială formarea Frontului și cînd, deci, ponderea sa nu era încă atît de bine conturată ca astăzi : el a obținut o adeziune de masă similară celeia realizată de „Colorado" și superioară lui „Blanco". Acest succes este explicabil prin forța individuală a componenților : alături de Partidul comunist, de largă influență, figurează partidele socialist, democrat-creștin, ca și grupuri disidente „Blanco" și „Colorado" (ceea ce slăbește considerabil nu numai efectivul de cadre al celor două formațiuni tradiționale dar, mai ales, ponderea lor politică). În mare parte, această fragmentare a fost provocată de intenția președintelui Pacheco Areco de a candida pentru un nou mandat : mulți sînt contra, puțini sînt pentru. Ca urmare, „Grupul 99", condus de senatorul Michellini („Colorado") și „Mișcarea populară și progresistă", inițiată de senatorul Camusso („Blanco") au decis să se alăture „Frontului amplu .

Anul electoral este în curs, la 15 mai urmînd a se încheia lista înscrierilor în alegeri. La Montevideo, cu prilejul unei ședințe a Comitetului Central al Partidului Comunist din Uruguay, care a analizat actuala situație politică din țară, s-a relevat că formarea frontului larg al forțelor progresiste a deschis perspective pentru schimbări democratice. Unirea lor, s-a apreciat, a fost posibilă datorită activității îndelungate și consecvente a Partidului comunist, a oamenilor muncii și a altor pături sociale de orientare democratică. În ceea ce le privește, grupările disidente au argumentat adeziunea la „Frontul amplu" prin faptul că opiniile lor „sînt incompatibile cu concepțiile și practicile politice ale actualului guvern .

După Chile, Uruguayul este a doua țară latino-americană care cunoaște experiența „frontului popular". În principiu de aceeași esență, dar propunîndu-și alte obiective, în Ecuador a luat ființă o comisie pentru crearea „Frontului patriotic de apărare a suveranității naționale". Fac parte reprezentanți ai sindicatelor, ai organizațiilor studențești și ai unor partide progresiste. Pe continent, aceste evoluții politice, indiferent de țara în care apar, se bucură de un larg ecou în rîndurile maselor, date fiind considerentele care au stat la baza noilor coaliții și, mai ales, programul pe care și-l propun.

A. V.

ECONORAMA

„Relicvă barbară"?

„S-a făcut prea mult caz în legătură cu moartea mea". Replicînd acelor economiști, în special americani, care consideră exclusiv de domeniul trecutului rolul aurului în cadrul sistemului valutar occidental, un expert monetar a evocat, semnificativ, aceste binecunoscute cuvinte ale lui Mark Twain. Şi nu atît dintr-o încredere oarbă în această „relicvă barbară" — cum denumea aurul economistul britanic Keynes — ci mai ales ca o manifestare de sporită neîncredere în etalonul care pare, în prezent, s-o înlocuiască — dolarul american — datorită în special ritmului alert din ultimul timp al deprecierii acestuia ca urmare a puternicei inflații din S.U.A. „Într-o lume inflaționistă — sublinia recent un raport publicat de First National City Bank of New York — guvernele și băncile centrale din cea mai mare parte a țărilor occidentale acționează tot mai mult ca și cum ar considera aurul drept etalon monetar mondial și ca un instrument monetar internațional atrăgător".

Electronice

„De la începutul anului 1970 — scrie «Pekin Information» — o mișcare la scară națională a fost angajată în vederea dezvoltării industriei electronice. La Pekin, Şanhai și în alte orașe, mari succese au fost obținute în fabricarea cuptoarelor pe bază de microcristale și în dezvoltarea producției de materiale semiconductoare cu siliciu. Un mare număr de noi produse au fost create. De exemplu, uzina nr. 1 de echipament pe bază de semiconductori din Pekin a fabricat un cuptor cu distribuție tranzistaorizată înzestrat cu redresori de siliciu. Utilizarea redresoarelor de acest gen a dat un mare impuls industriei electronice și promovării progresului tehnic în alte sectoare industriale și de comunicații". Noi unități ale industriei electronice au fost create în diferite regiuni ale țării. În prezent, asemenea unități există practic pe întreg teritoriul R.P. Chineze, numărul lor crescînd în 1970 de 1,5 ori față de 1969 și de peste 20 de ori față de 1965. Pentru industria electronică chineză, 1970 a fost anul unei remarcabile dezvoltări, unele produse principale cunoscînd creșteri de producție între 80 și 350 la sută.

Îngrijorările „regilor" tradiționali

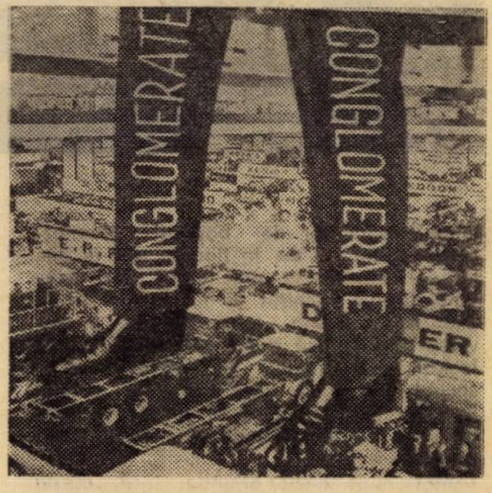

Regii petrolului, oțelului sau cauciucului par să nu mai fie la modă... O altă formă de concentrare și centralizare a capitalului a apărut în Occident și în special în S.U.A. : *conglomeratul*. Acesta tinde să monopolizeze nu piața unui singur produs sau activitățile adiacente producerii acestuia, ci reunește pur și simplu capitaluri angajate în cele mai diverse sectoare economice, căutînd să-și impună simultan condițiile pe mai multe piețe. Astfel, în S.U.A., „Litton Industries" produce mașini de scris și de calculat, cuptoare electrice, mașini-unelte, utilaj pentru raze X, motoare electrice, mașini de birou, echipament electronic militar, manuale de școală, cargouri, alimente congelate. În numai șapte ani a urcat în ierarhia întreprinderilor americane o sută de locuri, folosind în prezent peste 100 000 de salariați în aproape 30 de țări. Prin forța lor financiară și posibilitățile de a manevra pe diferite piețe, conglomeratele tind să impună dominația chiar și asupra marilor monopoluri „tradiționale". Regii petrolului și oțelului se arată îngrijorați...

Impasul rambursării

Marea Britanie, ca și S.U.A., a folosit de la bun început privilegiile de valută-cheie ale monedei sale în cadrul sistemului valutar occidental, transformînd deficitul propriei balanțe de plăți într-un instrument al expansiunii ei economice în alte țări. Putînd, în virtutea privilegiilor lirei sterline, să efectueze investiții în străinătate, independent de capacitatea ei de export, Marea Britanie a putut dobîndi în alte țări numeroase active (uzine, fabrici, societăți comerciale). Dar aceasta a însemnat creșterea fabuloasă a datoriei față de deținătorii de lire din străinătate (aproximativ 4 miliarde), datorie pe care ea nu o mai poate rambursa pe termen scurt. Un grup de economiști britanici au calculat că pentru a rambursa această datorie ar fi nevoie ca Marea Britanie să-și cheltuiască în întregime rezervele ei monetare (un miliard) și să scoată la licitație toate operele ei de artă, inclusiv monumente de faimă internațională și adîncă semnificație istorică : Teatrul Shakespeare, Coloana lui Nelson etc.

Rubrică realizată de Ilie ŞERBĂNESCU

PRETUTINDENI ÎN ALBANIA...

dr. ing. Gheorghe Colț

În orice parte a Albaniei te-ai afla, la Tirana sau la Kruja — veche cetate de scaun, — pe litoralul ionic sau pe cel adriatic, pe înaltele culmi ale munților, într-o gospodărie colectivă sau într-o întreprindere industrială, pretutindeni vei simți activ hărnicia, dinamismul, încrederea în propriile forțe, valoroase componente ale unui tezaur moral moștenit de-a lungul veacurilor de poporul albanez. Le-am întîlnit și eu la fiecare pas al călătoriei întreprinse recent în țara prietenă. Le-am admirat — în drumul de la Skodra la Tirana — multiplicate în reverberația feerică a marelui combinat de fosfați ce a tulburat în anii construcției socialiste liniștea patriarhală a satului Laç. Le-am identificat cu prilejul vizitării tînărului centru al industriei chimice albaneze — Fier.

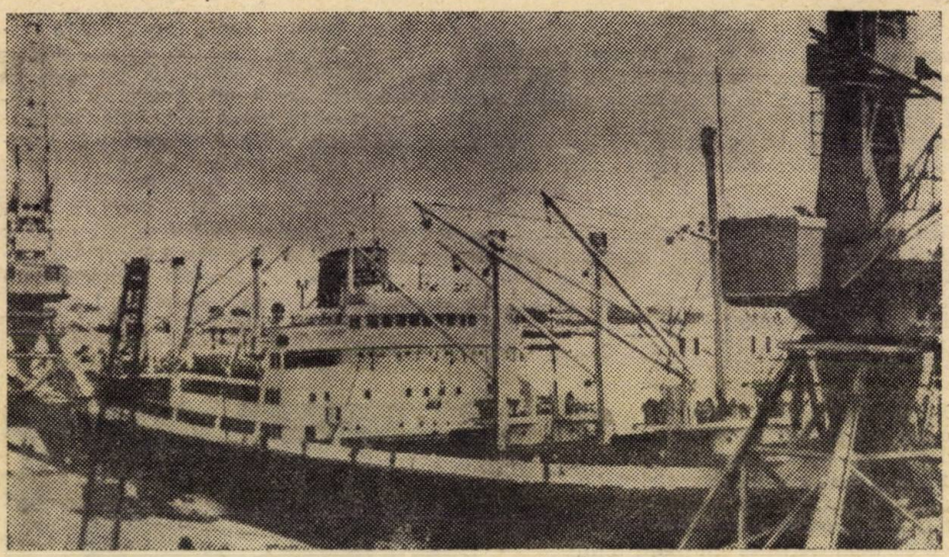

DURRES
Port și centru comercial de peste două milenii și jumătate

Mai mult decît oriunde, însă, mi-au fost revelate — în noile dimensiuni dobîndite astăzi — la Tirana. Străvechiul „popas al caravanelor", cum era socotită în anul 1614 — anul înființării sale — capitala Albaniei socialiste concentrează astăzi importante obiective ale industriei constructoare de mașini, textile, energetice, de construcții și alimentare. Centru al vieții politice, orașul a devenit totodată cel mai important nucleu al vieții culturale. De la data inaugurării, la Korcea, în anul 1887, a primei școli cu limbă de predare albaneză, pasul hotărîtor în direcția creării unei largi intelectualități necesară intereselor majore ale construcției noii societăți a fost făcut abia după șapte decenii, în 1957, cînd aici, la Tirana, a luat ființă prima universitate de stat din Albania. Astăzi, fiecare al treilea locuitor al țării urmează cursurile școlilor de diferite grade.

E greu de stabilit sub care aspect Durres, al doilea oraș al Albaniei ca mărime și importanță economică și culturală prezintă mai mare interes. Durresul istoric — cetatea Epidamnus construită în 627 î.e.n.; Durresul — port la mare și centru comercial de-a lungul a peste două milenii și jumătate; Durresul turistic, atracție a oaspeților de peste hotare; Durresul contemporan — centru industrial și comercial. Marea de sub zidurile cetății minime, plăcute escapade în munții înalți de peste 2 000 m sau pe ruinele vestitelor cetăți antice ca Apollonia, Antigonia, Abgjron, Antipatra, Scampa, Drilon, Skodra. O atracție deosebită o prezintă depresiunea Korcei — izvor nesecat al artei populare, oferind o bogăție de scoarțe amintind pe cele oltenești. Ecouri dragi din țară mi-a trezit de altfel și valea rîului Osumi în drum spre Berat, unde am găsit parcă ceva din peisajul contemporan al văii Trotușului sau a Dîmboviței. La Berat, de pildă, cetatea ilirică — devenită muzeu împreună cu orașul adăpostit aici — se îmbină armonios cu prezentul industrial. La intrarea în oraș, după ce sondele de țiței rămîn în urmă, se află cea mai mare fabrică textilă, unde lucrează circa 7 000 de muncitori. Orașului i se spune simbolic că are „1 000 de ferestre", toate orientate spre colinele terasate și plantate cu măslini.

Pentru mine, călător din România, a fost o neașteptată surpriză să întîlnesc aici în plină „iarnă", în ianuarie, colectiviști recoltînd legume proaspete de pe ogoare. Dar cîtă trudă pentru această a doua sau a treia recoltă! Pe întinsul șesului, sub ploaia care nu mai contenea, — o zi ploioasă de iunie la noi — am văzut bărbați și femei săpînd șanțuri de scurgere a apei ce se strîngea necontenit pe ogorul argilos. Dar aceste șanțuri, săpate în lungul și în latul ogorului reprezintă doar o părticică a rețelei de hidroameliorații și desecări a mlaștinilor.

Sutele de km de canale, care vara conduc apa spre ogoare și evacuează spre mare ploile de iarnă, au jucat — mi s-a spus — un rol salvator în timpul inundațiilor de la sfîrșitul anului trecut, care au afectat serios unele raioane ale țării.

Țară a soarelui, a citricelor și a viței de vie, a smochinului și a măslinului, a dafinului și magnoliei — Albania impresionează în toate anotimpurile. Și este, de asemenea, interesant de cunoscut cum vechile tradiții din istoria zbuciumată a eroicului popor albanez au devenit astăzi izvor însuflețitor de acțiuni pentru înflorirea patriei socialiste. Așa de

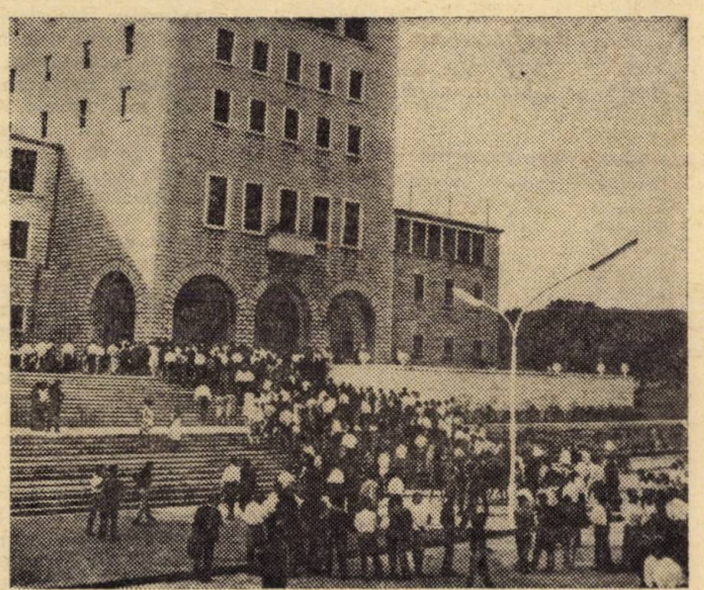

TIRANA
Universitatea

lenare a Durresului mi s-a părut mai zbuciumată, reflectînd parcă însăși zbuciumata istorie a acestui popor.

Aceasta nu împietează, însă, asupra plăjii adriatice, mult căutată pentru pitorescul său. De altfel, turistului care s-ar afla la Durres i se pot oferi, cu eforturi pildă, dacă în timpul cîrmuirii lui Skanderbeg fiecare tînăr trebuia să sădească cel puțin zece măslini înainte de a se căsători, contemporanii noștri au luat cu asalt colină după colină pentru a planta măslini, piersici, citrice, smochini. Nu poți să nu ai un sentiment de stimă față de

truditorii pămîntului albanez, cînd îi vezi, în plin ianuarie, în pauza oferită de două torente de ploaie, terasînd noi fîşii de deal, plantînd puieţi pentru a smulge pămîntului tot ce poate oferi.

Relatîndu-ne despre transformările socialiste care au cuprins întreaga ţară, însoţitorii albanezi ne menţionau un exemplu : un ghid turistic, conceput astăzi, este peste puţin timp depăşit. Cifrele realităţii se succed în viteză. Albanezii au încetat de a se compara exclusiv cu situaţia din anul 1938. Ei privesc critic fiecare etapă şi o analizează prin prisma necesităţilor viitorului.

Cînd se afirmă că între poporul român şi poporul albanez există relaţii tradiţionale de prietenie, de stimă reciprocă şi colaborare rodnică, cimentate în lupta pentru libertate şi independenţă naţională, în memorie se perindă faptele de vitejie, petrecute pe cîmpul luptelor antiotomane — ale lui Vlad Ţepeş, Iancu de Hunedoara şi Ştefan cel Mare, iar în aceleaşi vremuri, dincolo de Balcani şi Dinarici, ale viteazului Gjargj Kastrioti-Skanderbeg —, sînt evocate secole de luptă împotriva unor duşmani comuni.

Continuînd aceeaşi bună tradiţie, cronica relaţiilor româno-albaneze consemnează, la începutul secolului, crearea la Bucureşti, în anul 1906, a organizaţiei Bashkimi (Unitatea), prin unirea a trei asociaţii politice ale patrioţilor albanezi care activau în România încă din 1880, încurajate de statul român independent. După înfrîngerea Porţii otomane în primul război balcanic, la 28 noiembrie 1912, Albania şi-a proclamat independenţa, iar la foarte scurt timp după aceea între România şi Albania au fost stabilite relaţii diplomatice.

Muzeul luptei de eliberare naţională din Tirana oferă noi argumente în favoarea existenţei unui bogat bilanţ al acţiunilor şi ţelurilor comune în lupta antihitleristă.

Legăturile de prietenie româno-albaneze au căpătat un conţinut calitativ nou, superior, în condiţiile edificării societăţii socialiste în cele două ţări. Sînt relaţii frăţeşti care se întemeiază pe comunitatea orînduirii socialiste, a ideologiei marxist-leniniste, a ţelurilor construirii socialismului şi comunismului, pe stimă şi preţuire reciprocă, pe colaborare şi întrajutorare frăţească.

În acelaşi timp, succesele dobîndite de România şi Albania în anii construcţiei socialiste, în dezvoltarea economiei şi culturii, oferă condiţii tot mai favorabile pentru lărgirea colaborării reciproce în toate domeniile de activitate. Şi este semnificativ în acest sens că exponatele pavilionului albanez la prima ediţie a Tîrgului internaţional de la Bucureşti din 1970 au oglindit dezvoltarea industriei albaneze şi posibilităţile ei crescînde de export. În acelaşi timp, dezvoltarea multilaterală a economiei, ştiinţei, agriculturii şi tehnicii româneşti — după cum afirmau gazdele — reprezintă un larg potenţial de colaborare şi cooperare româno-albaneză, în spiritul întrajutorării tovărăşeşti şi avantajului reciproc, al stimei şi respectului pe care cele două popoare şi le nutresc.

De altfel, prevederile acordului comercial de lungă durată dintre cele două ţări pe perioada 1966—1970 au fost depăşite. În anul 1970 au fost contractate cu 15 la sută mai multe mărfuri decît în 1969, ceea ce reprezintă un spor de 83 la sută faţă de prevederile pentru acelaşi an ale acordului comercial de lungă durată. Pe aceeaşi linie, în continuă ascensiune protocolul comercial pe anul 1971 prevede un volum de mărfuri, cu 12 la sută mai mare decît cel din 1970.

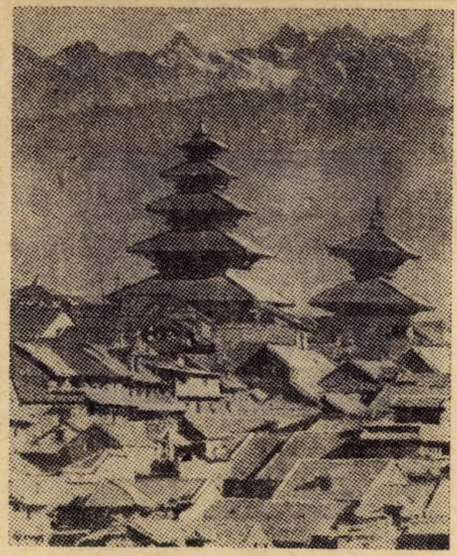

KATMANDU
Siluete de pagode pe fondul Himalaiei

NEPAL: VALENŢE NOI

Cu cei zece milioane de locuitori ai săi, care trăiesc pe un teritoriu de 140 000 km², dispus în arc de cerc sub crestele Himalaiei, Nepalul, ultimul regat hindus, era pînă nu de mult cunoscut numai pentru luptătorii săi **gurkha** — al căror nume ajunsese sinonim cu curajul — şi pentru minusculii dar vînjoşii locuitori ai muntelui, *sherpa* fără de care o expediţie în masivul Everest nu era de conceput. Chiar şi azi, pentru mulţi europeni, Nepalul rămîne doar un pitoresc colţ turistic şi atît. Într-adevăr, puţine locuri din lume pot rezista unei comparaţii cu frumuseţea şi diversitatea naturii sale, un amestec de blînd şi sălbatic, de piscuri acoperite veşnic de gheţuri şi văi cu vegetaţie luxuriantă, de păduri stufoase şi păşuni alpine. După un baraj de munţi, o vale largă şi netedă se deschide în faţa călătorului. Odinioară se numea valea nepaleză. În secolul al XVI-lea însă, în oraşul Kantipur, locuitorii au ridicat, după cum cerea tradiţia, din trunchiul unui singur copac, un minunat templu. Desăvîrşirea sa a făcut ca numele — Katmandu — să se extindă asupra întregii văi. Azi, cîmpia din centrul ţării se înfăţişează ca o dispunere riguros organizată de terase acoperite de orezării. Tot aici se află cele 2 500 de temple budiste şi hinduse deoarece Nepalul, mai precis ţinutul Lumbini, este locul de origine a lui Budha. Ochii acestuia, pictaţi în proporţii gigantice pretutindeni, lasă impresia unei permanente observaţii ce planează asupra vieţii şi activităţii locuitorilor care alcătuiesc — se spune — „cel mai vesel şi harnic popor din lume". Un popor format din numeroase grupări etnice : limbus, tamang, gurung, magar, newar, sherpa, aparţinînd la sute de caste bine delimitate şi vorbind aproximativ 60 de limbi şi dialecte, printre care predominantă e limba nepali, dar înzestrat cu un puternic sentiment naţional, fondat pe o istorie şi cultură comună, pe aceleaşi aspiraţii spre progres.

Ultimii ani au configurat un nou Nepal cu noi valenţe, care au reclamat efortul intens al poporului nepalez de a depăşi vechea stare de înapoiere, moştenire a unui trecut de dominaţie şi asuprire şi de a participa tot mai activ la progresul material şi spiritual al societăţii sale.

Timp de mai mult de 100 de ani dezvoltarea ţării şi împlinirea năzuinţelor poporului au fost stînjenite de regimul dictatorial instaurat la mijlocul secolului trecut de membrii familiei Rana. Profitînd de divergenţele existente în sînul familiei regale, în 1849, cu ajutorul colonialiştilor englezi, un membru al acestei familii acapara puterea pe care apoi o va lăsa moştenire. Ei vor instaura în Nepal cele mai retrograde rînduieli şi vor menţine ani de-a rîndul statul nepalez într-o profundă înapoiere economică şi izolare politică. La 18 februarie 1951, o puternică mişcare populară condusă de regele Tribhuvan, tatăl actualului rege Mahendra, punea însă capăt oligarhiei Rana şi deschidea perioada modernă din istoria milenară a ţării.

Eforturile nepaleze din aceşti ultimi 20 de ani în vederea dezvoltării economice şi sociale a ţării s-au soldat cu o serie de succese importante. Printre acestea se numără în primul rînd, dat fiind locul primordial al agriculturii în economia statului, reforma agrară din 1961-1962. Paralel cu dezvoltarea şi punerea pe noi baze a agriculturii, Nepalul a păşit în ultima vreme pe calea transformărilor industriale. Alături de atelierele meşteşugăreşti de produs hîrtie, unde se lucrează încă manual, au apărut importante obiective industriale ca, de pildă, complexul industrial de la Balaju, din nord-vestul Katmandu-ului, sau cel de la Lalitpura. În urmă cu cîţiva ani în sudul capitalei a fost construită prima universitate. În sfîrşit, rezolvarea unei probleme vitale pentru dezvoltarea economică a Nepalului, cît şi pentru ieşirea din starea de „ţară închisă" : construcţia de drumuri a înregistrat în ultimii ani mari progrese. În vreme ce, pînă în 1956, Nepalul dispunea de numai 250 km de şosele practicabile, în 1965 existau 920 km, iar la sfîrşitul lui 1970, încă 900 km erau daţi în funcţiune.

Pe plan extern, conducătorul statului, regele Mahendra, a subliniat în repetate rînduri că „Mica naţiune nepaleză urmează o politică de nealiniere şi neangajare".

Într-un interviu acordat cu cîtva timp în urmă revistei „Lumea", ministrul afacerilor externe, Gehendra Bahadur Rajbhandary, spunea : „Noi credem în coexistenţa paşnică şi credem în dezarmare ; nu credem în colonialism. Deşi ducem o politică de nealiniere, sau poate tocmai de aceea, ne-am pronunţat întotdeauna deschis în problemele internaţionale cum sînt : conflictul din Orientul Apropiat, apartheidul, războiul din Vietnam...

La tribuna Organizaţiei Naţiunilor Unite sau în cadrul conferinţelor ţărilor neangajate glasul reprezentanţilor Nepalului s-a făcut deseori auzit. Acţiunea externă a statului nepalez exprimă convingerea enunţată de ministrul de externe nepalez, potrivit căreia : „mari, mici sau mijlocii, indiferent de mărime, ţările lumii au toate aceeaşi responsabilitate în faţa omenirii şi a ansamblului celorlalte naţiuni".

Alexandra NICHIFOR

CRONICA

O. N. U.

TRATATUL CU PRIVIRE LA INTERZICEREA AMPLASĂRII ARMELOR NUCLEARE ŞI A ALTOR ARME DE DISTRUGERE ÎN MASĂ PE FUNDUL MĂRILOR ŞI OCEANELOR ŞI ÎN SUBSOLUL LOR a fost deschis spre semnare, la 11 februarie, la Moscova, Washington şi Londra. În prima zi, Tratatul a fost semnat la Moscova — de reprezentanţii a 40 de state, la Washington — de 63 şi la Londra — de reprezentanţii a 39 de state. Din împuternicirea guvernului român, Tratatul a fost semnat la Moscova de Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, iar la Washington şi Londra de ambasadorii ţării noastre în cele două capitale, Cornel Bogdan şi Vasile Pungan. Tratatul urmează să intre în vigoare după ratificarea sa de către cel puţin 22 de guverne, inclusiv cele ale statelor depozitare. Act pozitiv pe arena internaţională, Tratatul cu privire la interzicerea amplasării armelor nucleare şi a altor arme de distrugere în masă pe fundul mărilor şi oceanelor şi în subsolul lor, demonstrează posibilitatea găsirii căilor pentru a ajunge la un acord în probleme complexe ca aceea a dezarmării.

Moscova. Semnarea Tratatului de către ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu

■

DEFINIREA AGRESIUNII se află în continuare în dezbaterea Comitetului special al O.N.U. pentru definirea agresiunii, care îşi desfăşoară lucrările la New York. În şedinţa din 12 februarie, ambasadorul Gheorghe Diaconescu, reprezentantul permanent al României la O.N.U., a făcut un larg expozeu în care a arătat importanţa pe care ţara noastră o acordă problemei definirii agresiunii, subliniind că acest interes decurge în mod direct din concepţia politicii externe de pace şi largă cooperare a ţării noastre, politică întemeiată pe normele şi principiile dreptului internaţional contemporan.

Expunînd punctele de vedere ale ţării noastre, reprezentantul permanent al României la O.N.U. a precizat cîteva idei de bază care, în opinia delegaţiei române, nu pot lipsi dintr-o viitoare definiţie a agresiunii : incriminarea folosirii forţei, indiferent de formă, ca un act de agresiune ; nici un fel de considerente de ordin politic, economic sau de altă natură nu pot constitui o justificare pentru folosirea forţei de către un stat sau un grup de state. Precizînd acţiunile care ar urma să fie calificate în mod expres ca acte de agresiune şi introduse într-o viitoare definiţie a acesteia, reprezentantul României a specificat că trebuie incluse ca acte de agresiune armată : utilizarea armelor nucleare şi a altor arme de distrugere în masă ; bombardarea sau mitralierea unui teritoriu ori a populaţiei unui stat ; invadarea militară, anexarea şi ocuparea unui teritoriu etc. Menţionînd actele de folosire a forţei care au un caracter ilicit, reprezentantul României a relevat necesitatea ca definiţia să precizeze, de asemenea, în mod limpede situaţiile în care folosirea forţei are un caracter legitim : exercitarea dreptului la autoapărare conform Cartei ; lupta de eliberare a popoarelor dependente.

■

PRIMIREA STATULUI BHUTAN (Druk Yul) în Organizaţia Naţiunilor Unite a făcut obiectul unei recomandări pe care Consiliul de Securitate a adresat-o, la 10 februarie, Adunării Generale a O.N.U. Cea de-a XXVI-a sesiune a Adunării Generale va avea deci de hotărît în final asupra acestei chestiuni. Votul acesteia se prefigurează însă a fi pozitiv, statul Bhutan apărînd încă de pe acum ca cel de-al 128-lea membru al Naţiunilor Unite.

BHUTAN (Druk Yul)

Principat autonom, sub conducerea unui maharadjah ereditar începînd din anul 1907. Din 1949, s-a aflat sub protectoratul Indiei, care i-a reprezentat interesele în străinătate.

Suprafaţa : 50 000 km². Relief : munţi puternic împăduriţi, traversaţi de văi adînci. Clima : mari contraste şi variaţii, determinînd violente şi distrugătoare furtuni ; de aici şi supranumele statului Bhutan de „Ţara tunetului dragonului". Populaţia : 770 000 locuitori (bhotias) ; din punct de vedere etnic, populaţia este apropiată mongolilor din Tibet ; 20 la sută din populaţie este de origine nepaleză. Limba : tibetană cu foarte multe variaţiuni. Religia : budhism lamaistic. Economia : resurse (orez, mei, lemn, elefanţi, lacuri, cupru, cărbune). Export : (lemn, cărbune, orez). Moneda : Ruppe = rupia indiană. Capitala : Punákha (8 000 locuitori).

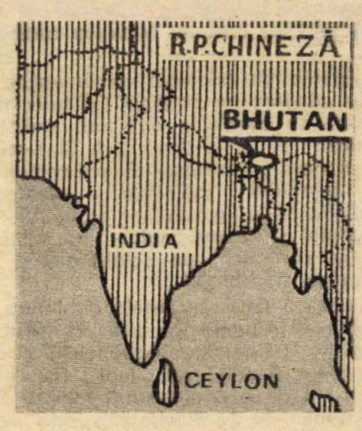

■

ORGANIZAREA UNUI PLEBISCIT ÎN NAMIBIA, propusă de guvernul Republicii Sud-Africane, a fost respinsă de Consiliul Naţiunilor Unite pentru Namibia.

Prezentîndu-şi propunerea, regimul de la Pretoria afirma că urmăreşte să stabilească dacă populaţia acestei ţări doreşte să rămînă sub administraţia sud-africană sau să fie plasată sub autoritatea Naţiunilor Unite.

După cum se ştie, Consiliul Naţiunilor Unite pentru Namibia a fost creat în anul 1967 pentru administrarea acestui teritoriu, după abrogarea mandatului sud-african de către Adunarea Generală în anul 1966. Africa de Sud a împiedicat însă pe reprezentanţii Consiliului Naţiunilor Unite să pătrundă în

Namibia, pretextînd că hotărîrea de abrogare a mandatului de către Adunarea Generală ar fi „ilegală și nejustificată".

Discutînd fondul propunerii cuprinse în scrisoarea adresată de guvernul sud-african Curții Internaționale de Justiție (printr-o rezoluție adoptată la 29 iulie 1970, aceasta a primit din partea Consiliului de Securitate cererea de a da un aviz consultativ privind consecințele juridice pentru state ale prezenței continue a Africii de Sud în Namibia), Consiliul Națiunilor Unite pentru Namibia a ținut să precizeze, într-o declarație publică, că propunerea cuprinsă în scrisoarea sud-africană are „în mod manifest ca obiect intenția de a semăna confuzie și de a pune la îndoială legalitatea hotărîrilor Națiunilor Unite în ceea ce privește Namibia". Contestînd guvernului sud-african orice drept de a face o propunere privind un plebiscit în Namibia, al cărei teritoriu îl ocupă în mod ilegal, Consiliul Națiunilor Unite pentru Namibia și-a precizat cu multă claritate poziția arătînd: „Mai mult, chestiunea în cauză este aceea a independenței Namibiei și nu aceea de a ști dacă guvernul sud-african sau Națiunile Unite trebuie să administreze teritoriul. Hotărîrile Națiunilor Unite în materie au ca scop obținerea independenței Namibiei și nu administrarea de către Națiunile Unite, dacă aceasta nu este pentru o scurtă perioadă de tranziție."

■

PROBLEMELE MEDIULUI UMAN rețin în aceste zile atenția celei de-a doua sesiuni a Comitetului pregătitor al Conferinței Națiunilor Unite pentru mediul uman, ale cărui lucrări se desfășoară la Geneva.

Luînd în 1968 hotărîrea de a organiza o asemenea Conferință în anul 1972, la Stockholm, Adunarea Generală a O.N.U. preciza că politicile relative la mediul înconjurător trebuie să fie concepute și urmărite în contextul dezvoltării economice și sociale și, în mod special, al celui al țărilor în curs de dezvoltare.

S-a conturat părerea că programul Conferinței ar trebui repartizat pe trei niveluri deosebite, convergente și avînd o finalitate unică: 1. Întocmirea, cu ajutorul unor reputați specialiști, a unui studiu de ansamblu privind stadiul actual de cunoștințe în legătură cu mediul uman; acesta ar urma să se completeze în mod corespunzător printr-o suită de rapoarte, care să evidențieze deopotrivă problemele prioritare și măsurile adecvate urmînd a se întreprinde; 2. Analiza hotărîrilor care ar putea fi adoptate în vederea aplicării măsurilor preconizate; 3. Concentrarea atenției în direcția realizării consensului de voință necesar luării unor măsuri pe calea unor acorduri internaționale.

Lucrările Comitetului pregătitor au identificat în rîndul problemelor susceptibile a reține atenția Conferinței următoarele aspecte: lichidarea cartierelor insalubre; efectele zgomotului și suprapopulării asupra sănătății mentale; normele privind calitatea apei; folosirea produselor chimice în agricultură; efectul poluării apelor asupra resurselor piscicole; punerea în valoare și apărarea faunei; limitele impuse de mediu producției și utilizării energiei; sursele comune ale poluării; efectele poluării asupra climatului și sănătății publice.

Rubrică realizată de George G. POTRA

Scrisoare din Londra de la Frank Allaun

membru al Camerei Comunelor

DENAȚIONALIZARE: REÎNCEP CONFRUNTĂRILE

În Marea Britanie începe o luptă înverșunată în legătură cu viitorul industriilor naționalizate. Partidul laburist și sindicatele se vor opune cu dîrzenie vînzării către particulari a celor mai rentabile ramuri aparținînd industriilor de stat, măsură cu care amenință actualmente guvernul și partidul conservator.

Marea perioadă a naționalizărilor a avut loc sub guvernarea laburistă din 1945—1950. Urmînd valul de radicalism care apăruse în cursul războiului și după război, guvernul laburist Attlee a preluat minele de cărbuni, căile ferate, gazul, electricitatea, transporturile rutiere și aeriene.

Salariile și condițiile de muncă ale lucrătorilor din aceste ramuri au fost mult îmbunătățite. S-au adoptat ample măsuri de raționalizare și mecanizare și de creștere a productivității. Unele sectoare ale industriilor naționalizate au înregistrat profituri mari. Altele au suferit deficite. Naționalizarea a fost sprijinită de sindicate, deși o mare parte a muncitorilor interesați, de pildă minerii au fost profund dezamăgiți constatînd că vechii directori își păstraseră funcțiile, fără nici un control muncitoresc și doar cu schimbări minime în statutul minerilor.

Marile cercuri de afaceri și reprezentanții lor din partidul conservator nu au avut prea mult de suferit de pe urma naționalizărilor. Ele însemnau că aprovizionarea cu combustibil și efectuarea transporturilor pentru firmele lor erau întreprinse în mod relativ eficient și la un preț ieftin. Ei nu au obiectat îndeosebi atît timp cît statul a preluat ramuri industriale nerentabile și aflate în declin, de pildă cărbunele și căile ferate, lăsîndu-le în schimb întreprinderile aducătoare de profituri mai mari. În legătură, însă, cu naționalizarea oțelului, măsură prevăzută în Manifestul laburist din 1945, aceste cercuri au fost nu numai ostile, dar chiar dispuse să lupte cu toate resursele aflate la dispoziția lor, deoarece aceasta însemna că proprietatea de stat va impieta asupra unor ramuri industriale prelucrătoare rentabile. În plus, în loc să posede doar 25 la sută din industrie, statul ar fi urmat să controleze o proporție mult mai mare.

După înfrîngerea laburiștilor în alegerile din 1951, problema industriei oțelului nu s-a mai pus pînă cînd partidul laburist a revenit la putere în 1964. Partidul a propus de mai multe ori extinderea naționalizărilor la industria de construcții aeronautice, industria farmaceutică, asigurări etc., dar nu a aplicat-o atunci cînd a revenit la putere, poate și din cauza efectului exercitat de propaganda continuă a ziarelor capitaliste împotriva naționalizărilor.

Astăzi Marea Britanie este condusă de un guvern conservator care evită „politica consensului" și se comportă în proporție de sută la sută în mod conservator. Îmbibat de o puternică ideologie de dreapta, acest partid arăta în Manifestul său electoral din vara anului 1970 că „va reduce treptat participarea statului în industriile naționalizate, de pildă în industria oțelului, pentru a spori capacitatea lor de concurență. Folosirea crescîndă a capitalului particular — se mai spunea în Manifest — va reduce povara suportată de contribuabil, va permite să se adopte hotărîri mai bune în materie de investiții și va asigura o folosire mai eficientă a resurselor în ansamblu".

De îndată ce s-a aflat rezultatul alegerilor, Heath, noul prim-ministru, l-a numit pe John Davies, fostul conducător al imperiului petrolier „Shell", în funcția de secretar de stat pentru comerț și industrie și a trecut mai multe alte ministere în subordinea departamentului condus de Davies. Fostul director al societății petroliere nu a întîrziat să-și proclame intențiile. Adresîndu-se Conferinței anuale a partidului conservator, care a avut loc în octombrie, el a declarat: „Aș dori să spun un cuvînt în legătură cu industriile naționalizate. Este un cuvînt de ordine: dezangajare. Dezangajare, în primul rînd în sensul că aceste întreprinderi mari trebuie să renunțe la activitățile periferice care nu constituie curentul principal al muncii lor și care reclamă talente de conducere și resurse financiare prețioase".

Denaționalizarea ar putea avea loc în două feluri. Anumiți investitori ar putea fi invitați să cumpere acțiuni la marile concerne de stat (așa cum peste jumătate din acțiunile firmei „British Petroleum" aparțin acum unor particulari). Cealaltă metodă, care va fi probabil folosită, este de a vinde unor societăți sau unor particulari cele mai rentabile filiale ale industriilor naționalizate. Aceste filiale sînt foarte numeroase și de importanță vitală pentru principalele industrii de stat. De pildă, în afară de mine, Departamentul național al cărbunelui administrează cocserii, importante uzine chimice, prospectările de gaze naturale din Marea Nordului, fabrici de cărămizi precum și

160 000 de case locuite de mineri. Anul trecut, Departamentul a înregistrat o pierdere de patru milioane lire sterline la activitățile lui miniere, dar a obținut un profit de 11 milioane lire sterline la celelalte activități.

În cadrul sindicatelor și în rîndurile mișcării laburiste se consideră că, dacă Departamentul ar renunța la activitățile sale subsidiare, el ar fi nevoit să majoreze prețul cărbunelui, să închidă noi mine și nu ar mai putea să asigure minerilor salarii și condiții de trai omenești.

Și căile ferate de stat au cîteva filiale foarte rentabile, de pildă faimoasa agenție de voiaj și turism „Thomas Cook and Son". Tot căile ferate dispun de importante fabrici de echipament feroviar și administrează hoteluri de lux (care au înregistrat profituri mari anul trecut), fără să mai vorbim de transporturile navale de pasageri și autovehicule între Marea Britanie și Franța.

În domeniul transporturilor aeriene, guvernul a și adoptat o serie de măsuri. El a hotărît să ia de la firmele „British European Airways" (B.E.A.) și „British Overseas Aircraft Corporation" (B.O.A.C.) unele din rutele lor cele mai rentabile și să le predea societăților comerciale particulare de transporturi aeriene. Chiar și o parte a emisiunilor societății „British Broadcasting Corporation" (B.B.C.) vor deveni „comerciale".

În domeniul poștei, sectorul cel mai rentabil îl constituie telecomunicațiile. Lucrătorii poștali se tem atît de mult că această ramură va fi vîndută particularilor încît atunci cînd, recent, guvernul l-a concediat pe lordul Hall, președintele Poștelor de stat, s-au produs greve și demonstrații spontane în întreaga țară. Lucrătorii poștali aveau impresia că lordul Hall rezista denaționalizării și că acesta fusese motivul principal al concedierii sale.

Se zvonește insistent că lordul Melchett, conducătorul industriei naționalizate a oțelului, s-ar opune și el intervenției guvernului, intervenție care ar dezintegra domeniul său de activitate. Se crede că hotărîrea lordului Robens de a renunța la funcția sa de președinte al Departamentului național al cărbunelui este legată de o situație asemănătoare.

Care este modul cel mai bun de a preîntîmpina puternica amenințare a denaționalizării ? După părerea multora, laburiștii trebuie să arate, imediat și în mod neechivoc, că dacă guvernul vinde sectoare prospere ale industriilor naționalizate, ei le vor naționaliza din nou atunci cînd vor reveni la putere și *fără despăgubiri.* Aceasta va contribui mai mult ca orice la frînarea întregului proces. În adevăr, cine va mai investi fonduri într-o întreprindere dacă riscă să-și piardă ulterior toate acțiunile ? Partidul laburist a acordat despăgubiri — uneori prea generoase — în loc să practice metoda confiscării. Dar acum împrejurările ar fi cu totul altele. Dacă, după ce au fost avertizați, investitorii s-ar juca totuși cu focul, ei nu ar mai putea da vina pe nimeni pentru consecințe.

Nu este un secret că Comitetul Executiv Național al partidului laburist discută această problemă. La 28 ianuarie, presa britanică relata că Comitetul a examinat o rezoluție prezentată de trei membri ai săi — Joe Gormley (de la Sindicatul minerilor), John Chalmers (de la Sindicatul cazangiilor) și autorul scrisorii de față. În rezoluție se exprimă o „profundă îngrijorare în legătură cu proiectata vînzare a celor mai rentabile sectoare ale industriilor de stat" ; se sublinia că „ar slăbi astfel restul acestor industrii, silindu-le fie să majoreze prețurile, fie să nu mai poată plăti salarii corespunzătoare". Rezoluția se încheia astfel : „Pentru a descuraja jefuirea bunurilor poporului, un viitor guvern laburist trebuie — după părerea noastră — să naționalizeze din nou aceste industrii fără să plătească vreo despăgubire persoanelor în cauză".

Ziarul „The Times" a relatat că ulterior moțiunea a fost trimisă conducătorului Departamentului de cercetări al partidului laburist și secretarului general, care urmează să redacteze o versiune mai elaborată ce va fi prezentată unei viitoare reuniuni a Comitetului Executiv Național.

Părerea mea personală este că, în cazul în care, așa cum este probabil, problema va fi examinată în septembrie de Conferința anuală a partidului laburist, rezultatul va fi neîndoielnic. Dacă situația din propria mea circumscripție electorală laburistă poate constitui un indiciu, trebuie să spun că membrii de rînd, nemulțumiți de conservatorismul de sută la sută al noului guvern, vor insista asupra unei politici foarte apropiate de cea expusă în rezoluția menționată mai sus.

Londra, februarie

(Din **Morning Star**)

DETECTOR

Uganda: Civili sau militari ?

După lovitura de stat din Uganda, nu puține au fost comentariile și speculațiile referitoare la caracterul noului guvern ce urma să fie format (civil, de coaliție sau militar ?). La 2 februarie, după ce generalul Idi Amin și-a asumat toate prerogativele executive și legislative pe care Constituția țării le conferă șefului statului, a fost anunțată și componența noului guvern ugandez. Cabinetul, avînd în fruntea sa tot pe generalul Amin (care deține și portofoliul apărării), era compus din 16 civili și doar doi militari. Recent însă, discuțiile privind componența guvernului Amin au fost reluate. Cauza ? O știre difuzată de agenția „France Presse", care cita surse oficiale din capitala Ugandei, anunță că „toți miniștrii guvernului ugandez desemnați de către generalul Amin au fost înrolați în armata ugandeză. În cursul primei reuniuni de cabinet, aceștia au prestat jurămîntul pe care îl depun toți militarii. Totodată, miniștrii vor face antrenamente și cursuri speciale, după care vor fi promovați ofițeri".

Generalul Amin, de la care comentatorii se așteptau că va forma un guvern militar, s-a aflat probabil în fața unor dificultăți în încercarea de a găsi în rîndurile ofițerilor oameni capabili de a fi numiți miniștri, formînd prin urmare un guvern de civili. Dar, cu ocazia primei ședințe a cabinetului, l-a transformat, după cum se vede, într-o echipă de.. viitori ofițeri.

D. C.

Săptăminalul „Newsweek" aparţine companiei „The Washington Post", înfiinţată de Philip Graham şi prezidată actualmente de văduva acestuia, Katharine Graham. Fără a putea fi catalogată ca o publicaţie liberală (cum sînt considerate, de pildă, revistele „The Nation" şi „New Republic"), revista „Newsweek" este totuşi mai receptivă faţă de punctele de vedere ale democraţilor de aşa-numită tendinţă liberală, editorialele ei exprimă idei mai moderne decît ale revistei „Time". Pînă în momentul retragerii sale din activitatea ziaristică, Walter Lippmann semna săptăminal un articol în „Newsweek". Grupul actual de „columnişti" (editorialişti) al revistei îi cuprinde pe unul dintre fraţii Alsop (Stewart) şi pe foştii subsecretari ai Departamentului de Stat George Ball şi William Bundy.

De curînd, „Newsweek" a consacrat 12 pagini examinării tendinţelor care predomină în momentul de faţă în politica externă a Statelor Unite şi a ales titlul global „În căutarea unei politici externe", anume pentru a sublinia lipsa unei concepţii diriguitoare perfect cristalizate în încercările de a adapta politica internaţională a Americii la condiţiile externe în continuă schimbare şi totodată la frămîntata evoluţie a opiniei publice interne. Iată cum explică redacţia alegerea acestei teme :

„După aproape un deceniu de implicare militară sîngeroasă în Asia de Sud-Est şi de tulburări sociale tot mai ample în ţară, mulţi americani ar dori să întoarcă spatele problemelor internaţionale. Recunoscînd acest fapt, preşedintele Richard Nixon a acordat o atenţie specială sarcinii de a reduce treptat implicarea militară a Statelor Unite în străinătate şi de a construi o politică externă cu ambiţii mai reduse. Acum însă, la 17 luni de la proclamarea ei, «doctrina Nixon» pare încă să semene mai curînd confuzie decît lumină asupra rolului S.U.A. în afacerile internaţionale".

Coperta numărului din revista „Newsweek" în care au apărut articolele recenzate alăturat. Desenul copertei, aparţinînd renumitului caricaturist David Levine, înfăţişează pe preşedintele Nixon, iar dedesubt pe secretarul de stat William Rogers, pe secretarul apărării Melvin Laird şi pe principalul consilier prezidenţial de politică externă Henry Kissinger (de la stînga la dreapta).

ÎN CĂUTAREA UNEI POLITICI EXTERNE

Este greu să rezumi o sinteză. Întrucît însă spaţiul nu ne permite să reproducem in extenso articolele din „Newsweek", vom încerca să prezentăm cititorilor noştri cîteva dintre ideile cele mai interesante.

Pentru a sublinia evoluţia gîndirii politice americane în ultimul deceniu, autorii pun faţă în faţă o afirmaţie-angajament cuprinsă în discursul inaugural al preşedintelui Kennedy din ianuarie 1961 şi o afirmaţie aproape diametral opusă în jurul căreia a fost construit Mesajul despre „Starea lumii", prezentat de preşedintele Nixon la începutul anului 1970.

„Fiecare stat, fie că ne vrea binele, fie că ne vrea răul, să ştie că vom plăti orice preţ, vom suporta orice povară, vom face faţă oricărei dificultăţi, vom sprijini orice prieten şi ne vom opune oricărui duşman pentru a asigura supravieţuirea şi succesul libertăţii", *proclamase preşedintele Kennedy. Era o declaraţie care exprima fidel ideea „globalismului", concepţie potrivit căreia o mare putere ar avea dreptul să intervină oriunde şi oricînd, cu întreaga ei forţă, pentru a-şi spune şi impune punctul de vedere în viaţa internaţională. Referirea la libertate în declaraţiile de acest gen a fost identificată de multă vreme cu o arhicunoscută concesie verbală faţă de principiile dreptului şi moralităţii internaţionale : toate intervenţiile străine, toate actele arbitrare de mare putere invocă pretextul apărării unei libertăţi pe care în fapt nu o ameninţă nimeni şi nimic în afară de aceste intervenţii.*

În 1970, în versiunea preşedintelui Nixon, tonul devenise altul : „America nu poate — şi nu o va face — să conceapă TOATE planurile, să pună la punct TOATE programele, să execute TOATE deciziile şi să-şi asume TOATĂ apărarea statelor libere ale lumii".

Ce s-a schimbat între timp ? Analiştii de la „Newsweek" pun pe primul plan noile îndoieli ale poporului american, epuizarea răbdării, dorinţa de a se descotorosi de poveri externe care îi depăşesc puterile şi pe care nu le consideră esenţiale pentru viitorul său, în favoarea unor preocupări de interes vital : probleme interne prea îndelung neglijate. Este un factor care nu poate fi desconsiderat, dar el nu este primordial, ci derivat : derivat din noua configuraţie a lumii în care asumarea funcţiei de „jandarm mondial" a devenit anacronică.

În articolul său, Walter Lippmann combate iluzia atotputerniciei şi a dreptului Statelor Unite de a interveni în probleme neamericane, pornind de la explicarea „greşelii" care a dus la implicarea S.U.A. într-un război pe continentul asiatic : „Motivul greşelii, —, *explica el,* constă în confuzia generală care a urmat celui de-al doilea război mondial. Cei doi inamici principali ai Statelor Unite, Germania şi Japonia, fuseseră înfrînţi categoric, iar toţi principalii aliaţi şi prieteni, Uniunea Sovietică, China, Franţa şi Anglia, suferiseră enorm. Numai America rămăsese neinvadată, puternică şi bogată, nelovită şi invulnerabilă... Se părea că întreaga lume va depinde de Statele Unite pentru protecţie, pentru refacere şi reconstrucţie, ba chiar şi pentru hrană. Niciodată, se părea, nu se înregistrase încă o victorie atît de totală şi de aceea niciodată pînă atunci nu fusese atît de dificil să se judece cu acurateţă ce trebuia şi ce se putea să se facă. În aceste împrejurări a înflorit iluzia atotputerniciei americane, ideea fantastică potrivit căreia un anumit stat putea să acţioneze ca poliţai al întregii lumi... Spre sfîrşitul deceniului '40, în timp ce această iluzie cucerea teren, a devenit extrem de greu să se măsoare în mod înţelept limitele puterii şi ale răspunderilor noastre. Deşi împărţirea postbelică a puterii în lume s-a dovedit a fi de scurtă durată, situaţia postbelică a fost complicată de apariţia armelor nucleare. Erau inevitabil de distrugătoare şi, cîtăva vreme, Statele Unite au avut monopolul lor... Am învăţat treptat care sînt limitările puterii nucleare dar foarte mulţi oameni le-a fost greu să înţeleagă de ce, dacă sîntem atît de puternici, nu reuşim în tot ceea ce încercăm să facem.

Şi, în sfîrşit, dar nu în ultimul rînd, în lumea postbelică a apărut un al treilea factor nou care a făcut să fie greu să judeci cu acurateţă politica externă". *Acest al treilea factor la care se referă Walter Lippmann este apariţia şi consolidarea sistemului socialist.* „America, afirmă *el,* nu fusese confruntată niciodată cu o asemenea situaţie. Consecinţa a fost războiul rece cu scopul de a îngrădi comunismul, de a-l face să dea înapoi şi de a susţine că înfruntarea cu comunismul trebuie să aibă prioritate nu numai faţă de refacere, nu numai faţă de pacea şi armonia lumii, ci şi faţă de recunoaşterea echilibrului de forţe. Privind înapoi e foarte uşor să vezi că războiul din Vietnam a fost un mare eşec datorat unei mari greşeli. E, de asemenea, uşor de văzut că această mare greşeală a fost comisă de noua generaţie de oa-

WALTER LIPPMANN
„A fi poliţaiul întregii lumi e o iluzie şi o idee fantastică"

meni confruntaţi cu situaţia unică din lumea postbelică : victoria totală a Statelor Unite, incomensurabilele arme nucleare şi avansarea comunismului erau fapte fără precedent pentru americani".

Analiza lui Lippmann are în vedere doar starea de spirit care a determinat implicarea americană în Vietnam. Ea se opreşte, aşadar, cu un deceniu în urmă, atunci cînd a început practic intervenţia. Faimoasa „doctrină Truman", care afirma dreptul şi chiar „datoria" Statelor Unite la intervenţia externă pretutin-

deni în lume, se concretizase în acorduri militare cu 42 de țări.

„Aceste angajamente — arată «Newsweek» — aveau caracterul unei cruciade" decurgînd din „misiunea mesianică a Statelor Unite". „Aceste opinii — se amintește în articolul principal al grupajului — mai prevalau încă în 1961... Discursul inaugural al lui Kennedy, spune Arthur Schlesinger, a fost făcut în spiritul continuării luptei pentru o influență hotărîtoare în lume. Politica lui a început însă, curînd după aceea, să reflecte un mod diferit de a înțelege lucrurile". Mai tîrziu, pe la sfîrșitul lui 1961, John Kennedy adoptase altă atitudine. «Statele Unite, a declarat el, într-o cuvîntare ținută la Universitatea din Washington, nu sînt nici atotputernice nici atotștiutoare. Nu poate exista o soluție americană pentru fiecare din problemele lumii». Înainte însă ca președintele Kennedy să-și poată dezvolta noua atitudine, el și succesorul său s-au lăsat prinși în cursa Vietnamului. Consilierii lui Kennedy erau convinși că treaba poate fi făcută în grabă... Evident, Vietnamul s-a dovedit a fi un dezastru pentru politica intervențională. Și chiar în timp ce acest război bîntuia cu furie, Johnson a intrat într-o încurcătură asemănătoare — deși la o scară mult mai mică — atunci cînd a intervenit în Republica Dominicană. Aceste experiențe sfîșietoare păreau să demonstreze că politica războiului rece, concepută pentru Europa occidentală, nu este valabilă pentru noile națiuni din «lumea a treia»".

În alt capitol al studiului se arată că „ar fi și nedrept și nepotrivit să se atribuie numai Administrației Nixon toate racilele politicii externe americane. Căci edificiul acelei politici externe la adăpostul căreia a crescut o întreagă generație de americani s-a prăbușit în mlaștina Vietnamului".

„Doctrina Nixon" a apărut ca urmare a presiunii irezistibile, a unor noi situații externe și a unei noi stări de spirit interne. Iată ce scrie „Newsweek":

„La scurtă vreme după ce și-a preluat mandatul, Richard Milhous Nixon a dezvăluit o nouă politică, oferindu-le americanilor o nouă doctrină a dezangajării și încă una concepută în așa fel încît să evite durerile inerente unei retrageri. Dar oare așa să fie? Compatrioții săi presupun că președintele s-a angajat să părăsească Vietnamul și să predea sud-vietnamezilor comanda acestui război tragic. Ei presupun că America nu va mai trimite pe capul aliaților ei bogați din Europa legiuni de soldați americani. Ei presupun că promisiunea sa privind «o eră de negocieri» cu Uniunea Sovietică prevestește o reducere a costului năucitor al cursei înarmărilor nucleare. Dar toate aceste presupuneri nu sînt neapărat valabile. În realitate, pînă acum modul de desfășurare a politicii externe n-a corespuns promisiunilor președintelui Nixon".

Aprecierea este severă. În sprijinul ei sînt amintite fapte incontestabile: de la calea trasată teoretic de președinte: invadarea Cambodgiei, reluarea bombardamentelor asupra R. D. Vietnam, intervenția americano-saigoneză în Laos, și unele intenții care, deși nu s-au materializat, ar fi putut să aibă consecințe dintre cele mai periculoase: intenția de a interveni în Iordania în septembrie 1970 și intenția „de a adopta o atitudine dură față de noul regim marxist din Chile".

Și, „ca urmare, Administrația, Congresul, lumea universitară și opinia publică traumatizată au fost trîte din nou în ceea ce un cercetător al diplomației numește «cea mai fundamentală și mai intensă dezbatere asupra politicii externe de la renunțarea la izolaționism și intrarea în cel de-al doilea război mondial»."

Controversata „doctrină Nixon" nu a fost lansată dintr-o dată într-o formă explicită și definitivă. În iulie 1969, președintele Nixon le-a vorbit ziariștilor care îl urmaseră pe insula Guam (după ceremonia primirii astronauților de pe „Apollo11") despre noua atitudine a Americii față de problemele războiului și ale păcii: Statele Unite își vor onora vechile angajamente și în special garanțiile strategice, spusese el. S.U.A. își vor sprijini aliații, precum și alte state de care le leagă interesele vitale. Dar acești aliați trebuie să facă mai mult pentru propria lor pregătire militară și să țină seama de faptul că fiecărei țări îi revine principala răspundere pentru securitatea ei externă. Ulterior, Casa Albă a folosit diverse prilejuri pentru a sublinia că noua doctrină exclude apariția unor „noi războaie vietnameze" și a oricăror noi angajamente externe din partea Statelor Unite. Prima ei aplicare concretă urma să fie „vietnamizarea" războiului din Vietnam, adică pregătirea unei armate saigoneze în măsură să continue mai mult sau mai puțin pe cont propriu războiul început de americani. Comentatorii au sesizat de îndată similitudinea între această tactică și cea preconizată încă de președintele Dwight Eisenhower, pe vremea războiului din Coreea și a mandatului vicepreședințial al lui Richard Nixon: „Asiaticii să lupte împotriva asiaticilor". Patronată și sprijinită direct de forțele americane, intervenția saigoneză în Laos arată că vechile concepții își păstrează influența în actuala orientare.

De la apariția numărului din „Newsweek" consacrat politicii externe americane, „atacurile împotriva Vietnamului de nord, care se intensifică în ultimele săptămîni, extinderea operațiunilor aeriene de toate genurile la Laos și la Cambodgia, angajarea de facto a Statelor Unite de partea șubredului regim Lon Nol lasă ușa deschisă tuturor aventurilor" (citat dintr-un articol semnat de Jacques Amalric într-un număr recent al ziarului „Le Monde").

„Walt W. Rostow, fostul consilier al președintelui Johnson pentru problemele securității naționale, scrie «Newsweek», nu mește doctrina Nixon «cea mai subtilă și mai dificilă misiune politică externă asumată vreodată de Statele Unite». Dar doctrina este atît de subtilă și de dificilă încît chiar și acum, după un an și jumătate, puțini sînt cei convinși că știu exact ce semnifică. Unul dintre principalii diplomați însărcinați cu aplicarea doctrinei Nixon o numește «o politică externă interimară, menită să slujească în timp ce noi ne străduim să aflăm ce putem și ce nu putem face». Criticii Administrației sînt mult mai puțin amabili. «Doctrina Nixon este doar o schimbare de tactică» afirmă Noam Chomsky, profesor la Institutul Tehnologic din Massachusetts aparținînd Noii Stîngi, în timp ce senatorul William Fulbright lansează acuzația că doctrina nu e decît «un exercițiu retoric»".

Într-un foarte interesant articol intitulat „Un diplomat la Pentagon", „Newsweek" schițează portretul politic al lui Melvin Laird, omul care a succedat în postul de secretar al apărării lui Robert McNamara și notează deosebirile între tacticile folosite de cei doi în raport cu liderii militari și mai ales explică în ce fel se repercutează „doctrina Nixon" asupra gîndirii și practicii militare americane:

De fapt, după cum se arată în „Newsweek", Melvin Laird nu face decît să urmeze cu foarte puține deosebiri calea trasată de predecesorii săi: economii relativ mici în materie de forțe convenționale pentru a face posibilă o expansiune și mai rapidă a puterii nucleare. Într-un fel sau altul, și strategia „represaliilor nucleare masive", preconizată de Charles Wilson, și strategia „ripostei flexibile", introdusă de Robert McNamara, se bazau pe continua sporire a puterii nucleare americane. „Newsweek" notează că planurile lui Laird de înarmare nucleară sînt considerate exagerate chiar și de experții Pentagonului, cunoscuți prin înclinația lor de a exagera pericolele externe pentru a obține fonduri de înarmare cît mai mari. Cu toate acestea, „Laird a indicat că, dacă tratativele S.A.L.T. nu se vor încheia cu succes, Statele Unite vor trebui să ia «hotărîri dure» în privința unor armamente ca U.L.M.S. (sistem de rachete submarine cu rază mare de acțiune), a unui sistem de rachetă-antirachetă de foarte mari dimensiuni și a bombardierelor strategice B-1. De fapt, cîteva decizii cruciale s-au și luat. În următorii cinci ani, spun specialiștii, cel puțin jumătate dintre rachetele «Minuteman» vor fi echipate cu focoase nucleare multiple iar 31 de submarine «Polaris» vor avea la bord noi rachete «Poseidon» dotate cu cîte zece focoase nucleare. Ca rezultat al acestor măsuri, pare inevitabilă creșterea în spirale a pretențiilor bugetare ale Pentagonului. Laird a vorbit despre «necesitatea» unui buget de 75 de miliarde pentru anul viitor; șefii de stat major ar prefera 78 de miliarde". *După cum se știe, noul proiect de buget prezentat ulterior este și mai generos: 80 de miliarde.*

O analiză a aspectelor economice ale doctrinei Nixon o face în același număr din „Newsweek" fostul subsecretar al Departamentului de Stat, George Ball: „Politica noastră externă

(Din **Chicago Daily News**)

GEORGE BALL
„Lucrurile au fost scăpate din mînă"...

și politica noastră economică — se spune în articolul semnat de George Ball — sînt două fețe ale aceleiași monede. Dacă nu vom fi atenți, s-ar putea ca, fără să vrem, să devalorizăm această monedă". Ball critică protecționismul economic, pe care îl consideră un rezultat nedorit al tendințelor spre izolaționism politic. După părerea lui, piața vest-europeană și piața japoneză, cel puțin, sînt esențiale pentru economia americană. Însuși faptul că a putut fi conceput un proiect de lege a comerțului care privește îngust interesele americane este, după părerea lui, îngrijorător: „Țara noastră va trebui să decidă ce anume dorește. Forțele protecționiste au învins în prima bătălie. Dacă ofensiva lor va fi oprită, vom cîștiga timpul necesar pentru a începe să pregătim în circumstanțe mai puțin frenetice o politică economică externă adecvată anilor 70. Lucrurile au fost scăpate din mînă în asemenea măsură din vina mai multor factori — a marilor noastre industrii exportatoare care nu s-au alarmat destul de repede, n-au acționat destul de unit și nu au luptat cu destulă vigoare; a agriculturii americane care a fost înfricoșată în așa măsură încît a fost determinată să abandoneze sprijinul pe care-l acorda în mod tradițional comerțului liberal și, în sfîrșit, din vina ramurii executive a guvernului care n-a furnizat altceva decît un cor confuz de voci contradictorii. În ce constă azi politica economică externă a Americii? Nimeni nu poate spune pentru că se pare că nimeni nu răspunde de ea".

RĂZBOIUL DIN VIETNAM
Un grav eșec pe plan extern, un puternic ferment de nemulțumire internă.

Concluzia generală a revistei „Newsweek" este că Statele Unite au nevoie de o politică bazată pe realitățile contemporane. Dar aceste realități nu par a fi fost înțelese pe deplin nici de redacția revistei. Ea acceptă premisa că tendințele hegemonice ale Statelor Unite sînt contrazise de apariția unor factori noi pe arena internațională dar, în același timp, nu se dezice de punctul de vedere net imperialist al lui Zbigniew Brzezinski, de la universitatea Columbia. „Angajarea țării noastre în afacerile internaționale a fost decisă de istorie, susține acesta. Nu se poate renunța la această angajare. Singura întrebare relevantă este care pot fi formele și obiectivele acestei angajări".

„Newsweek" respinge, după cum am văzut, posibilitatea menținerii Statelor Unite pe postul de „polițist global", de jandarm al întregii lumi. Studiul admite ca limite ale zonei de manifestare a forței S.U.A. zonele în care se exercită forța altor mari puteri. El preconizează „un nou activism global, care să recunoască atît limitele cît și amplitudinea puterii S.U.A. și care să se bazeze mai curînd pe măsuri economice, politice și diplomatice decît pe forța militară". *Autorii lui nu ajung pînă la înțelegerea faptului că și politica de bloc s-a perimat și că statele din Europa sau de pe alte continente nu resimt nevoia nici unui „leadership" extern. Ca atare, ei scriu:* „Un prim pas spre definirea intereselor vitale ale Americii ar putea să fie reafirmarea de către Washington a leadershipului său politic în alianța occidentală, poate prin sublinierea legăturilor sale cu Piața comună, în aceeași măsură în care a făcut-o în mod tradițional pentru N.A.T.O." *Dar această menținere, sub o formă sau alta, a „tradiționalelor" zone de influență suferă repetate seisme, după cum au demonstrat-o numeroase evenimente din ultimii ani.*

„Newsweek" preconizează: „Pentru a obține sprijinul popular necesar oricărui fel de politică externă militantă, Administrația va trebui să formuleze o «doctrină» mult mai precisă și mai pozitivă decît cea oferită pînă acum. Președintele ar putea să facă un prim pas în această direcție, explicînd concetățenilor săi prin ce diferă lumea anilor '70 de lumea moștenită de ea după cel de-al doilea război mondial".

Extrasele citate arată destul de clar în ce direcție se distanțează autorii studiului din „Newsweek" de vechile doctrine politice, precum și limitele acestei distanțări. Analizarea și examinarea a ceea ce revista numește „greșelile și lacunele" din politica externă a Statelor Unite nu sînt însoțite de prospectarea unor soluționări realiste, autorilor studiului fiindu-le în general limitate și unilaterale sursele de inspirație.

Felicia ANTIP

LINIA MAGINOT
Un caz de orbire sistematică...

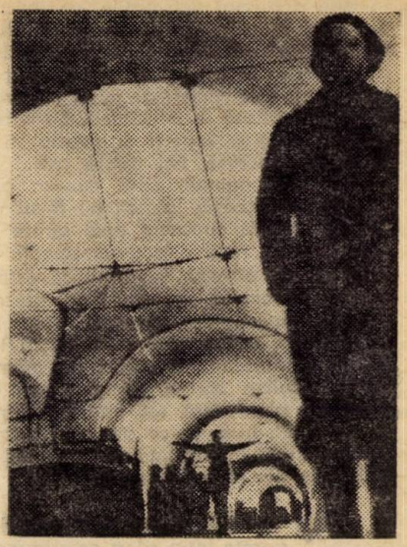

RĂZBOIUL ȘI ARHIVELE SECRETE

Paris-Carenton. Am străbătut de curînd cei aproximativ 300 de km care despart capitala franceză de acest orășel normand. E o zi de decembrie, cu cer senin, însorit, contrastînd cu valul de frig și zăpadă ce se abătuse recent asupra Franței. Pe hartă, ruta e trasată ca o linie oblică, plină de rezonanțe istorice. Nume de orașe sau de mici localități ne aduc aminte de zilele fierbinți ale ultimului război mondial, cînd trupele aliate debarcaseră în Normandia, iar în Răsărit trupele sovietice dădeau lovituri zdrobitoare hitleriștilor.

De la Carenton, un mic drum de țară se îndreaptă abrupt spre malul mării. La cîțiva kilometri se află localitatea Sainte Marie du Mont, ținta călătoriei noastre, iar la 3 km, Marea Minecii, cu o plajă largă intrată în istorie sub numele de Utah Beach, una din plajele pe care au debarcat soldații diviziei a 4-a americane, la 6 iunie 1944. Cîteva tancuri și tunuri americane se află încă acățuri de o cazemată hitleristă făcînd parte din faimosul „val al Atlanticului".

Interlocutorul nostru este scriitorul francez GILLES PERRAULT, cunoscut cititorilor români din romanul „Secretul zilei Z", a cărui acțiune se desfășoară parțial pe aceste meleaguri, de care autorul nu se mai poate despărți. De aproape 11 ani s-a dedicat investigării arhivelor, cercetării unor evenimente de cele mai multe ori necunoscute publicului larg, ceea ce se numește de obicei „războiul secret". Gilles Perrault este autorul mai multor cărți care s-au bucurat de un mare succes. Printre ele, „Orchestra Roșie", consacrată unei puternice organizații antifasciste care a acționat în cîteva din țările ocupate în ultimul război de Germania nazistă.

Îl invităm pe Gilles Perrault să ne vorbească în primul rînd despre metoda sa de investigație.

— Mi s-au pus deseori întrebări de acest gen. Omul este, se pare, fascinat de „culisele istoriei". Poate părea destul de temerar să vorbești despre serviciile secrete pentru simplul motiv că aceste servicii sînt prin definiție... secrete. Ca atare, se știe puțin și deseori se cunosc

în mod deformat activitățile lor. Iar dacă, din cînd în cînd, apare la suprafață cîte o „afacere" din acest domeniu, ca și cum am avea în față un iceberg a cărui parte vizibilă este mult mai puțin importantă decît cea aflată în imersiune. Se vorbește deseori despre experți și specialiști ai serviciilor secrete. Nu există așa ceva. Există doar oameni care cunosc cutare sau cutare serviciu întrucît au făcut parte din el sau au cunoscut unul dintre diferitele cazuri, fiind direct amestecați.

În ce mă privește, nu cred că este necesar să precizez că n-am făcut parte din nici un serviciu de informații. Am scris, într-adevăr, cîteva cărți cu această temă, dar era întotdeauna vorba de momente din al doilea război mondial și care, deci, își pierduseră tot interesul lor „operațional". Iată de ce am avut acces la arhive și am întîlnit „actori" ai unor mari episoade din războiul secret.

— Există cumva deosebiri flagrante între ceea ce cuprind arhivele și ceea ce se mai afirmă despre unele episoade ale războiului ?

— Nu doresc să absolutizez lucrurile, dar cunosc unele exemple care mă îndreptățesc să răspund afirmativ la întrebarea dv. Să luăm, de pildă, străpungerea germană în Franța din 1940. „Biroul 2" avea pe atunci o presă foarte proastă în Franța. El era făcut responsabil pentru înfrîngere. Era acuzat că nu a știut să prevadă că efortul german se va dirija spre Sedan. Dar, după război, „Biroul 2" și-a publicat rapoartele, studiile și sintezele pe care le elaborase începînd din 1939 și pe care le transmisese — așa cum se impunea — statului major. S-a înțeles atunci că, de fapt „Biroul 2" își îndeplinise perfect sarcinile. El reconstituise cu exactitate dispozitivul de luptă al dușmanului, iar din acest dispozitiv rezulta în mod evident că grosul forțelor hitleriste, cuprinzînd cele mai bune divizii blindate, era masat la nord de linia Maginot. În consecință, statul major francez ar fi trebuit cel puțin să ia în considerație faptul că axul de atac al germanilor era plasat în Ardeni, permițînd astfel ocolirea liniei Maginot. Dar statul major n-a făcut acest lucru din simplul motiv că exista linia Maginot. Aceasta fusese construită cu mulți bani și era considerată de nepătruns. Iar Ardenii ? Pentru comoditate au fost declarați impenetrabili și improprii circulației unităților motorizate. Pétain declarase : „Dacă germanii vor comite imprudența de a se angaja pe aici, îi vom prinde la ieșire". În ce privește Belgia și Olanda, au fost respinse toate indicațiile că Wehrmachtul ar putea trece pe-acolo. Exista linia Maginot, se „dorea" deci ca atacul să fie îndreptat acolo și nu în altă parte. Era vorba de un caz de orbire sistematică.

— Cunoașteți un alt caz similar petrecut în perioada războiului ?

— Da, dar de data aceasta „eroii" aparțin statului major german. Mă refer la momentul debarcării în Normandia, pe care l-am studiat îndelung pentru a scrie „Secretul zilei Z". Patru ani după ce beneficiaseră de cecitatea statului major francez la Sedan, hitleriștii aveau să comită aceeași greșeală și să practice la rîndul lor o politică oarbă. Hitleriștii, care se așteptau la debarcarea în Franța, considerau că ea trebuie să aibă loc în Pas-de-Calais. Erau convinși de o astfel de alegere din motive atît strategice, cît și tactice. Pe de o parte, era regiunea cea mai apropiată de Anglia, oferind o netă superioritate aeriană britanicilor. Pe de altă parte, în această zonă existau cîteva porturi sigure, a căror capturare ar fi facilitat sosirea de întăriri și aprovizionarea. În fine, era drumul cel mai scurt spre zona industrială a Ruhr-ului.

Aplicînd aceste deducții absolut logice, regiunea Pas-de-Calais a fost întărită în mod suplimentar. S-a construit aici o zonă mult mai puternică a „valului Atlanticului", dublată de o a doua linie de apărare în interior. Tot aci au fost dislocate cele mai bune unități ale frontului de vest, echipate cu cel mai bun material disponibil. O tentativă de debarcare ar fi avut de înfruntat aici o apărare redutabilă.

Aliații au judecat lucrurile sub aceeași prismă și de aceea au hotărît să debarce oriunde, dar nu în această regiune puternic fortificată și unde erau literalmente „așteptați" cu arma la picior. A fost aleasă Normandia, care este situată mult mai departe, nu dispune de porturi, nu este apropiată de nici un obiectiv strategic de primă importanță și care, în plus, era mult mai puțin fortificată decît Pas-de-Calais, fiind apărată de trupe mai puțin numeroase și mai puțin bine echipate. Bineînțeles, pregătirile pentru o operațiune de asemenea proporții nu pot fi în totalitate camuflate. Serviciile de informații germane au căpătat o serie de indicații asupra locului exact al debarcării. Dar O.K.W.-ul (statul major) a refuzat sistematic să țină cont de ele. Se poate spune că O.K.W.-ul a respins eventualitatea unei debarcări în Normandia din aceleași motive pentru care statul major francez refuzase să ia în considerație eventualitatea unei străpungeri la Sedan ; el îi aștepta pe aliați la Pas-de-Calais, unde erau aproape siguri că-i va putea arunca în mare. Și chiar după 6 iunie, chiar după ofensiva lui Patton și după străpungerea frontului german la Avranches, statul major german continua să creadă că debarcarea în Normandia nu reprezenta decît o falsă manevră și că adevărata încercare urma de-abia să aibă loc. Unde ? Evident, la Pas-de-Calais ! De altfel, germanii au fost ajutați să persevereze în această convingere.

— În „Orchestra Roșie" vă referiți deseori la problema „corectării" informațiilor obținute de diferite servicii de informații. Ce influență pot avea asemenea „corectări" ?

— Catastrofală. În general, o încercare de „adaptare" a informațiilor se întoarce ca un bumerang împotriva autorilor ei. Vă voi da din nou două sau mai exact un singur exemplu constituit din două momente succesive. Dieppe 1942. Trupele canadiene care debarcaseră aci într-un moment greu al războiului executau doar un raid comando fără a avea misiunea de a se consolida pe continent. Mai precis, aceasta nu era „debarcarea". Statul major german dorea însă foarte mult să fie vorba în realitate de o veritabilă tentativă de debarcare întrucît reușise să-i arunce pe canadieni în mare. Motivul ? În această ipoteză se putea spera că au zdrobit mașina de război anglo-saxonă, ceea ce le-ar fi acordat un lung răgaz în vest și, totodată, posibilitatea de a transfera trupe proaspete pe frontul de est unde armata sovietică era în ofensivă. S-au găsit oameni care au încercat — și au reușit — să-l facă pe Hitler să creadă ceea ce acesta dorea să creadă. L-au convins că Wehrmachtul zdrobise o tentativă de debarcare, că aceasta era o victorie de primă importanță și, mai ales, că vor fi necesari ani de zile pînă cînd aliații vor mai putea încerca ceva similar. Generalul Zeitzler — care, împreună cu von Rundstedt, avea comanda frontului de vest — i-a expediat lui Hitler un lung raport în care dezvolta tema de mai sus. Rezultatul ? Ca recompensă a fost numit șef al statului major.

Firește, o serie de divizii hitleriste au fost imediat aruncate pe frontul de est. Lucrurile însă nu s-au terminat aci. Din motive diferite — inclusiv caracterul puțin amical al relațiilor sale cu Zeitzler — șeful serviciilor de informații germane pe frontul de vest, colonelul Roenne, a expediat un material-sinteză din care rezulta că în Anglia se adunaseră 30 de divizii americane. O.K.W.-ul a intrat în alertă. Bineînțeles, în 1942 nici vorbă nu era de existența unor divizii americane în Anglia. Roenne trucase informațiile pentru a-i juca o festă superiorului său. Numai că, atunci cînd inventezi 30 de divizii, e greu să le faci să și dispară. Și iată că, după debarcarea în Normandia, cele 30 de divizii americane continuau să figureze pe liste. Mai precis, după 6 iunie 1944, statul major german se aștepta ca o altă armată să atace în zona Pas-de-Calais. În felul acesta, armata a 15-a germană — cea de la Pas-de-Calais, armata cea mai numeroasă și mai bine echipată — a rămas pe pozițiile ei pînă în august. Ce s-ar fi întîmplat dacă această armată ar fi fost aruncată în luptă în iunie sau iulie ? În memoriile sale, Eisenhower răspunde astfel la o asemenea întrebare : „Aceasta putea duce la înfrîngerea noastră, dușmanul putîndu-ne zdrobi pur și simplu datorită efectivelor sale".

— Ce a însemnat pentru dv. elaborarea cărții „Orchestra Roșie" ?

— A fost o muncă foarte grea, foarte complicată. Pentru a reconstitui întregul dosar al „Orchestrei Roșii" a trebuit mai întîi să mă adresez documentelor. Am avut acces la arhiva capturată a Gestapo-ului și Abwehr-ului, precum și la documentele Curții Marțiale hitleriste. Cel mai greu a fost însă să stabilesc contactul cu persoanele legate într-un fel sau altul de „Orchestra Roșie". Am cutreierat literalmente întreaga Europă și am reușit să realizez aproape tot ce mi-am propus. Dar nu fără dificultăți, mai ales în cazul unor foști funcționari ai Gestapo-ului.

— Alte proiecte ?

— O carte despre comerțul de sclavi în secolul XVIII. Documentele pe care le-am consultat sînt pasionante, iar concluzia : la bază acționa profitul.

Sergiu VERONA

„ZIDUL ATLANTICULUI"
O apărare redutabilă dar... ocolită

SABIA SAMURAILOR (III)

De la „Cipangu" la Japonia „Meiji"
Şcolile de etichetă
Despre hara-kiri şi seppu-ku
Epilog cu flori de cireş

În cele două foiletoane anterioare (vezi „Lumea" numerele 6 şi 7) a fost schiţată geneza mentalităţii de castă a samurailor precum şi unele circumstanţe istorice în care au trăit aceşti reprezentanţi tipici ai Evului Mediu nipon.

Un recensămînt făcut în anul 1711, sub a treia generaţie de shoguni din dinastia Tokugava, atestă că în Japonia se aflau pe atunci 250 de suzerani daimyo, fiecare cu clanul lui familial (numit „han") şi circa 450 000 familii de samurai. „Guvernele din cort" („Bakufu") au fost epoca lor de glorie. În ierarhia socială, extrem de precisă şi de sensibilă, samuraii ocupau locul al doilea după doimyo, însă „distanţa" pe care o impuneau ei între casta lor militară şi restul populaţiei seamănă cu o prăpastie.

Fenomenul samurailor poate fi înţeles mai bine dacă ne referim la condiţiile geopolitice în care s-au format. Insularitatea Japoniei şi situarea ei în afara itinerarelor obişnuite ale navigatorilor au contribuit la izolarea îndelungată a poporului japonez. În perioada foarte veche, începută după unii autori niponi, cu vreo 7—8 sute de ani î.e.n., pe cînd ţara era guvernată de „tenno" (nume dat împăratului şi care circulă în vorbire paralel cu termenul „mikado") insulele nipone erau deschise doar străinii de peste mări, chinezii, coreenii şi indonezienii, erau prea puţin atraşi de pămîntul sărac şi de ţărmurile bîntuite de furtuni ale arhipelagului. Dezvoltarea instituţiilor sociale s-a făcut, astfel, în trecerea secolelor, într-o accentuată izolare.

Se pare că primul european care a descris Japonia a fost Rusticello, caligraful lui Marco Polo. El aflase despre ţara exotică din povestirile auzite la curtea marelui han tătar Kubilai — prin anii 1275—1280 — şi o numea cînd „Cipangu" cînd „Zipango". Întreprinzătorii negustori şi navigatori portughezi, care-şi fixaseră „comptuarele" pe coastele Indiei, au fost cei dintîi europeni veniţi să arunce în apele nipone ancorele navelor oceanice, „nefurile" şi „galeasele" cu pînze şi vîsle, care uimeau şi speriau pe localnici. Vizitele acestea, primite la început fără ostilitate, au devenit nedorite din momentul în care pe ţărmurile Japoniei s-au implantat nu numai reprezentanţii „comptuarelor" comerciale ci şi predicatorii ordinelor religioase creştine. Împotriva acestora s-a creat o atmosferă de intoleranţă absolută.

Urmarea a fost izolarea absolută a Japoniei, apărată cu sabia în mînă. Se înţelege — cînd ştim că samuraii erau „păzitorii" tuturor regulilor, tradiţiilor şi instituţiilor nipone — că lor le revenea şi sarcina de a păzi etanşeitatea „insulelor galbene". În urma măsurilor riguroase de alungare a străinilor şi mai cu seamă a călugărilor predicatori, edictate de shogunul ce domnea în 1587, singurul loc în care erau toleraţi străinii în Japonia medievală rămăsese o stîncă, peninsula Deshima din largul portului Nagasaki, lungă de 270 de metri şi lată de vreo 80 de metri ! Pe acest teritoriu minuscul aveau drept de acostare şi de şedere numai navigatorii şi comercianţii olandezi, care se dovediseră mult mai interesaţi să cumpere ieftin mărfurile japoneze decît să răspîndească religia creştină.

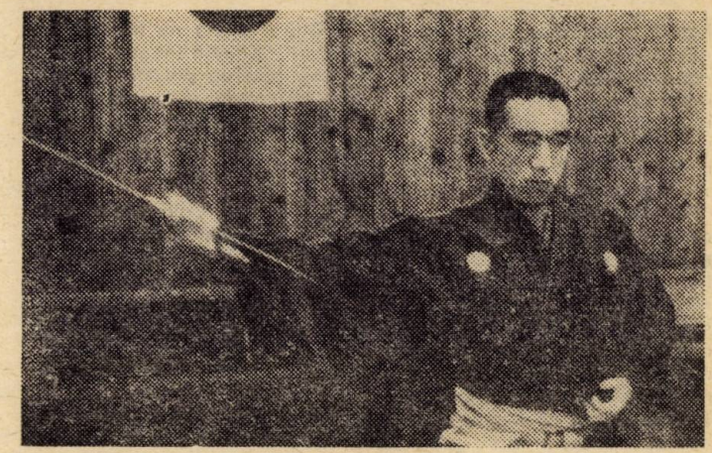

YUKIO MISHIMA
O aventură absurdă şi ultraretrogradă

Sub dinastia shogunilor Tokugava, izolarea Japoniei a devenit o dogmă de stat. Feudalismul nipon, ocrotit de contactul social cu restul lumii, a devenit astfel un fenomen specific, cu instituţiile sale şi codul său de conduită, în aplicarea căruia nobilii daimyo şi vasalii lor, de-al doilea grad, samuraii, aveau rolul esenţial.

Cum era firesc, în rîndurile aristocraţiei ereditare au apărut fenomene de decadenţă. Stratificarea socială se modifica şi ea, treptat, pe măsură ce apăreau meserii noi şi începea să se dezvolte comerţul. Preocupaţi, înainte de orice, de conservarea protocolului, samuraii formau structura socială rigidă, cu ajutorul căreia latifundiarii continuau să-şi apere drepturile lor „divine" de opresiune. Altă castă conservatoare o formau bonzii, călugării diferitelor religii şi secte, claustraţi în mînăstirile izolate de lumea activă. În ordinea structurilor sociale nipone urmau ţăranii, oameni de rînd, fără rang nobiliar, numiţi „heimin" şi „nomin". Într-un fel — neobişnuit pe alte tărîmuri — negustorii şi meşteşugarii din evul de mijloc al Japoniei erau consideraţi clasa cea din urmă a societăţii.

Cu toată această discriminare izvorîtă din neobişnuita autoritate a cutumelor şi din fermitatea izolării insulare, procesul dezvoltării sociale a urmat şi în Japonia aceleaşi legi obiective, legate, ca pretutindeni, de evoluţia producţiei şi a valorilor de schimb. Încetul cu încetul, disprefuiţii „şonini" s-au îmbogăţit, au început să aibă trecere la curţile daimylor şi să se înrudească în special cu familiile samurailor, din ce în ce mai sărăcite. Teama nobililor de revendicările ţăranilor, care munceau puţinul şi zgîrcitul pămînt al arhipelagului, a determinat atragerea samurailor către curţile boiereşti, înarmarea lor — şi numai a lor — crearea unor „căzărmi" sau „fortăreţe" în care samuraii, pînă pe atuncea ei înşişi mici proprietari de pămînt, pe care-l munceau între două misiuni militare sau poliţieneşti, deveneau simpli „întreţinuţi" ai nobililor. Solda li se plătea în „pumni de orez", în săbii şi kimonouri împodobite cu inscripţii morale de fidelitate.

În lenta decadenţă a samurailor, paralelă cu a shogunatului, s-au scurs trei veacuri de etanşeitate totală a Japoniei. Această izolare nu era — şi nici nu putea fi — absolută. De pe mica stîncă de la Nagasaki şi din alte surse, pătrundeau în Japonia ştirile despre progresul lumii moderne. Înşişi shogunii, cu toate că se temeau instinctiv de produsele civilizaţiei eterogene, s-au văzut obligaţi să trimită la învăţătură vreo cîţiva tineri niponi. Ei au fost aleşi anume şi exclusiv din familiile de samurai, iar ţara străină în care au fost trimişi era numai Olanda. Şi astăzi, în anumite sectoare ale tehnologiei japoneze se întîlnesc numiri din limba... olandeză. Samuraii cu studii în Olanda au devenit purtătorii germenilor de modernizare în Japonia.

Declinul puterii shogunale, accelerat prin atragerea feudalilor şi a samurailor luminaţi spre curtea imperială de la Kyoto, în dauna curţii shogunale de la Edo sau Yedo (numele vechi al oraşului Tokio), s-a terminat în 1867 cu victoria deplină a tînărului împărat Mutsuhito. În această împrejurare, de supremă însemnătate pentru istoria Japoniei, reîntîlnim pe cavalerii-samurai în primele rînduri ale acţiunii. Shogunii, mai ales cei din urmă moştenitori ai dinastiei Tokugava, se dovediseră prea puţin înzestraţi pentru conducerea treburilor publice. Curtenii — cîţiva daimyo şi samurai corupţi — guvernau de fapt în locul

lor. O tendință generală de împrospătare anima nu numai masele țărănești, care se răsculau frecvent. „Șoninii" (negustorii mereu mai bogați) și „bancherii" obțineau puterea politică datorită împrumuturilor bănești pe care samuraii uitau sistematic să le restituie. Pe tot cuprinsul țării se formau cete de tineri samurai sau de cavaleri-rătăcitori, „ronini". care-și puneau săbiile după împrejurare, cînd în serviciul cauzelor drepte, cînd pentru jefuirea depozitelor de orez și de pește uscat.

Cu puțini ani înaintea prăbușirii, regimul „guvernelor din corturi" („bakufu") deschisese, prin edictele cîtorva shoguni, anumite porturi japoneze pentru navele de comerț ale „străinilor". Măsura aceasta, care făcea o breșă în etanșeitatea Japoniei feudale și shogunale, a fost primită de marea majoritate a samurailor cu acte de violență. Ei credeau, în numele unui tradiționalism și naționalism exacerbat, că nu numai moravurile străinilor albi, dar și simplul contact cu ei va fi dăunător instituțiilor nipone, izvorîte și rafinate în veacuri de impermeabilitate cvasitotală. Este adevărat că izolarea insulară contribuise la cimentarea tradițiilor nipone, în stare genuină, și ferise Japonia de calamitatea colonialismului, care se abătuse în secolele XVI, XVII și XVIII asupra Asiei de sud și Africii. Samuraii apărau tocmai conservatorismul acesta instituțional, indiferent de faptul că el stagna de atîtea veacuri și lăsase Japonia, din punctul de vedere al progresului tehnic, cu mult în urma altor popoare.

„Restaurația imperială" din 1867 a fost totuși în principal opera samurailor și a „roninilor", sprijiniți pe ascuns de clasa în formare a marii burghezii și a bancherilor și fabricanților japonezi. Alungînd pe shogun și instalîndu-se el însuși la Tokio, împăratul Mutsuhito a fost silit de circumstanțe să hotărască deschiderea frontierelor pentru străini și să întreprindă modernizarea accelerată a țării. Principalul său suport politic au fost, în mod necesar, tot samuraii, deși ura lor împotriva străinilor, împotriva tot ce nu era japonez sau conform tradiției nipone, era departe de a se fi temperat. Faimoasa și dezolanta doctrină „sonno-joi", care însemna „să venerăm pe împărat și să alungăm pe barbari", adică pe străini, a continuat să facă un mare număr de victime în ultimii ani ai secolului al XIX-lea.

Abia s-a împlinit — acum patru ani — un veac de la „revoluția de palat" a lui Mutsuhito (1867) dar veacul acesta este, fără îndoială, cel mai rodnic din istoria Japoniei. El a început cu așa-numita „revoluție meiji". Cuvîntul înseamnă „eră de lumină" și este simbolul iluminismului intelectual nipon, geneza Japoniei moderne. Însuși împăratului i s-a dat numele de „Meiji" în semn de recunoștință pentru contribuția lui la schimbarea intervenită în istoria țării.

În primii ani ai acestei „ere de lumină" imperială, casta samurailor ca atare a început să-și dizolve identitatea, topindu-se în plasma claselor sociale care, antrenate pe drumul economiei capitaliste, deveneau din ce în ce mai puternice și mai bine conturate. Personajele în kimonouri largi, cu smocul de păr aspru pe frunte, cu cele două săbii periculoase la șold, se estompau treptat, pierdute în ceața istoriei, transfigurate de poemele epice și piesele de teatru „No".

■

Un mare număr de samurai au simțit o remarcabilă vocație pentru pedagogie și au creat școlile japoneze moderne. În anul al cincilea al „erei Meiji" (1872), pe întregul teritoriu insular s-a introdus din ordinul „divin" al împăratului, dar în fapt din inițiativa unor tineri samurai, învățămîntul obligatoriu. Este caracteristic de altfel pentru mentalitatea japoneză — și pentru doza de „mîndrie de tip samurai" — că în Japonia analfabetismul era aproape lichidat la începutul secolului al XX-lea, ceea ce ar fi foarte greu de spus pentru multe țări europene. Cu aceeași pasiune, cu același devotament cu care făceau excesivele lor exerciții de scrimă și de luptă, noii samurai au trecut la învățătură și rezultatul acestei devoțiuni pasionate se simte în febrilitatea cu care se învață și azi în școlile din Japonia, mai ales în școlile tehnice superioare.

Alți descendenți ai samurailor și ai „roninilor" s-au dovedit a fi foarte abili și tenaci negustori, au intrat în comerțul bancar și în uzine, instaurînd, în aceste sectoare de afaceri atît de lipsite de idealism, o anumită rigoare, un anumit protocol care s-a dovedit a fi destul de fecund, în sensul că a dat politicii industriale și financiare interne a Japoniei o procedură, o metodologie și o mentalitate foarte diferite de ale concurenților europeni și americani.

Lecțiile predate în cele 250 de școli laice „Hanko", ce funcționau încă la sfîrșitul dinastiei Tokugava și erau destinate fiilor de daimyo și de samurai, precum și din cele 15 000 de școli „Terakoya", întemeiate de călugării budiști dar laicizate mai tîrziu, au jucat un rol nebănuit de mare în reforma statului nipon. Aproape toți samuraii care au contribuit la reinstaurarea puterii imperiale fuseseră elevi ai acestor școli. Tot din pepiniera lor proveneau membrii guvernelor imperiale, șefii industriei (în 1900 funcționau 5 000 de uzine în Japonia, din care cea mai veche avea zece ani) și chiar membrii statelor majore imperiale, foarte grăbiți și ei în a edifica o redutabilă forță militară niponă, mai ales în domeniul strategiei navale.

Întregul efectiv uman al acestei „elite" imperiale, care se ridica pe sine însuși și făcea sforțarea inegalabilă de a industrializa Japonia în două-trei decenii, învățase efectiv în școlile samurailor, unde li se preda copiilor citirea, scrierea, socoteala cu „sorobanul" (un fel de abacă pe firele căreia se înșirau pietricele colorate). Dar, mai presus de orice, învățătorii-samurai, consacrați cu desăvîrșire misiunilor pedagogice, inițiau pe copii, dîndu-se ei înșiși ca exemplu, în regulile de etichetă și de morală, acele principii formulate naiv — în aparență — în codul promulgat în anul 604 de prințul Shotoku și care se regăsesc și azi în ceremonioasa conduită curentă a majorității japonezilor.

■

În primele decenii ale secolului XX, Japonia și-a căutat febril drumul spre civilizația modernă, dar privirile clasei dominante, a miniștrilor, a militarilor și industriașilor — dintre care mulți descindeau de-a dreptul din familiile de daimyo și de samurai — rămîneau întoarse spre trecut. Însăși „era luminată", regnul împăraților „Meiji", se mai intitula „fukko", adică „întoarcerea la măreția antică". Rezultatul nefast al acestei mentalități s-a simțit în politica impusă de casta militară modernă și încheiată cu dezastrul din 1945.

Reînvierea „spiritului de ronin", cerută tinerilor ofițeri „kamikazé", care se sinucideau cu avioanele pe punțile blindate ale navelor americane și britanice de război, a fost ultimul episod sîngeros din lunga și tulburătoarea poveste a samurailor.

Se credea că silueta lor nu mai putea fi văzută decît la teatru și în filmele lui Toshiro Mifune. Iată totuși că în zilele noastre unul din marii scriitorii renumiți ai Japoniei, Yukio Mishima, victimă a unei psihopatii ascunse, a reactualizat cea mai tragică trăsătură din așa-zisul „cod de onoare" al samurailor medievali, sinuciderea rituală.

Mishima, antrenat într-o aventură politică fără viitor, dominat de obsesii absurde, s-a sinucis. De fapt, mai corect spus, el s-a lăsat omorît conform sinistrei ceremonii „seppu-ku". Aceasta este o denumire criptică pentru hara-kiri, folosită de niște formații conspirative, după ce împăratul „Meiji" hotărîse în 1868 să interzică practica sinuciderii obligatorii. Pînă atunci, samuraii care încălcau codul „de onoare", adică nu răspundeau cu sabia unei „insulte" or supraviețuiau unei înfrîngeri, erau siliți „de cutumă" să-și facă „hara-kiri". Termenul înseamnă cuvînt cu cuvînt, „pîntece" și „spintecare". Din respect pentru vechiul edict imperial, Yukio Mishima și-a ales moartea prin „seppu-ku", adică spintecarea demonstrativă — nu neapărat mortală — a pîntecului, efectuată de sinucigaș pentru a da imbold unui partener al său (în cazul lui Mishima, un fanatic din formația lui clandestină) să-i taie capul cu sabia de samurai. Partenerul și-a luat apoi viața, el însuși, cu aceeași demențială ceremonie. Al treilea personaj însă, a preferat să fie arestat.

Epilogul acesta aruncă desigur o umbră întunecată, respingătoare, asupra îndelungatei și — pe alocuri — romanticei istorii a cavalerilor samurai. Ar fi mult mai potrivit alt epilog, anume acela ce poate fi văzut în Japonia contemporană în piesele de teatru. Aproape toate spectacolele „No", brodate pe teme tradiționale și cu ceremonialul adecvat, prezintă un samurai voinic și mîndru care iubește o fată din popor și vrea să o ia de soție. Nobilul daimyo, la curtea căruia samuraiul face de pază, refuză autorizația de căsătorie. Fata, îndrăgostită și ea de viteazul samurai, plînge de durere și vrea să se înapoieze acasă, în sat, la mama ei. Samuraiul încearcă zadarnic să o rețină. Fata își acoperă ochii cu evantaiul pe care sînt pictate flori albe de cireș și fluturi, își salută iubitul cu o adîncă și elegantă reverență — și pleacă. Samuraiul schițează cîțiva pași în urmărirea ei, apoi se oprește brusc și vrea să-și facă „hara-kiri". Dar un monoton cîntec de dragoste, intonat de fata ce se depărtează, îl recheamă la viață. Aruncă departe sabia cu vîrful însîngerat și pleacă după iubita lui. Se va face „ronin", se va răzbuna pe nobilul opresor și va munci retras pe o insulă, unde își va crește copiii sub vișinii înfloriți...

Aceasta este imaginea cea mai populară a foștilor samurai. Ea păstrează farmecul unei vechi balade voinicești, în Japonia de azi, în care trenurile circulă cu 250 de kilometri pe oră, viața cotidiană este tranzistorizată, iar tinerii ingineri și astrofizicieni, strănepoți ai elevilor din „școlile de samurai", montează sateliți artificiali ai Terrei.

Mircea GRIGORESCU

CEA MAI MARE AMBASADĂ

Din Cambodgia se află că echipe militare ale Statelor Unite, avînd misiunea de a controla acordarea ajutorului militar american, vor fi îmbrăcate în haine civile și atașate pe lîngă ambasada Statelor Unite din Pnom Penh. S-a precizat cu toată claritatea că membrii acestor echipe militare nu sînt consilieri și că nu încalcă „spiritul" amendamentului Cooper-Church. Dacă lucrurile continuă astfel, s-ar putea ca în curînd Cambodgia să aibă cea mai mare ambasadă americană din lume. Nu m-ar mira să citesc următoarele telegrame de presă din această parte a lumii :

Pnom Penh, Cambodgia, 20 februarie — *Azi au sosit pe aeroportul Pnom Penh 500 de atașați comerciali. Ambasadorul Statelor Unite, Emory S. Swank, a explicat reporterilor că relațiile comerciale cu Cambodgia au atins un nivel fără precedent și că acest personal american suplimentar este imperios necesar pentru a negocia acorduri tarifare cu oficialitățile cambodgiene. Cei 500 de atașați comerciali, avînd cu toții serviete și purtînd costume identice de gabardină, au străbătut în pas alergător drumul de cinci mile de la aeroport, în frunte cu atașatul comercial al Statelor Unite, Band („band" înseamnă în engleză „fanfară" — n. tr.).*

Pnom Penh, Cambodgia, 3 martie — *Noaptea trecută au sosit cu avionul la Pnom Penh 1 000 de salariați ai Agenției de Informații a Statelor Unite (U.S.I.A.) ca întăriri pe lîngă cei 500 de atașați comerciali repartizați luna trecută la ambasada americană. Un purtător de cuvînt american a explicat că U.S.I.A. își intensifică activitățile de informare pentru copiii cambodgieni de vîrstă școlară și că cei 1 000 de noi salariați vor fi repartizați la noua bibliotecă a U.S.I.A., care se construiește sub pămînt, în împrejurimile capitalei.*

Pnom Penh, Cambodgia, 30 aprilie — *Azi au fost aduși cu avionul în capitala cambodgiană 5 000 de activiști culturali. Ei au fost salutați de ambasadorul Emory S. Swank și de premierul Lon Nol. Activiștii culturali, purtînd cu toții cutii de vioară, s-au aliniat pentru a fi trecuți în revistă de premierul Lon Nol care se afla într-un jeep. După trecerea în revistă, activistul principal pentru probleme culturale, Thorndike, i-a spus lui Lon Nol : „Nici o țară nu merită mai mult decît Cambodgia să se bucure de cultură. Oamenii mei au sosit pentru a vă ajuta să vă bucurați de ea. Vom rămîne aici pînă cînd această treabă va fi isprăvită".*

Pnom Penh, Cambodgia, 12 iulie — *Departamentul de Stat a luat măsuri pentru construirea celei mai mari ambasade pe care a avut-o vreodată Statele Unite. Ambasada va cuprinde un complex care se va întinde pe 5 000 de acri, iar clădirea principală, în formă de Pentagon, va putea să găzduiască pe cei 50 000 de diplomați americani care lucrează actualmente în Cambodgia.*

Pnom Penh, Cambodgia, 13 noiembrie — *O unitate de securitate a infanteriei marine a Statelor Unite, formată din 100 000 de soldați și ofițeri, a debarcat azi la Pnom Penh. Secretarul de stat William Rogers a dezvăluit că această sporire a efectivelor de securitate a devenit necesară după ce doi cambodgieni au pătruns în clădirea ambasadei și au furat trei aparate japoneze de fotografiat. Ei consideră că noile măsuri de securitate vor preîntîmpina repetarea unor asemenea furturi pe viitor. Rogers a declarat reporterilor : „Securitatea unei ambasade a Statelor Unite constituie principala preocupare a țării noastre și, atît timp cît sînt secretar de stat, voi veghea ca toți bravii noștri diplomați să se bucure de întreaga protecție necesară".*

HOTĂRÎRILE UNEI ȘEDINȚE ULTRASECRETE

La Washington toată lumea știe acum care va fi planul de luptă al președintelui Nixon pentru alegerile din 1972. Totul s-a hotărît la o ședință ultrasecretă a principalilor strategi republicani. Participanții au luat pe rînd cuvîntul. Un activist republican a spus:

— Este evident că atacurile împotriva studenților, deși sînt foarte populare în rîndurile alegătorilor, nu ne aduc voturi.

Știm de asemenea că pornografia nu e o problemă hotărîtoare, așa cum ne închipuiam noi, a spus un alt strateg.

— E clar că nu putem să ridicăm problema legii și ordinii după ce ne aflăm la putere de patru ani.

— Trebuie să venim cu o idee care să prezinte într-adevăr interes pentru opinia publică.

— Dar ce a mai rămas? a întrebat un participant ajuns la disperare.

— Domnilor, a spus un altul, am întreprins o anchetă și am descoperit ce anume supără cel mai mult poporul american.

— Ce?

— Guvernul Statelor Unite.

— Guvernul?

— Întocmai. Oamenii sînt mai enervați pe guvern decît pe propriii lor copii. Ei dau vina pe guvern pentru tot ce merge prost în țară. Wall Street-ul, sindicatele, fermierii, grupurile etnice și chiar funcționarii publici sînt nemulțumiți de guvern.

— Propuneți oare ca Nixon să candideze împotriva guvernului ?

— Exact. Propun să atacăm guvernul cu aceeași energie cu care am atacat pe pacifiști și pe intelectuali. Planul nostru de luptă să fie acesta: de a dovedi poporului american că guvernul nu răspunde necesităților poporului.

— Dar noi sîntem guvernul în persoană, a protestat cineva. Sau, cel puțin, în momentul acela va însemna că noi am fost guvernul timp de patru ani.

— Un motiv în plus ca să-l atacăm. Dacă vom spune că guvernul nu este bun, nu va exista cineva în această țară care să nu ne sprijine.

— Vom avea nevoie de o lozincă. Ce părere aveți de „Putere poporului" ?

— E o idee.

— Am putea cere o revoluție, a spus cineva plin de însuflețire.

— Sau chiar un marș asupra Washingtonului.

— Posibilitățile sînt nenumărate, domnilor. Atunci, sîntem cu toții de acord că strategia pentru alegerile prezidențiale din 1972 trebuie să fie un atac total asupra guvernului american ?

Nu s-a auzit nici un glas care să se împotrivească.

Președintele Nixon, care aștepta nervos în camera alăturată, a acceptat imediat ideea.

După cîteva săptămîni, el a tras prima salvă de tun atunci cînd a spus în mesajul său cu privire la Starea Uniunii : „Să privim lucrurile în față. Azi majoritatea americanlior s-au săturat pur și simplu de guvern la toate nivelurile. Ei nu vor continua... și nu trebuie să continue să tolereze decalajul dintre promisiuni și realizări".

Toți strategii republicani care participaseră la ședința ultrasecretă au zîmbit satisfăcuți.

(După **International Herald Tribune**).

MAGYARORSZÁG

BUDAPESTA

RELAȚII UNGARO—FINLANDEZE

ZILELE care au trecut de la întoarcerea din Finlanda a delegației guvernamentale, condusă de premierul Jenö Fock, ne-au permis să apreciem o dată mai mult importanța deosebită a acestei vizite — prima la acest nivel în țara prietenă — în contextul relațiilor ungaro-finlandeze. Convorbirile care au avut loc au evidențiat evoluția ascendentă, la un nivel calitativ superior, a cooperării dintre cele două popoare, înrudite și legate prin firele unor relații tradiționale. Pe fundamentul acestor relații de prietenie între cele două țări, s-a realizat firesc un dialog obiectiv și sincer privind relațiile bilaterale.

Evident, cadrul acestor relații ar asigura o desfășurare corespunzătoare continuă, chiar dacă ne-am limita doar la acordurile internaționale în vigoare. Astfel, acordul cultural finlandezo-ungar datează de mai mult de un deceniu. Sînt în vigoare acordul privind schimbul de mărfuri — document de lungă durată —, semnat în toamna anului 1969, precum și acordul tehnico-economic, încheiat cu ocazia vizitei la Budapesta a președintelui statului finlandez, Kekkonen. Totuși, cele două state nu au epuizat pe deplin cadrul și posibilitățile de colaborare existente. Valoarea cifrei de afaceri ungaro-finlandeze a fost de 11,3 milioane dolari în 1968, iar în 1970 — potrivit evaluărilor — a și ajuns la 20 milioane dolari. Protocolul schimbului de mărfuri pe anii 1970/1971 prevede o nouă dezvoltare ascendentă. Trebuie precizat, însă, că volumul acestui schimb de mărfuri reprezintă totuși o pondere relativ redusă în raport cu ansamblul comerțului exterior al celor două țări. În cuvîntarea rostită la ședința Asociației finlandezo-ungare pentru dezvoltarea economică, Jenö Fock a pus un accent deosebit asupra necesității unei cooperări mai largi în producție — formă mai avansată și modernă a relațiilor economice. Or, această cooperare solicită partenerilor relații mai strînse, de lungă durată și perspectivă, bazate pe încredere reciprocă. Este de înțeles și îmbucurător faptul că în cadrul convorbirilor sincere purtate în condițiile unei atmosfere deosebit de cordiale, problemele practice legate de relațiile economice au jucat un rol de importanță majoră. În acest context al relațiilor bilaterale, vizita delegației maghiare a fost deosebit de constructivă.

Un rol important în convorbirile la nivel înalt ungaro-finlandeze a revenit dezbaterilor privind problemele vieții internaționale, și, mai ales, celor legate de securitatea europeană. În ce privește conferința general-europeană și modalitățile de pregătire, premierul Jenö Fock a propus începerea convorbirilor preliminare multilaterale, chiar în condițiile în care nu toți participanții conferinței de securitate ar fi prezenți la dezbateri. Participarea Statelor Unite și Canadei constituie o problemă soluționată în principiu : toate țările interesate consideră necesară și oportună prezența acestora. Dar, eventuala lor rezervă sau neparticipare în acest stadiu inițial al pregătirilor multilaterale, nu poate constitui o condiție pentru începerea lucrărilor pregătitoare. Potrivit acestei poziții de principiu, guvernul ungar a dat instrucțiuni ambasadorului său din Helsinki, să participe la dezbaterile preliminare multilaterale.

Partea finlandeză și-a manifestat, de asemenea, dorința de a întreprinde noi pași mai energici în vederea înlăturării obstacolelor care stau în fața conferinței. Expresia acestei dorințe o atestă însăși declarația ministrului finlandez al afacerilor externe Leskinen : „Conferința trebuie convocată fără întîrziere și fără să mai așteptăm soluționarea diverselor probleme".

Convorbirile ungaro-finlandeze de la Helsinki au relevat aprecierea comună privind maturizarea condițiilor convocării conferinței, a pregătirii ei prealabile prin dezbateri multilaterale în funcție de necesități.

LE MONDE diplomatique

PARIS

INDIA O CONSULTARE HOTĂRÎTOARE

ÎN SPERANȚA de a obține majoritatea care lipsea partidului ei de la scindarea Congresului Național Indian (C.N.I.) în cursul verii 1969, Indira Gandhi a devansat cu un an data alegerilor parlamentare, prevăzute inițial pentru februarie 1972. Alegerile vor avea loc la 1 martie a.c. Această hotărîre devenise inevitabilă după respingerea de către Curtea Supremă a unui decret prezidențial desființînd drepturile și privilegiile maharajahilor și după afronturile suferite de partidul guvernamental în importantele state Uttar-Pradesh și Bihar, din nordul țării, unde a fost înlăturat de la putere.

Indira Gandhi este foarte populară la sate, de cînd a luat măsuri care ar fi părut riscante în alte vremuri. Într-adevăr, ea a „îndrăznit" să naționalizeze băncile, să lovească în privilegiile ma-

FOTOCRONICA

În Ulster s-a înregistrat în ultimele zile o recrudescență a incidentelor de stradă. Agravarea tensiunii l-a determinat pe primul ministru al Irlandei de Nord, James Chichester Clark, să se deplaseze la Londra pentru convorbiri cu premierul Heath. În imagine : un autobuz transformat în baricadă și ulterior incendiat pe străzile Belfastului.

Indira Gandhi vorbind la un miting electoral

harajahilor şi, în special, să zdrobească puternica „veche gardă" a Partidului Congresului, care controla dintotdeauna aparatul de partid.

Ramura disidentă a C.N.I. s-a alăturat partidelor de dreapta Swatantra şi Jan Sangh, precum şi micului partid socialist S.S.P., şi a încheiat cu ele o alianţă. Împreună, ele formau în parlamentul dizolvat prima opoziţie serioasă pe care a avut-o vreodată un guvern al C.N.I. şi întruneau pînă la o treime d n voturi. Acum ele vor să „salveze India de Indira".

Pentru a-şi apăra poziţiile la nivel regional şi naţional, noul C.N.I. acceptă uneori să încheie în anumite state alianţe cu mişcări locale ale partidelor conservatoare, iar în alte state — cu formaţii de stînga.

Faptul că guvernul Indirei Gandhi nu dispunea de majoritatea parlamentară explica pînă acum caracterul echivoc al unora din hotărîrile administraţiei. În economie, de pildă, opţiunile ei nu au fost totdeauna foarte clare şi, în orice caz, nu exprimau poziţii ideologice foarte precise.

În ce priveşte pe Indira Gandhi, se constată că ea e conştientă de necesităţile şi de nerăbdarea maselor indiene. C.N.I. datorează unele dintre succese în primul rînd popularităţii, autorităţii şi, în special, abilităţii conducătorului său. Indira Gandhi, eliberată de orice legătură cu dreapta Partidului Congresului, care a trecut în opoziţie, a impus autoritatea sa guvernului şi partidului, pe care nu-l prezidează totuşi. Aceasta constituie schimbarea cea mai remarcabilă de la sciziunea produsă în cadrul Partidului Congresului şi consecinţa ei directă. Primul ministru concentrează în mîinile sale mai multe puteri decît îi acordă Constituţia. Ea are cu atît mai multă libertate cu cît preşed ntele Republicii, Giri, aprobă imediat toate hotărîrile ei (acesta a fost cazul decretului desfiinţînd privilegiile maharajahilor şi decretului pentru naţionalizarea băncilor). Preşedintele declară în anturajul lui că o consideră pe d-na Gandhi drept fiica sa. În felul acesta, ne dăm seama mai bine de ce Indira Gandhi acorda atîta importanţă anul trecut alegerii ca preşedinte al ţării a acestui fost lider sindical, alegere care a precipitat criza C.N.I.

Primul ministru nu este înconjurat de un autentic „trust al creierului". Desele ei deplasări prin ţară, o politică de „prezenţă" prevalează asupra muncii de cabinet. Este adevărat de asemenea că guvernul nu poate soluţiona simultan problemele cronice ale Indiei şi problemele acute, de pildă creşterea sensibilă a preţurilor. Dar guvernul a dovedit că Parlamentul poate accepta reforme, fie chiar modeste. Desigur, acest reformism nu este zgomotos şi nu zdruncină cîtuşi de puţin structurile sociale ale Indiei. Ultima sesiune parlamentară a dezbătut în special unele probleme secundare, iar examinarea proiectului de reformă constituţională desfiinţînd privilegiile maharajahilor a fost precipitată numai pentru că C.N.I. vrea să se prezinte bine în alegerile din Kerala. Măsurile luate de guvern în ultimele luni (naţionalizarea băncilor, desfiinţarea privilegiilor maharajahilor) sau cele pe care le-ar putea lua succesorul său dacă partidul Indirei Gandhi obţine majoritatea voturilor la 1 martie (plafonarea proprietăţii private urbane, naţionalizarea societăţilor de asigurări) creează impresia că sînt în curs schimbări apreciabile.

O reuniune a şefilor de guverne regionale a confirmat însă că, în domeniul agricol, progresele reformelor sînt foarte lente şi limitate. Nici una din aceste personalităţi nu a aprobat propunerea d-nei Gandhi de a se coborî plafonul proprietăţii agrare. În această materie, Delhi propune şi statele dispun. Rămîne de văzut dacă, după alegeri, d-na Gandhi va avea posibilităţi mai mari de a obţine acceptarea reformelor de către partidul ei.

Guvernul Partidului Congresului s-a arătat în general mai „radical" în relaţiile cu străinătatea. Cu cîtva timp în urmă, el şi-a reafirmat voinţa de independenţă economică, reducînd în mod ferm preţurile la produsele farmaceutice esenţiale pentru a lupta împotriva monopolului firmelor americane pe piaţa indiană. El a redus de asemenea marjele de beneficii ale societăţilor străine prin cedarea brevetelor de fabricaţie unor societăţi indiene, pentru a stimula cercetarea naţională şi a favoriza transferurile de tehnologie în condiţii favorabile pentru o ţară slab dezvoltată. De altfel, problemele economice şi comerciale sînt menite să joace un rol crescînd în relaţiile externe ale Indiei.

Gerard VIRATELLE

Avanti!

ROMA

ECHIVOCURI LA LISABONA

CÎŢIVA comandos, membri ai unei „Acţiuni Revoluţionare Armate", s-au făcut remarcaţi în Portugalia, instalînd nişte bombe „simbolice". Ele aveau ca obiective : cîteva nave destinate să transporte trupe pentru războiul colonial din Africa, o bancă şi birourile culturale ale ambasadei S.U.A. Între timp, conducătorii ţării încearcă să-şi descopere un nou „destin", în special în domeniul politicii internaţionale. Primul ministru Marcello Caetano şi colaboratorii săi, au început tratative pentru un acord de asociere la Piaţa comună. Pentru o ţară care a trăit peste 40 de ani în cea mai completă izolare, e un fapt notabil. Cît priveşte aşa-numita „prezenţă în Africa" — prezenţă care constituie pivotul vieţii politice portugheze — Caetano a schiţat unele tendinţe evolutive. Atît înainte, cît şi după atacul josnic întreprins împotriva Guineei de guvernatorul din Guineea-Bissau, Antonio Spinola, Caetano şi-a manifestat intenţia de a abandona teoria pretinsei asimilări a africanilor cu portughezii — teorie care încerca să justifice permanentizarea stăpînirii portughezilor în Angola, Mozambic şi Guineea-Bissau şi războiul împotriva aspiraţiilor naţionale ale populaţiilor din aceste teritorii. În toamna trecută s-a permis publicarea

→

SVENN THORKILD STRAY

ministrul afacerilor externe al Norvegiei

În urma retragerii, din motive de vîrstă, a lui John Lyng, ministru de externe în guvernul de coaliție norvegian a devenit, la 19 mai 1970, Svenn Stray. Ca și predecesorul său, Stray face parte din partidul conservator (partenerul „major" — 6 portofolii din 15 — al coaliției guvernamentale). Înainte de a prelua conducerea diplomației norvegiene, Stray fusese liderul grupului parlamentar al partidului conservator.

Svenn Thorkild Stray este în vîrstă de 49 de ani (s-a născut la 11 februarie 1922). Este absolvent al Facultății de drept a Universității din Oslo, a practicat, de altfel, avocatura în orașul Moss, începînd din 1950. Activitatea politică și-a început-o mai devreme, în organizațiile de tineret ale partidului conservator, fiind ales, încă în 1946, membru al Comitetului Național al partidului conservator; în 1950, Svenn Stray a fost ales președinte al Uniunii tineretului conservator, funcție pe care a deținut-o pînă în 1954.

Tot în 1950 devine membru al Stortingului (parlamentul norvegian), din partea circumscripției Ostfeld; a deținut mandatul de deputat pînă la alegerile generale din 1953. Ulterior este activ în politica locală devenind, în 1956, membru al consiliului municipal din Moss.

În 1962 este ales vicepreședinte al partidului conservator, iar în 1965 revine în parlament — fiind ales și de această dată în circumscripția Ostfeld. Începînd din 1967 se numără între parlamentarii norvegieni desemnați să participe la lucrările Consiliului Nordic.

D. A.

în presă a declarațiilor anticolonialiste ale președintelui zambian, Kenneth Kaunda și ale lui Mario Soares, exilat la Paris, care în alegerile din 1969 a condus la Lisabona campania opoziției.

Trebuie oare să considerăm ca apropiată soluționarea problemelor care preocupă Portugalia, copleșită de o foarte răspîndită sărăcie și de o exacerbată angajare colonială?

Portugalia lui Salazar se sprijinea pe o solidă combinație de interese avînd ca bază latifundiile din sud, marele comerț, ofițerii superiori și ierarhia catolică. Pe de altă parte, în acești ultimi ani, emigrația de mari proporții și războiul din Africa au depopulat rapid satele care, prin fatalismul lor imobil, reprezentau un punct de forță al regimului. În Africa se află actualmente cel puțin 140 000 de soldați (o angajare care, ținînd seama de numărul populației portugheze și de redusa capacitate economică a țării, este superioară celei americane în Vietnam). Emigrația absoarbe an de an circa 25 000 de muncitori — unii în colonii, iar cea mai mare parte în Europa occidentală. Atît tinerii recruți, cît și emigranții, constituie, dacă nu forțe pe deplin conștiente de condiția lor și gata să militeze pentru schimbări, în orice caz, forțe gata să lupte împotriva ignoranței și a aservirii.

Pe de altă parte, în ultimii ani, s-au format puternice „grupuri de presiune", care se pronunță pentru oportunitatea dezvoltării industriale și care adoptă poziții critice față de vechea oligarhie dominantă. E întrucîtva și o problemă de generație: născuți după 1920—1930, componenții acestor grupuri se simt mai puțin atașați de vechile rînduieli. Această generație, definită drept „tehnocrată", reproșează vîrstnicilor menținerea Portugaliei în condiții economice de semidependență față de capitalismul străin, lipsa unei piețe interne, izolarea politică. Se spune că acești industriași „de tip nou" au ca lider pe ministrul industriei, Rogerio Martins. Unii sînt de părere că premierul Caetano susține pe tinerii „tehnocrați".

Perspectivele unor schimbări efective rămîn totuși foarte îndepărtate. Deși în echipa conducătoare și-au făcut loc forțe „de înnoire", nu e mai puțin adevărat că forțele conservatoare sînt încă foarte puternice. Ele se află în fruntea vechilor latifundiari, cărora li se adaugă industriașii reprezentanți ai intereselor comunității portugheze din posesiunile africane, comunitate crescută enorm în ultimii 15 ani. Și, mai ales, orice schimbare va trebui să țină seama de forțele armate, din rîndurile cărora mulți ofițeri s-au îmbogățit de-a lungul războiului colonial.

Actuala echipă conducătoare nu are o linie clară. În toate manifestările lui Caetano se observă cîte un aspect echivoc. Declarațiile anticolonialiste ale lui Mario Soares, după ce fuseseră reluate de ziarele din Lisabona, i-au atras ulterior o pedeapsă în contumacie. „Autonomia teritoriilor africane", prevăzută de proiectul de reformă instituțională, ar putea foarte bine să constituie, așa cum a fost formulată, o încurajare pentru coloniștii din Angola și Mozambic, care și-au manifestat intenția de a forma „entități autonome".

E limpede că perspectiva unor procese cu adevărat inovatoare o poate oferi numai o alternativă politică progresistă, bazată pe forțele opoziției de stînga.

RĂZBOIUL COLONIAL DIN AFRICA

140 000 de soldați portughezi: o „angajare" istovitoare

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Vreau să mă opresc asupra unei singure probleme și anume dreptul popoarelor la autodeterminare, la o viață liberă și independentă. Tipică, cred eu, pentru încălcarea acestui drept este situația din Republica Sud-Africană. Oare populației de culoare, locuitori de veacuri ai acestor teritorii, nu trebuie să-i fie acordată libertatea sa? Nelson Mandela și Walter Susulu, patrioți sud-africani, zac în închisorile rasiste. Singura lor vină este că militează pentru legi drepte. Omenirea, în majoritatea ei, e conștientă că în această problemă dăinuie o amară nedreptate. Organizațiile internaționale, O.N.U. în primul rînd, sînt de multe ori neputincioase față de această situație. Multe rezoluții au fost adoptate, dar nu au avut efectul scontat. Oare nu se poate trece la adoptarea unor măsuri mai eficiente, care să pună capăt acestui anacronism rușinos? Ar trebui întreprinse, după părerea mea, măsuri drastice, sancțiuni economice etc. pentru ca, în cele din urmă, populația neagră din sudul Africii să se bucure de toate drepturile și libertățile democratice.

Traian SĂSĂRMAN
Matei, jud. Bistrița-Năsăud

Noua înfățișare a revistei dv. prezintă progrese reale. Cititorii au exprimat fel de fel de păreri, multe interesante și, cum se întîmplă adesea, ici-colo și cîte o exagerare. După părerea mea, revista „Lumea" reușește să ofere marelui public un material destul de bine pus la punct și cu suficiente elemente de interpretare a fenomenelor social-politice și economice. Acei care nu știu ce înseamnă a edita un ziar sau o revistă pun problema reclamelor. Eu unul le consider chiar puține din punct de vedere cantitativ. Au apărut atîtea almanahuri (unele slabe) încît, după părerea mea, editarea unui almanah „Lumea", editat cu grijă, s-ar impune. Mai cred să sporirea numărului de pagini (în consecință și prețul) ar fi ușor suportată de cititori.

Laur PREDA
București

Vă mulțumim pentru atenția cu care ne urmăriți. Deocamdată nu intenționăm sporirea numărului de pagini. Așteptăm de la dv. și alte păreri.

Am constatat absența din paginile revistei a hărților politice cu schimbările intervenite în ultimii ani, a drapelelor statelor respective, a istoriei fostelor imperii coloniale. Aș dori să citesc în revista „Lumea" articolele despre criza financiară a O.N.U., litigiile internaționale și Curtea de Justiție de la Haga. Am așteptat la sfîrșitul anului trecut un almanah „Lumea". Poate la sfîrșitul acestui an va apare.

Mihai GONGONE
Alexandria, jud. Teleorman

Despre hărți, citiți răspunsurile publicate la „Poșta redacției" din nr. 7. Istoria fostelor imperii coloniale a fost evocată atunci cînd evenimente actuale o justificau. Despre litigiile internaționale și despre Curtea de Justiție de la Haga am scris în cîteva rînduri la „Poșta redacției". Vom reveni în legătură cu criza financiară a O.N.U. Editarea unui almanah se află pe agenda preocupărilor noastre.

SCRISOARE DE PE „TRANSILVANIA"

La începutul lunii trecute, motonava „Transilvania" a acostat pentru o serie de lucrări de modernizare și control tehnic la unul din cheiurile șantierului naval „Burmeister — Wein", din Copenhaga, același șantier care în 1938 construise vasul.

Am intrat în portul Copenhaga sub privirile calme, visătoare ale Micii Sirene și ale Fetei Mării, în gingășia și grația cărora s-au întîlnit respectul față de mare caracteristic pentru urmașii vikingilor cu un înalt simț artistic. Puțin mai departe, trecînd peste piatra cenușie a cheiurilor, se înalță Îngerul Mării, o splendidă suliță azvîrlită spre cer, la picioarele căreia odihnește o ancoră ruginită de ani. Monumentul a fost ridicat în semn de omagiu pentru cutezătorii care au plecat pe mare și nu s-au mai întors. Ocolim forfota vie a portului comercial și acostăm la unul din cheiurile șantierului naval „Burmeister-Wein". Inginerii, maiștrii și tehnicienii ne întîmpină prietenește.

— Mereu nouă... spune unul dintre ei.

— A avut părinți buni, răspunde comandantul nostru, Aurel Zancu.

— Și a încăput pe mîini bune, spune un bătrîn inginer danez, trăgînd din pipă.

Sîntem invitați să vizităm șantierul și muzeul său. Parcurgem, în sălile luminoase și frumos amenajate, o întreagă istorie a construcțiilor navale. Fondat în 1843, șantierul a lansat la apă, cu șase ani mai tîrziu, unul dintre primele vase cu motor din lume; peste alți doi ani realiza primul vas cu corpul din oțel, „Hermond". În 1912, de aici a pornit „Selandia", primul transatlantic cu motor Diesel din lume. Din 1854 pînă astăzi, șantierul a construit peste 800 de nave, în majoritate echipate cu motoare proprii, firma fiind și unul din principalii coautori ai producției de motoare Diesel.

Cutreierînd Copenhaga, te uimește roșul închis al majorității clădirilor. Dar, după ce observi cerul plumburiu și canalele cu sticliri vinete, îți dai seama că roșul a fost căutat tocmai ca o compensație la răceala culorilor dominante ale acestor locuri. Ceea ce în altă parte, la o altă latitudine, poate părea ostentativ, aici e armonie și căldură. Străbatem străzi drepte, parcă croite cu rigla, strecurîndu-ne prin mulțimea bicicliștilor de toate vîrstele, care transformă Copenhaga într-un uriaș velodrom.

Ne oprim în fața monumentului sculptural înfățișînd pe zeița Fertilității care, potrivit legendei, și-a prefăcut pe cei patru feciori în tauri și, înjugîndu-i, a arat pămîntul pustiu și sărac al Danemarcei. Jeturi de apă țîșnesc din plugul pe care zeița îl apasă în glie, întruchipînd brazdele în care vor fremăta ogorul și viața. Monumentul poate fi la fel de bine un omagiu adus miilor de plugari curajoși care au acoperit cu lut nisipurile sterpe ale țării și au făcut din pustiul sărăcăcios de odinioară pămîntul uneia dintre cele mai moderne agriculturi.

Aceeași tenacitate poate fi întîlnită în toate celelalte locuri de muncă ale danezului, fie că este vorba de construcția de nave, de fabricarea conservelor sau de pescuitul în largul mării.

Șerban GHEORGHIU
responsabil cultural al motonavei „Transilvania"

„Lumea" vă răspunde

ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

Ion Ilie, Lehliu. Ne întrebați pentru ce anul 1972 a fost desemnat an internațional al cărții? Iată cîteva fragmente din interviul acordat de Edward Wegman, responsabil cu aceste probleme în Secretariatul U.N.E.S.C.O., buletinului bilunar al organizației: — „De 10 sau 15 ani s-au obținut progrese considerabile în tehnicile de imprimare și de distribuire a cărților, care promit astăzi editarea și punerea la dispoziția unui vast public a unor cărți de calitate la un preț scăzut. Cărțile nu numai că nu lipsesc ci proliferează într-o măsură uimitoare". Edward Wegman subliniază însă că, în timp ce un număr restrîns de țări, printre care Franța, U.R.S.S., Anglia, Japonia, S.U.A., R.F.G., produc 50 la sută din operele care apar în lume, deși totalizează mai puțin de 20 la sută din populația globului, în Africa, Asia, America Latină, care reprezintă 80 la sută din populația lumii, se editează abia 25 la sută din titluri. Referindu-se la acțiunile care vor fi întreprinse, E. Wegman a spus că „Rolul U.N.E.S.C.O. va fi acela de animare. O campanie la trei niveluri: național, internațional și profesional, acordînd o atenție egală tuturor aspectelor industriei cărții și meseriei de scriitor, de la concepția unei lucrări pînă în clipa în care volumul respectiv își va găsi locul în cîte o bibliotecă personală. Spre exemplu, vom încerca să stimulăm luarea de măsuri destinate protecției și încurajării autorilor. Trebuie să facem față nevoilor de cărți ale țărilor lumii a treia. Și nu trebuie să uităm, desigur, încurajarea autorilor de manuale școlare. Principalele probleme — mă gîndesc în principal la țările pe cale de dezvoltare — sînt lipsa de echipamente: mașini, hîrtie, cerneală de tipografie, precum și lipsa personalului specializat. Africa, atît de bogată în păduri, nu produce esențele necesare fabricării hîrtiei. În aceste țări eforturile se vor îndrepta așadar spre edificarea unei infrastructuri pentru o industrie a editurilor, cu concursul unor organisme ca Banca internațională pentru reconstrucție și dezvoltare, P.N.U.D. etc. Ne va preocupa și acordarea de ajutor industriei hîrtiei și pastei de hîrtie: F.A.O. experimentează în prezent producerea de hîrtie plecînd de la *bagasse* (deșeuri de trestie de zahăr) și de la o iarbă africană *esparto*".

POȘTA REDACȚIEI

PETROLUL MĂRII NORDULUI

Vasile Ciupitu, Ploiești. Dificultățile prin care trec marile concerne petroliere occidentale și, inclusiv, consumatorii de petrol din aceste țări, au readus în actualitate problema valorificării rezervelor de petrol descoperite (și presupuse mai ales) în Marea Nordului. Inițial, cercetările se concentraseră asupra zonei sudice a acestei mări dar, după descoperirea unor rezerve de petrol la Ekofisk, în apele teritoriale norvegiene (despre care ne scrieți dv.), firmele interesate au început forări și în alte zone (în special în largul Scoției). Astfel, în luna noiembrie a anului trecut, firma „Amoco" a descoperit rezerve de petrol la sud de Ekofisk ; grupul „Tennaco" — în apele teritoriale olandeze ; societățile „Shell" și „Esso" — într-o zonă apropiată de Ekofisk etc. Petrolul descoperit în Marea Nordului ridică o multitudine de probleme, atît în ce privește forarea cît și transportul, așa încît specialiștii au trebuit să se angajeze într-o muncă paralelă de cercetare în aceste domenii. Pentru transportul petrolului care ar putea fi extras din adîncurile Mării Nordului este în studiu proiectul unei conducte de 300—400 km lungime, care să lege zonele de forare de țărmurile Marii Britanii, Norvegiei, R.F. a Germaniei, Danemarcei sau Olandei. Deocamdată transportul se face cu ajutorul petrolierelor. Exploatarea de la Ekofisk, din apele teritoriale norvegiene, a început să producă în vara trecută.

Vasile Trifan, Brad, jud. Hunedoara. 1) Numărul victimelor provocate în noiembrie 1970 de ciclonul din golful Bengal diferă în funcție de sursele consultate : între 300 000 și 1 milion. Cifrele oficiale sînt cele mai scăzute. Nu se poate, totuși, preciza numărul exact al victimelor. 2) Vă sugerăm să adresați propunerile dv. în legătură cu întocmirea unui atlas geografic unei edituri de specialitate.

Costel Turcu, Craiova ; George Frățilă, Piatra Neamț. Consultați nr. 7 al revistei noastre, în care am publicat un articol despre relațiile dintre Iugoslavia și Albania la rubrica „Puncte de vedere".

JUAN CARLOS

Gh. Bădescu, Craiova. Juan Carlos de Bourbon, desemnat în urmă cu un an și jumătate ca succesor al lui Franco, (astăzi în vîrstă de 78 de ani), nu are nici o putere efectivă în Spania. Totuși, observatorii vieții politice spaniole vorbesc mereu mai mult despre un „după franchism" mai cu seamă în urma procesului de anul trecut de la Burgos, care a dezvăluit o opoziție masivă față de politica oficială pînă și în rîndurile bisericii. Recent, o primire ceremonioasă i s-a făcut lui Juan Carlos în S.U.A., cu prilejul unei vizite de două zile la Washington. De pildă, Juan Carlos a fost găzduit într-o reședință rezervată unor importante personalități străine.

CUTREMURUL DIN SAN FRANCISCO

Gheorghe Bicu, Suceava. Cu privire la recentul cutremur de pămînt din California dispunem, deocamdată, de aceleași date care au fost publicate în presă. Seismul de la San Francisco, evocat cu acest prilej, s-a petrecut în noaptea de 18 aprilie 1906, cînd orașul a fost distrus aproape în întregime de cel mai mare cutremur înregistrat pe continentul american. 2 000 de locuitori, dintre cei 300 000 existenți atunci în oraș, au fost uciși și 15 000 au fost răniți. Dezastrul a luat proporții din cauza incendiilor izbucnite imediat după cutremur. Majoritatea imobilelor fiind construite din lemn, în cîteva ore a ars mai mult de trei sferturi din oraș. Cîteva imobile, între care și un hotel cu patru etaje, au fost complet înghițite de pămînt. Timp de trei săptămîni au continuat lucrările de căutare a victimelor aflate sub dărîmături, fiind salvați peste 100 de supraviețuitori care se hrăniseră între timp cu zarzavaturile găsite în pivnițele unde se refugiaseră. Printre supraviețuitori a fost și celebrul tenor Enrico Caruso. El a reușit să fugă din hotel în primele secunde ale cutremurului, îmbrăcat în pijama. Cea dintîi reacție pe care a avut-o cînd s-a trezit în mijlocul străzii, a fost să cînte o arie din Rigoletto, pentru a se convinge că nu și-a pierdut vocea din cauza spaimei. **În fotografie :** o piață din San Francisco, la 23 aprilie 1906, după stingerea incendiilor.

Manuela Simu, Sibiu. Declarația asupra eliminării discriminării în ce privește femeile a fost adoptată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 7 noiembrie 1967. Documentul stabilește principiul egalității în drepturi a femeilor și bărbaților, cerînd instituirea unor măsuri care să garanteze aplicarea acestui principiu. Proiectul declarației a fost cerut de Adunarea Generală (care a menționat într-o rezoluție că, deși abolită prin legi, discriminarea în ce privește femeile există în practică) Comisiei condiției femeii, iar redactarea sa a fost începută de această Comisie în anul 1963. Declarația are 11 articole.

Aurel Cristu, București. Alan Shepard s-a născut la 18 noiembrie 1923 la East-Derry. Edgard Dean Mitchell — la 17 septembrie 1930, la Hereford (Texas). Stuart Allen Roosa — la 16 august 1933 la Durango (Colorado).

PROCESUL THALIDOMIDEI

Dinu Barbu, București. „Procesul thalidomidei" pare să se fi încheiat : la începutul lunii decembrie 1970, în timpul celei de-a 282-a ședințe, curtea s-a pronunțat pentru sistarea dezbaterilor. După cum se știe, firma vest-germană „Grunenthal" a produs și vîndut în urmă cu cîțiva ani un calmant numit „thalidomidă" sau „contergan". Efectele au fost dezastruoase : un mare număr de femei care au folosit calmantul, au dat naștere unor copii cu malformații (aproximativ 2 500 au supraviețuit), iar la un număr tot atît de însemnat de adulți s-au înregistrat tulburări nervoase destul de grave. Opt conducători și chimiști ai firmei au trebuit să se prezinte la 27 mai 1968 în fața tribunalului. Avocații apărării au invocat în sprijinul inculpaților și ajutorul pe care firma l-a acordat copiilor născuți cu malformații, familiilor din care făceau parte etc. E vorba de 110 milioane mărci despăgubiri acordate părții civile, la care s-au adăugat ulterior patru milioane mărci destinate adulților care au suferit grave tulburări nervoase.

LUMEA
săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România
REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU
Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197
Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

C. P. C. S.

DIRECȚIA INDUSTRIEI LOCALE • TIMIȘOARA •

VĂ RECOMANDĂ

dintre produsele sale:

- ROBOTUL DE BUCĂTĂRIE
- AUTOSIFONUL
- ÎNCĂLZITOR ELECTRIC CU ULE
- BOILERUL ELECTRIC

CONVENABILE

PRACTICE

vă economisesc timpul!

Uzina de prelucrare a maselor plastice

IAȘI

produce :

— **folii de polietilenă de înaltă presiune,** care prezintă o mare rezistență față de majoritatea agenților chimici și la tracțiune. Datorită calităților lor, foliile de polietilenă se pot utiliza ca ambalaje în industria alimentară, textilă, chimică. În agricultură foliile sînt excelente pentru protejarea răsadurilor.

— **folii de poligrafvinil,** pentru industria poligrafică, de papetărie și marochinărie. Poligrafvinilul se fabrică într-o gamă variată de șagrene și culori. Cei interesați se pot adresa, pentru amănunte, direct serviciilor de desfacere și tehnic al Uzinei de prelucrare a maselor plastice — Iași, șos. Tutora 35, tel. 5720, telex — 022941 —

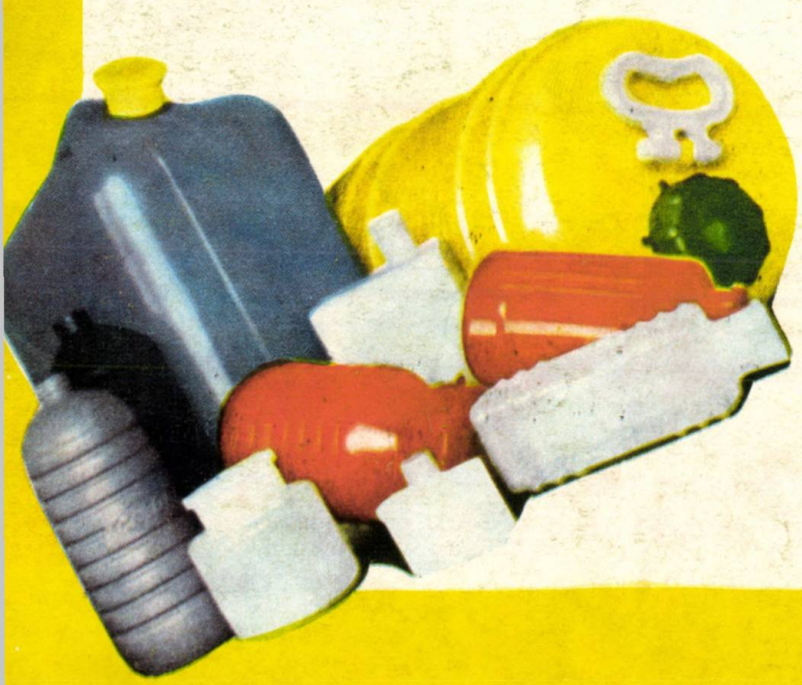

Lei 2

LUMEA

Nr. 9 25 februarie 1971

O cerință a actualității: CONFERINȚA SECURITĂȚII EUROPENE

Chestionar argentinian

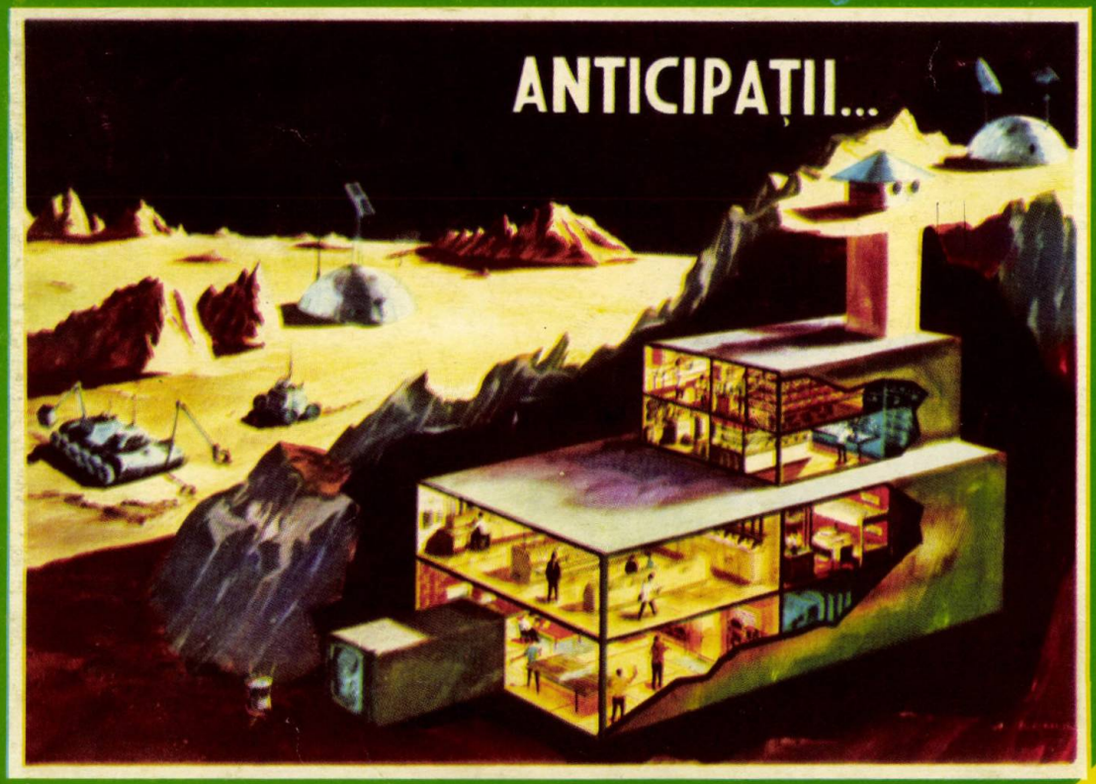

ÎN FOSTUL
LAC BRITANI

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit miercuri, 17 februarie, delegația guvernamentală a Republicii Populare Chineze, condusă de Pai Sian-ko, ministrul comerțului exterior al R.P. Chineze, care a făcut o vizită în țara noastră.

La primire au participat Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, precum și Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior.

A fost de față Cian Hai-fun, ambasadorul Republicii Populare Chineze la București.

În cadrul convorbirii ce a avut loc cu acest prilej s-a subliniat evoluția pozitivă pe toate planurile a cooperării româno-chineze în interesul ambelor popoare, al colaborării și înțelegerii internaționale. De asemenea, s-a exprimat dorința comună de a dezvolta în continuare legăturile multilaterale între România și Republica Populară Chineză, relevându-se posibilitățile largi ce există pentru lărgirea și diversificarea lor.

Întrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă tovărășească, de caldă prietenie.

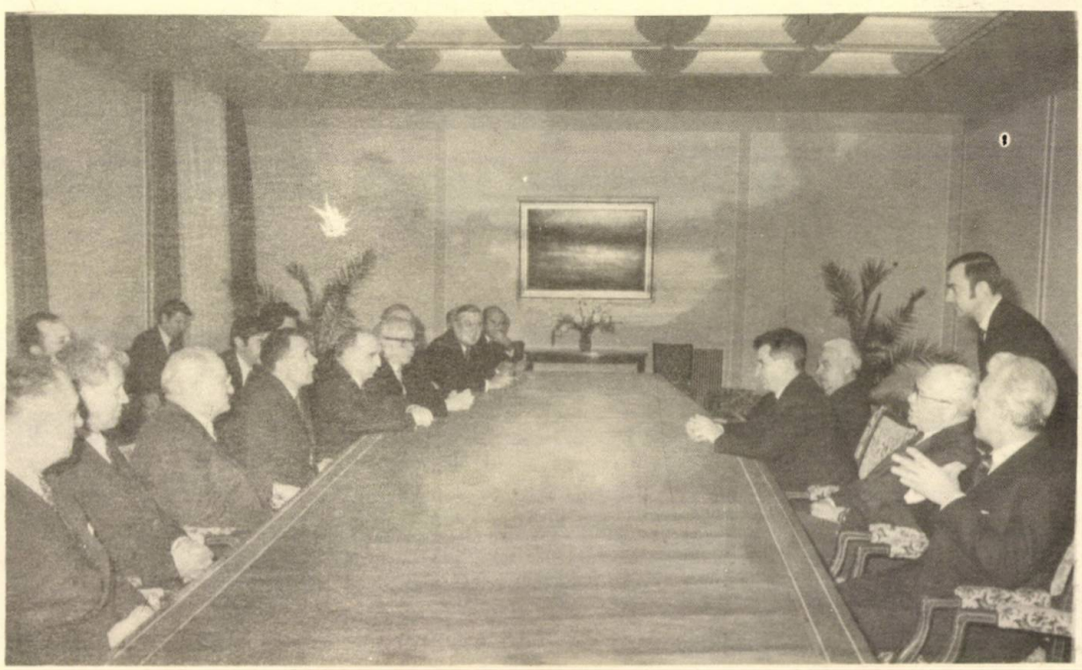

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit joi, 18 februarie, pe miniștrii afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia care au luat parte la Consfătuirea de la București.

LUMEA

Nr. 9 (383) 25 febr. 1971

LA PALATUL Națiunilor Unite de la Geneva au fost reluate lucrările Comitetului pentru dezarmare. Din ce punct demarează negocierile ? Cu ce probleme este confruntat Comitetul în 1971 ? Ce perspective se întrevăd pentru această nouă rundă a dezbaterilor ? (pag. 10)

TREI SUTE MILIOANE de indieni urmează a se prezenta la începutul lunii martie în fața urnelor pentru a desemna pe cei 523 de membri ai Camerei Inferioare. Devansată cu un an, apropiata consultare electorală are loc în contextul conturării unor evoluții și tendințe care se abat de la tradiționala repartiție de forțe pe scena politică indiană (pag. 16)

CUM SÎNT PRIVITE LA HELSINKI — orașul propus să găzduiască prima conferință general-europeană — problemele continentului nostru ; principalele opțiuni finlandeze pe plan extern sînt temele tratate pentru cititorii noștri de profesorul Klaus Törnudd, titularul catedrei de politică internațională la Universitatea din Tampere (pag. 14)

MANDATAT ANUL TRECUT de forțele armate să preia fotoliul prezidențial în Argentina, Marcelo Levingston a făcut față încă de la instalarea sa unui climat politic și social agitat. Un plan de „conciliere națională", un program de „expansiune economică" sînt cîteva componente definitorii ale „noului stil" prin care actualul președinte încearcă să reușească acolo unde predecesorul său Ongania a eșuat (pag. 19)

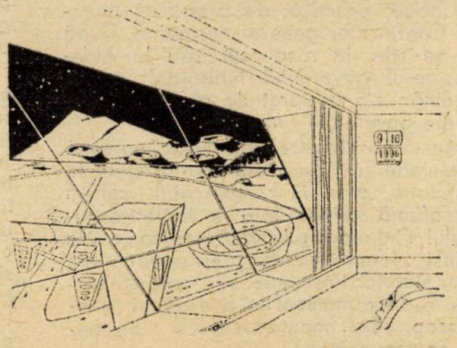

„S-a întîmplat în 1996", noul nostru serial, este nu numai o nuvelă de anticipație care oferă un tablou al viitorului prefigurat de autor, ci și o culegere de prognoze formulate în ultimul deceniu de reputați oameni de știință. Să pornim așadar la drum alături de eroul principal al povestirii, pentru a vedea cum ar arăta omenirea în preajma anului 2000 **(pag. 23)**

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

O fază nouă în pregătirea Conferinței general-europene. George Serafin. **2**

Indochina. Da, după Laos ce va urma ? Felicia Antip. **3**

Orientul Apropiat. „Fază activă, dinamică". Dumitru Constantin. **4**

Tokio. Opinii favorabile legăturilor cu R. P. Chineză. Stelian Țurlea. **5**

Italia. „Nu, fascismului !" Dante Cruicchi. **6**

Suedia. Grevele nu mai surprind... Mihai Matei. **8**

Geneva. La reluarea tratativelor pentru dezarmare. Tiberiu Bogdan. **10**

Evoluții în fostul „lac britanic". Aristide Ratsinbazafy. **12**

Finlanda. Coordonate de politică externă. Klaus Törnudd. **14**

India. Uvertura electorală. Radu Budeanu. **16**

Argentina. Stilul celei de a „doua etape". Anca Voican. **19**

Canale, șerpi și stele de mare. Stelian Țurlea. **22**

DIN SURSE. 9

MERIDIANE '71

Dresda : schimbare de decor. Radu Vlaicu. **18.**

ECONORAMA. 21

SERIAL

S-a întîmplat în 1996. I. M. Ștefan. **23**

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Süddeutsche Zeitung, Le Courrier du Vietnam, Izvestia, The Guardian, International Herald Tribune, Le Monde Diplomatique. 26—30

PROFIL

Gaston Thorn, ministrul afacerilor externe al Luxemburgului. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

O FAZĂ NOUĂ ÎN PREGĂTIREA CONFERINȚEI GENERAL-EUROPENE

Apreciind că **în prezent sarcina constă în a nu se întîrzia trecerea la o fază nouă, mai activă, de pregătire a Conferinței general-europene,** Consfătuirea miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia — București, 18 și 19 februarie 1971 — marca un moment semnificativ al drumului parcurs pînă astăzi de ideea organizării unei conferințe consacrate securității și colaborării în Europa. Într-adevăr, an de an — și mai precis din vara lui 1966, cînd această idee a fost pentru prima dată formulată în Declarația de la București a țărilor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia — tema construcției securității europene s-a impus tot mai frecvent, tot mai acut, tot mai larg pe agenda contactelor politice la nivel înalt sau în preocupările de ordin diplomatic ale guvernelor statelor interesate, ea devenind, în același timp, obiect constant de dezbatere și studiu în cadrul parlamentelor, partidelor și organizațiilor politice, în numeroase instituții academice și de cercetare. Punct central al discuțiilor și schimburilor de opinii în frecvente întîlniri internaționale, securitatea europeană a cîștigat, în mod firesc, unul din locurile prioritare în problematica supusă interesului și aprecierii opiniei publice de către organele de presă și celelalte mijloace de comunicare și informare de masă.

Astfel, Europa a trăit în acești ani procesul profund și complex al dezbaterii unei teme angajînd însăși destinele sale viitoare. Iar dacă astăzi se cere tot mai insistent trecerea la acțiuni practice, concrete în pregătirea și convocarea Conferinței pentru securitatea și colaborarea statelor continentului, aceasta se explică tocmai prin interesul larg manifestat de opinia publică europeană față de o asemenea evoluție. Dezvoltarea multilaterală, pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural, social, a relațiilor de colaborare între statele continentului, indiferent de orînduirea lor socială și politică este astăzi o necesitate adînc și universal resimțită, iar înfăptuirea securității europene este în același timp premisa și consecința unei atari dezvoltări. Ideea de colaborare și cooperare primește noi dimensiuni în condițiile actuale ale mutațiilor economice și sociale, ale ritmului fără precedent al dezvoltării științei și tehnicii, toate acestea impunînd ca țările, în totalitatea lor, să participe în mod neîngrădit, fără nici un fel de discriminări, la schimbul de valori materiale și spirituale și ca obstacolele ce se mai ridică în calea raporturilor normale între state să fie înlăturate.

Definind rostul și rolul securității Europei, președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea : **„Securitatea europeană reclamă, după convingerea noastră, un sistem de angajamente ferme din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete de natură să ducă la excluderea forței și a amenințării cu folosirea forței în relațiile interstatale, să ofere tuturor țărilor garanții depline că se află la adăpost de orice act de agresiune ; un asemenea sistem va trebui să asigure dezvoltarea pașnică, nestingherită a fiecărei națiuni, în conformitate cu propria sa voință, într-un climat de respect reciproc al independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne, deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor și popoarelor".**

Pentru realizarea acestui deziderat comun tuturor popoarelor europene este însă necesară **depășirea fermă a stadiului declarativ și acționarea concretă pe planul pregătirii și convocării fără întîrziere a Conferinței pentru securitate și colaborare.** Profund convinsă de acest adevăr și acționînd constant în deplină concordanță cu poziția sa de principiu, România a adus, printr-o serie de acțiuni, inițiative și propuneri, prin normalizarea și dezvoltarea multiplă a relațiilor sale cu diferite state europene, o contribuție substanțială în activizarea acțiunilor pentru securitate, pentru asanarea climatului politic pe continent. Pe această linie, președintele Consiliului de Stat al României și alți conducători ai țării au avut un intens schimb de vizite, contacte și convorbiri cu conducătorii altor state și cu alți factori de răspundere, fie din țările socialiste, fie nesocialiste din Europa și alte continente.

Ecoul larg, sprijinul tot mai puternic pe care l-a avut în rîndul opiniei publice europene propunerea privind convocarea Conferinței general-europene a stimulat și determinat dinamizarea activității consacrate acestei inițiative ce s-a dovedit a corespunde în cel mai înalt grad cerințelor actuale ale vieții internaționale. Contactele bilaterale desfășurate pe scară continentală — și la care România a participat activ — consultările avute în ultimii ani **„au creat condițiile pentru trecerea la activitatea de pregătire pentru convocarea Conferinței general-europene pe baze multilaterale",** se spune în comunicatul recentei Consfătuiri de la București. Într-adevăr, acesta este momentul de reținut, aceasta este etapa la care trebuie să se treacă. România, apreciind utilitatea contactelor bilaterale și a întregii faze de pregătiri consumate pînă astăzi, a militat permanent pentru o pregătire constructivă a Conferinței, a avansat o serie de propuneri vizînd accelerarea convocării ei și a sprijinit alte inițiative în acest sens. Țara noastră, la fel cu celelalte țări socialiste reprezentate la consfătuire, apreciază că, paralel cu desfășurarea în continuare a consultărilor bilaterale, este timpul să se treacă la discuții multilaterale, cu participarea tuturor statelor interesate, ca o fază nouă, practică, de pregătire directă a Conferinței general-europene. După cum se știe, în răspunsul său la Aide-mémoire-ul guvernului Finlandei, guvernul român s-a declarat de acord cu propunerile guvernului finlandez.

Această poziție este reafirmată împreună cu celelalte țări socialiste reprezentate la Consfătuire, care, în comunicatul comun „își reafirmă sprijinul față de inițiativa guvernului Finlandei privind organizarea la Helsinki a unor reuniuni pregătitoare ale tuturor statelor interesate, sînt gata să participe în orice moment la acestea și, în acest scop, să-și împuternicească reprezentanți corespunzători".

Întîlnirile multilaterale, la un nivel asupra căruia se va cădea de acord, fără a deveni scop în sine, trebuie să reprezinte însă un pas important în crearea condițiilor pentru convocarea cît mai grabnică a Conferinței ca atare. Și la fel ca aceasta din urmă, girul și autoritatea unor asemenea reuniuni vor fi cu atît mai autentice, cu cît la ele vor participa reprezentanții tuturor statelor interesate. În ce privește țările socialiste, în comunicatul Conferinței de la București se precizează că **„din însărcinarea guvernelor lor, miniștrii afacerilor externe exprimă încă o dată hotărîrea fermă a statelor participante la Consfătuire de a contribui la desăvîrșirea cît mai urgentă a activităților pregătitoare în vederea convocării Conferinței general-europene. Guvernele acestor țări cheamă guvernele tuturor statelor interesate să depună în continuare eforturi în această direcție".**

Consecventă propriei sale poziții, România, care a desfășurat o susținută activitate în sprijinul realizării Conferinței europene pentru securitate și colaborare, nu-și va precupeți nici pe viitor eforturile în această direcție. Dar țara noastră apreciază că dacă largul consens favorabil Conferinței este necesar, el rămîne insuficient în cazul în care nu se materializează în acțiuni concrete, prin participarea activă, directă și pe bază de egalitate deplină la reuniunile multilaterale, ce urmează să aibă loc. Totodată, dacă o largă și reală receptivitate la orice noi sugestii și propuneri nu face decît să sprijine șansele de succes ale Conferinței, acestea sînt în schimb serios prejudiciate prin formularea de către anumite cercuri a unor condiții prealabile, sub pretextul reglementării unor probleme. De pildă, o asemenea optică s-a manifestat la ultima sesiune a N.A.T.O. Istoria a dovedit, prin nenumărate exemple, că aceste metode, în cel mai bun caz, nu duc la nimic constructiv.

Se impune pregnant a se acționa pentru izolarea acelor cercuri care încearcă să frîneze procesul spre destindere și securitate și pentru sprijinirea forțelor care se manifestă în sens pozitiv.

Țările socialiste reprezentate la Consfătuire au relevat din nou că recunoașterea R.D. Germane de către toate statele, stabilirea de relații bazate pe normele dreptului internațional între R.D.G. și R.F.G. sînt de o însemnătate deosebită pentru întărirea păcii și securității internaționale. Legată de R.D.G. prin comunitatea de orînduire și țeluri, România dezvoltă cu această țară relații multilaterale, sprijină întărirea pozițiilor sale internaționale și acționează pentru primirea ei în O.N.U. și alte organizații ca membru cu drepturi egale și depline.

Fără îndoială, că recenta Consfătuire a miniștrilor afacerilor externe, de la București, reprezintă o nouă contribuție a țărilor socialiste la cauza păcii și securității internaționale. Acestei cauze România este hotărîtă să-i consacre în continuare eforturile, să-i aducă mai departe contribuția prin noi inițiative și acțiuni concrete. Opinia publică din țara noastră se pronunță categoric pentru trecerea neîntîrziată la etapa reuniunilor multilaterale, la discutarea și punerea de acord în problemele legate de convocarea Conferinței general-europene, astfel încît aceasta să poată avea loc în cel mai scurt termen cu putință.

George SERAFIN